

Wat zijn de feiten?

De bijdrage van een constructieve nieuwsaanpak op de beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening

juni 2019

Opdrachtgever: Samen Sterk zonder Stigma

Amersfoort

**SAMEN
STERK
ZONDER
STIGMA**

Uitvoerder: Lectoraat Constructieve Journalistiek

Tineke Prins, MA

Dr. Liesbeth Hermans

Zwolle

hogeschool

Windesheim

Samenvatting

Het doel van dit rapport was te onderzoeken of constructief georiënteerde berichtgeving een bijdrage kan leveren aan een minder stigmatiserende beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening.

Er werd daarom een experiment uitgevoerd door middel van een online vragenlijst waaraan in totaal 724 respondenten deelnamen. Tijdens het invullen van de vragenlijst werden respondenten willekeurig toegewezen aan één van de acht versies van een nieuwsbericht.

De resultaten laten zien dat, onafhankelijk van de versie van het nieuwsbericht dat ze lazen, respondenten een positieve *houding* hebben, de *intentie tot actie* relatief groot is en het *publiek stigma* ten opzichte van mensen met een psychische aandoening relatief klein is. Voor de *emoties* die de respondenten ervaren tijdens het lezen van het nieuwsbericht, blijkt de tekst van het bericht van doorslaggevend belang: Een nieuwsbericht met constructieve elementen zorgt voor meer positieve en minder negatieve gevoelens dan een nieuwsbericht zonder deze elementen. Bovendien kan een meer constructieve foto bij een nieuwsbericht zorgen voor de afzwakking van negatieve gevoelens die het nieuwsbericht oproept bij de lezers.

Op de lange termijn is de verwachting dat constructieve elementen in berichtgeving zorgen voor meer positieve en minder negatieve emoties, wat weer zorgt voor een algemeen positiever wereldbeeld en dus ook voor een positievere beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening.

De kennis die wordt verkregen met dit onderzoek kan gebruikt worden om medewerkers bij nieuwsmedia bewust te maken van de gevolgen van de manier waarop er over mensen met een psychische aandoening wordt bericht en kan hen handvatten bieden voor alternatieven.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Introductie: Samen Sterk zonder Stigma en media	4
1.1. Beeldvorming en constructieve journalistiek	4
2. Een constructieve benadering van journalistiek en van nieuws	6
2.1. Onderzoek naar de effecten van constructieve journalistiek	7
2.1.1. Emoties	8
2.1.2. Houding en Empathie	8
2.1.3. Publiek stigma en Intentie tot actie	10
2.2. Conclusie	11
3. Methode	12
3.1. Stimulus materiaal	12
3.1.1. Ontwikkeling stimulus materiaal	12
3.1.2. Stimulus materiaal experiment	13
3.2. Respondenten en procedure	15
3.3. Variabelen	17
4. Resultaten	19
4.1. Totale Negatieve en Positieve emoties	19
4.2. Negatieve emoties	21
4.3. Positieve emoties	23
4.4. Empathie	26
4.5. Houding ten opzichte van mensen met een psychische aandoening	28
4.6. Publiek stigma	30
4.7. Intentie tot actie	32
5. Conclusie	32
Referenties	35

Wat zijn de feiten? De bijdrage van een constructieve nieuwsaanpak op de beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening.

1. Introductie: Samen Sterk zonder Stigma en media

Samen Sterk zonder Stigma werkt aan de bewustwording van het stigma rondom mensen met een psychische aandoening. Eén van de pijlers waar men zich op richt zijn de media. De manier waarop, met name nieuwsmedia, over dit thema berichten, heeft impact op de beeldvorming die in de samenleving bestaat. Samen Sterk zonder Stigma constateert dat media vooral negatieve beelden over mensen met een psychische aandoening bevestigen en versterken. Eén van de doelstellingen is dan ook om te streven naar een genuanceerdere berichtgeving die de bestaande negatieve beelden ontkrachten (Samen Sterk zonder Stigma, Projectplan Aanpak stigmatisering, 2016-2018). Om dit te kunnen bewerkstelligen is het belangrijk om inzicht te krijgen in factoren die kunnen bijdragen aan een genuanceerder beeld rond mensen met een psychische aandoening. Samen Sterk zonder Stigma heeft het lectoraat Constructieve Journalistiek benaderd met de vraag of het lectoraat onderzoek kan uitvoeren dat bijdraagt aan kennis om de stigmatisering in berichtgeving te verminderen. In dit rapport wordt eerst beschreven waarom principes uit de Constructieve Journalistiek een zinvolle bijdrage zouden kunnen leveren aan een positievere beeldvorming in de nieuwsmedia. Vervolgens wordt er een overzicht gegeven van bestaand onderzoek naar het gebruik van constructieve elementen in nieuws. Tenslotte worden de resultaten van het onderzoek, waarin de onderzoeksvraag centraal staat of en op welke wijze het gebruik van constructieve elementen in nieuwsberichtgeving kan bijdragen aan minder stigmatiserende beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening, gepresenteerd en toegelicht.

1.1. Beeldvorming en constructieve journalistiek

Dat nieuwsmedia nog steeds een belangrijke rol spelen in de vorming van de publieke opinie staat niet ter discussie. Hoewel het gebruik van conventionele nieuwsmedia daalt, zoals blijkt uit afnemende dagbladabonnementen, zien veel mensen nog steeds - direct of indirect - de nieuwsberichten van deze nieuwsmedia. De nieuwsuitzendingen van de NOS en van RTL staan nog altijd in de top 10 van meest bekeken televisieprogramma's, met dagelijks een miljoenenbereik. Op sociale media, zoals Facebook en Twitter, verschijnen veel

nieuwsberichten, al dan niet door nieuwsmedia zelf verspreid, die worden gedeeld en van commentaar voorzien. Nieuwsmedia bepalen dus voor een belangrijk deel de beeldvorming over maatschappelijk onderwerpen.

Economische, sociaal-culturele en technologische ontwikkelingen hebben de afgelopen jaren geleid tot veranderingen in de samenleving. De nieuwsindustrie heeft het lastig en wordt geconfronteerd met een informatie-explosie, met de financiële gevolgen van afnemende inkomsten van abonnementen en advertenties, en met veranderingen in de nieuwsvoorkeuren en nieuwsconsumptie van mensen (Broersma & Peters, 2013; Drok, Hermans, & Kats, 2017). Binnen de beroepsgroep lijkt de weerstand tegen veranderingen en innovaties af te nemen. Het toenemende belang om na te denken over en open te staan voor het herdefiniëren van journalistieke waarden, doelen en maatschappelijke taak, past bij de ontwikkelingen van het huidige tijdperk (Deuze & Witschge, 2018; Hermans & Drok, 2018; Peters & Broersma, 2017).

Onderzoek laat zien dat nieuws vooral gericht is op wat er fout gaat, op controverses, op wantrouwen en op waardering voor snelle primeur, waarbij de bijbehorende feiten en context vaak achterwege blijven. Natuurlijk zijn er ook uitzonderingen op deze regel, maar het beeld dat hier geschetst wordt is een algemeen overkoepelend beeld (Harcup & O'Neill, 2001, 2017; Hermans & Gyldensted, 2018). Dit lijkt een gevolg te zijn van ingebedde journalistieke routines die zijn ontstaan binnen de professionele beroepsgroep. Het is de praktische invulling waarmee een kritische en controlerende functie in de samenleving wordt uitgevoerd. De werkwijzen, waarbij de focus ligt op het aan de kaak stellen van misstanden, hebben ertoe geleid dat negatieve aspecten vaak bovenmatig veel aandacht krijgen.

Hoewel er in de huidige samenleving meer informatie beschikbaar is, leidt dit nauwelijks tot een beter geïnformeerd publiek. Er blijkt een kloof te bestaan tussen feiten en fictie, oordeelsvorming lijkt vooral plaats te vinden op basis van gevoel in plaats van feiten. Aandacht voor vooral negatieve factoren in nieuws leidt tot meer gevoelens van bedreiging en angst, wat zorgt voor vergroting van tegenstellingen en afname van begrip voor anderen. Journalisten hebben de neiging om vooral, vaak extreme, tegenpolen dan wel de negatieve uitzonderingen aan het woord te laten en zelden de goedwillende en genuanceerde

meerderheid. Hierdoor worden tegenstellingen vergroot en dreigt polarisatie (Groenhuijsen, 2017). Effectstudies naar nieuwsverwerking hebben aangetoond dat blootstelling aan emotionele cues in mediaboodschappen leidt tot overeenkomstige heuristieken (denkstrategieën) (Arpan & Nabi, 2011; Baumeister, Vohs, Dewall, & Zhang, 2007; Lecheler, Schuck, & de Vreese, 2013). Gebruikers van nieuwsberichten met een negatieve focus zullen dus negatieve emoties als angst en desinteresse ervaren. Dit heeft vervolgens invloed op hoe mensen over anderen denken en hoe ze zich tot hen verhouden (Seligman & Csikszentmihalyi, 2000). Op het niveau van de samenleving kan een negatieve bias in het nieuws leiden tot afname van maatschappelijke betrokkenheid en wederzijds begrip.

Je kunt concluderen dat er een groeiende behoefte is om ingesleten journalistieke routines opnieuw tegen het licht te houden en kritisch te kijken naar welke gevolgen dit journalistieke handelen heeft voor de inhoud van het nieuws en de beeldvorming bij het publiek (Beckett & Deuze, 2016; Couldry & Hepp, 2017; Hermans & Drok, 2018).

2. Een constructieve benadering van journalistiek en van nieuws

Eén van de kritische, reflectieve benaderingen die in de aandacht staat van zowel de journalistieke praktijk als ook het wetenschappelijk onderzoek naar de journalistiek, is constructieve journalistiek (Gyldensted, 2015; Haagerup, 2017). Constructieve journalistiek is een publieksgeoriënteerde vorm van journalistiek, die maatschappelijk relevant nieuws wil brengen en daarbij oplossingsgericht, handelingsgericht en toekomstgericht wil zijn. Daarin zijn belangrijke kenmerken diversiteit, inclusiviteit en betrokkenheid (Hermans & Drok, 2018). De benadering sluit daarmee aan bij de breder gedragen opvatting dat kwaliteitsjournalistiek niet tot stand komt door het volgen van ingesleten standaardprocedures, maar gebaat is bij professionals die blijven reflecteren op hun handelen. Journalisten maken voortdurend keuzes en spelen daardoor een actieve rol in het nieuwsproces. Ze zijn verantwoordelijk voor de nieuwsselectie, de bronnenkeuze, de invalshoek, maar ook voor de impact die hun nieuwsproducten hebben op individuen en op de samenleving. Journalisten geven dus betekenis aan gebeurtenissen en bepalen de kaders waarbinnen gebruikers van het nieuws over onderwerpen geïnformeerd worden (Couldry & Hepp, 2017).

Door onder andere gebruik te maken van kennis afkomstig van de gedragswetenschap worden praktisch georiënteerde handelingsalternatieven ontwikkeld die toepasbaar zijn in de praktijk (Gyldensted, 2015). Journalisten kunnen door het gebruik van constructieve elementen nieuws produceren dat de negatieve focus overstijgt, dat een grotere diversiteit in perspectieven en bronnen biedt, meer aandacht besteedt aan mogelijke oplossingen en dat tot stand komt door samenwerking met het publiek.

2.1. Onderzoek naar de effecten van constructieve journalistiek

Constructieve journalistiek maakt gebruik van principes uit de gedragswetenschap, in het bijzonder die van positieve psychologie. Kort samengevat is positieve psychologie een paraplubenadering die kennis uit de psychologie wil inzetten om het welzijn van individuen te verbeteren (Fredrickson, 2001). Het doel van deze stroming is het onderzoeken, meten en toepassen van factoren die ervoor zorgen dat individuen en de maatschappij floreren. Hoewel positieve psychologie oorspronkelijk vooral is toegepast bij gezondheidsvraagstukken, kan het ook inzicht geven in de effecten van mediaboodschappen, zoals nieuws (Reinecke & Eden, 2017). Het doel van het onderzoek naar de effecten van constructieve journalistiek liggen daarbij in het verlengde van dat van de positieve psychologie: Inzicht krijgen in hoe nieuws kan bijdragen aan het welzijn van individuen en de maatschappij en antwoord geven op de vraag of constructieve berichtgeving de interesse in nieuws van het publiek kan vergroten (Fredrickson, 2001; Hermans & Drok, 2018; McIntyre & Gyldensted, 2017).

In eerder experimenteel onderzoek naar de effecten van constructieve journalistiek werden vaak de verschillende effecten van het zien van een traditioneel of een constructief nieuwsbericht met elkaar vergeleken. Het constructieve bericht bevat daarbij één of meerdere constructieve elementen, zoals de toevoeging van een oplossing voor het in het artikel benoemde probleem of de toevoeging van positieve emoties (Hermans & Drok, 2018). Deze onderzoeken waren daarbij vooral gericht het effect van constructieve journalistiek op affect, attitude en empathie, en mentaal welbevinden. Het onderzoek naar deze variabelen komt voort uit wat in de positieve psychologie de “broaden-and-build theory” (Fredrickson, 2001) wordt genoemd. Deze theorie gaat ervan uit dat mediaberichten die positieve emoties bij mensen oproepen het potentiële handelingsrepertoire vergroten.

Anders gezegd: positieve emoties bevorderen een veelzijdiger manier van denken en gedrag buiten standaardpatronen. De assumptie is dat lezers van constructieve berichten meer van dit soort positieve gevoelens en gedrag laten zien dan lezers van niet-constructieve berichten.

2.1.1. Emoties

Eén van de meest onderzochte effecten is die van constructieve berichtgeving op affect, ofwel het ervaren van positieve en negatieve emoties. De studies die hier onderzoek naar deden, hadden daarbij grotendeels dezelfde opzet: respondenten zagen of een traditioneel bericht of een bericht met constructieve elementen. Direct daarna (en soms ook daarvoor) werd affect gemeten, door respondenten te vragen in hoeverre ze bepaalde negatieve en positieve emoties ervaarden tijdens het lezen.

De gevonden effecten van constructieve berichtgeving op affect zijn als volgt samen te vatten: Wanneer de emoties van de respondenten alleen werden gemeten na het zien van een traditioneel of een constructief bericht, ervaarde de groep lezers van het constructieve bericht meer positieve en mindere negatieve emoties dan de groep lezers van het traditionele bericht (Curry & Hammonds, 2014; Curry, Stroud, & McGregor, 2016; McIntyre, 2015, 2019; McIntyre & Gibson, 2016; McIntyre & Sobel, 2017; Meier, 2018). Wanneer de emoties van de respondenten zowel voor als na het zien van een traditioneel of een constructief bericht werden gemeten, lieten de respondenten die het constructieve artikel zagen een kleinere afname van positieve gevoelens en een kleinere toename van negatieve gevoelens zien dan de respondenten die het traditionele artikel zagen. Dit gold voor zowel volwassenen als kinderen (Kleemans, de Leeuw, Gerritsen, & Buijzen, 2017; Kleemans et al., 2019; Kleemans, Schlindwein, & Dohmen, 2017; McIntyre, 2015).

Deze resultaten laten zien dat constructieve journalistieke een gunstige invloed heeft op de gemoedstoestand van nieuwsconsumenten. Positieve gevoelens worden erdoor vergroot, terwijl negatieve gevoelens verminderen.

2.1.2. Houding en Empathie

Berichten met constructieve elementen zorgen dus voor meer positieve gevoelens. De vraag is of diezelfde constructieve elementen voor een positievere houding zorgden bij het publiek. McIntyre onderzocht dit in meerdere studies (McIntyre, 2015, 2019; McIntyre &

Gibson, 2016). De opzet van al deze studies was vergelijkbaar: Respondenten lazen een nieuwsbericht met een constructief element (vaak was dit een oplossing of waren dit positieve emoties), een nieuwsbericht zonder een oplossing of een negatief nieuwsbericht. De studies van McIntyre laten het volgende beeld zien: Lezers van een bericht met een constructief element hebben een positievere houding over dit bericht dan lezers van een nieuwsbericht zonder oplossing of een negatief nieuwsbericht (McIntyre, 2015, 2019; McIntyre & Gibson, 2016). Wanneer er een constructief nieuwsbericht wordt gelezen dat een effectieve oplossing bevat, hebben lezers van dit artikel niet per se een meer positieve houding over de in het artikel genoemde oplossing dan lezers van een artikel waarin geen oplossing wordt genoemd (McIntyre, 2015, 2019).

Andere onderzoekers keken meer specifiek naar de houding van respondenten tegenover gestigmatiseerde groepen in de samenleving. Zo lieten Oliver, Dillard, Bae, en Tamul (2012) respondenten twee verschillende versies van een nieuwsbericht lezen, een meer narratieve versie of een niet-narratieve versie. In elk van de berichten werden problemen in de gezondheidszorg beschreven, met daarbij ouderen, immigranten of gevangenen in de hoofdrol. De resultaten van het onderzoek lieten zien dat lezers van een meer narratief bericht een meer positieve houding ten opzichte van de gestigmatiseerde groep (ouderen, immigranten of gevangenen) hadden dan lezers van een niet-narratief bericht. Deze meer positieve houding werd bovendien in verband gebracht met een grotere waarschijnlijkheid dat respondenten ook werkelijk de gestigmatiseerde groep zouden gaan helpen.

Naast de houding van respondenten werd ook onderzoek gedaan naar de empathie van respondenten voor (individueel behorende tot) gestigmatiseerde groepen. Meerdere onderzoeken lieten daarbij zien dat wanneer een respondent gevraagd werd zich in te leven in de hoofdpersoon van het interview waarna ze luisterden, ze na het luisteren meer empathie voelden voor de (leden van) gestigmatiseerde groepen (bijvoorbeeld daklozen, mensen met aids of veroordeelde moordenaars) (Batson, Chang, Orr, & Rowland, 2002; Batson et al., 1997; Miron, Branscombe, & Schmitt, 2006).

Meer recent keken McEntee, Coleman, en Yaschur (2016) en McIntyre en Sobel (2017) of de manier van berichtgeving ook een effect had op de gevoelens van empathie van de respondenten. McEntee et al., (2016) vergeleken daarbij een meer levendig geschreven nieuwsbrief (met en zonder foto) met een niet-levendig geschreven nieuwsbrief (met en

zonder foto) en vonden dat lezers van een meer levendig geschreven bericht meer empathie hadden dan lezers van een niet-levendig geschreven nieuwsbrief. McIntyre en Sobel (2017) lieten hun respondenten een schokkend nieuwsbericht, een nieuwsbericht met een oplossing of een traditioneel nieuwsbericht over sekshandel van minderjarige meisjes lezen. De resultaten lieten geen verschil in de empathische gevoelens van lezers zien voor de hoofdfiguren in het artikel.

Uit bovenstaande valt te concluderen dat variaties in nieuws formats de potentie hebben om een meer positieve houding en meer empathie te promoten ten opzichte van gestigmatiseerde groepen. In het huidige onderzoek wordt gekeken of constructieve elementen in een nieuwsbericht over iemand met een psychische aandoening deze potentie kunnen hebben.

2.1.3. Publiek stigma en Intentie tot actie

Een ander belangrijke vraag binnen het onderzoek naar de effecten van constructieve journalistiek is of deze vorm van nieuws kan bijdragen aan een meer positieve beeldvorming van mensen met een psychische aandoening en of daarbij de handelingsintentie wordt vergroot.

Zoals eerder al bleek, kan een meer positieve houding na het lezen van een nieuwsbericht in verband gebracht worden met een grotere waarschijnlijkheid dat respondenten ook werkelijk een gestigmatiseerde groep gaan helpen (Oliver et al., 2012). Meerdere onderzoeken hebben laten zien dat lezers van een nieuwsbericht met constructieve elementen vaker aangeven de intentie te hebben actie te ondernemen als doneren aan een goed doel, met vrienden en familie over het onderwerp van het artikel praten en het gelezen nieuwsbericht liken of delen op sociale media als Facebook dan lezers van een traditioneel nieuwsbericht (Baden, McIntyre, & Homberg, 2018; Curry & Hammonds, 2014; McIntyre, 2015; Meier, 2018). Andere onderzoeken vonden juist geen effect (Curry et al., 2016; McIntyre, 2019; McIntyre & Gibson, 2016; McIntyre & Sobel, 2017). De resultaten lijken echter wel sterk samen te hangen met (de interesse in) het onderwerp dat het nieuwsbericht heeft. Een meer 'dichtbij' onderwerp of een onderwerp dat een lezer interessant vindt, lijkt voor een grotere handelingsintentie te zorgen.

De stigmatiserende opvattingen of beeldvorming die mensen in de samenleving over mensen met een psychische aandoening hebben noemen we publiek stigma. De media spelen een belangrijke rol in het ontstaan en in stand houden van het publiek stigma (Samen Sterk zonder Stigma, n.d.). Media kunnen echter ook van positieve invloed zijn op de beeldvorming ten opzichte van mensen met een psychische aandoening. Zo bleek dat het publiek stigma van lezers van een positief nieuwsbericht over psychische aandoeningen afnam, terwijl het publiek stigma bij lezers van een negatief nieuwsbericht over psychische aandoeningen juist toenam (Corrigan, Powell, & Michaels, 2013). Ook de invalshoek van een nieuwsbericht kan van invloed zijn: Lezers van een bericht dat het bestaande, stigmatiserende beeld over mensen met een psychische aandoening weerlegde, zorgde voor een afname van het publieke stigma (Vyncke & van Gorp, 2018). Uit bovenstaande valt te concluderen dat zowel de invalshoek van een nieuwsbericht als de elementen in dat nieuwsbericht effect kunnen hebben op de handelingsintentie en het publiek stigma van nieuwsconsumenten.

2.2. Conclusie

De onderzoeken naar de effecten van constructieve elementen in berichtgeving laten een duidelijk beeld zien als het gaat om het ervaren van emoties: lezers van constructieve berichten voelen zich meer positief en minder negatief dan lezers van een niet-constructief artikel. Ook hebben lezers van een bericht met constructieve elementen vaak duidelijk een positievere houding over dit bericht dan lezers van een bericht dat geen constructieve elementen bevat. Onderzoek naar andere effecten van constructieve journalistiek, zoals op houding, empathie, publiek stigma en intentie tot actie, zijn minder frequent en geven een minder duidelijk beeld.

Het doel van het huidige onderzoek is te onderzoeken of constructief georiënteerde berichtgeving kan bijdragen aan een minder stigmatiserende beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening. Het onderzoek levert inzichten op over de effecten die constructieve elementen in nieuws kunnen hebben op onder andere affect, attitude en empathie. In overleg met Samen Sterk zonder Stigma luidt de centrale vraag voor het onderzoek dan ook:

Kunnen constructieve elementen in nieuwsberichtgeving bijdragen aan minder stigmatiserende beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening?

De kennis die wordt verkregen met dit onderzoek kan gebruikt worden om medewerkers bij nieuwsmedia bewust te maken van de gevolgen van de vaak stigmatiserende manier waarop er over mensen met een psychische aandoening wordt bericht en kan hen handvatten bieden voor alternatieven.

3. Methode

Het onderzoek had een experimentele opzet en werd door middel van een vragenlijst online uitgevoerd. Respondenten lazen daarbij één van de acht versies van een nieuwsbericht. Voor het lezen van het nieuwsbericht beantwoordden de respondenten enkele demografische vragen. Na het lezen van het nieuwsbericht werd respondenten onder andere gevraagd naar de emoties die ze hadden ervaren tijdens het lezen. De verschillende nieuwsberichten en de vragenlijst zijn terug te vinden in Bijlage A en B.

3.1. Stimulus materiaal

Samen met Kees Dijkman, projectmanager In de media bij Stichting Samen Sterk Zonder Stigma, werden er verschillende versies van een krantenbericht gemaakt. De artikelen waren gebaseerd op de huidige realiteit in berichtgeving over mensen met een psychische aandoening. Daarbij werd gebruik gemaakt van twee eerder verschenen krantenberichten: 'Aanbellen en een praatje maken' (Tubantia, 15 januari 2019) en 'Gebukt onder overlast van verwarde buur' (Algemeen Dagblad, 16 april 2016).

3.1.1. Ontwikkeling stimulus materiaal

In eerste instantie zijn er twee versies van een krantenbericht samengesteld die overeenkwamen wat betreft onderwerp, en die grotendeels dezelfde feitelijke inhoud, dezelfde opmaak en ongeveer hetzelfde aantal woorden (traditionele versie 521 woorden, constructieve versie 554 woorden) hadden. De constructieve versie van het artikel verschilde op meerdere punten van de traditionele versie: hieronder wordt omschreven op welke

punten de versies verschilden en welke constructieve elementen (tussen haakjes genoemd) wél in het constructieve artikel, maar niet in het traditionele artikel werden verwerkt.

In de constructieve versie werd geprobeerd de genoemde groei van het aantal politiemeldingen van verward gedrag te duiden (context) door een expert (deskundige aan het woord laten). Ook werd er een voorbeeld gegeven van een eventuele oplossing voor het voorkomen van overlast (oplossingsgericht, aan woord laten deskundigen) en werden er aan het einde van het artikel tips gegeven wat te doen als men last heeft van of zorgen heeft over een verwarde buurman/vrouw (toekomstgericht, handelingsperspectief). Daarnaast werden stigmatiserende termen in het constructieve artikel zo veel mogelijk vermeden (zorgvuldig taalgebruik).

Om te controleren of het traditionele en het constructieve artikel daadwerkelijk van elkaar verschilden, werd er een manipulatiecheck uitgevoerd. Hieruit bleek dat de lezers van het constructieve artikel dit artikel inderdaad meer *Positief*, meer *Toekomstgericht*, meer *Hoopvol* en meer *Oplossingsgericht* vonden dan de lezers van het traditionele artikel, zie Bijlage C voor een uitgebreide toelichting.

Omdat het voor het effect op de beeldvorming ook van belang kan zijn wat voor soort foto er bij een artikel wordt geplaatst, zijn er naast de tekst ook bijpassende foto's gezocht: een foto die meer bij het constructieve artikel en een foto die meer bij het traditionele artikel past, zie Bijlage C voor een uitgebreide uitleg hoe er tot de keuze van deze foto's is gekomen.

3.1.2. Stimulus materiaal experiment

Met het materiaal van de eerder gemaakte traditionele en constructieve versie van het krantenbericht zijn er acht verschillende nieuwsberichten samengesteld voor het experiment (waarin respondenten één van deze acht versies lazen). In versies 1 tot en met 4 werden de Titel en de Tekst afgewisseld. Met Titel wordt in onderstaand overzicht zowel Bovenkop, Kop als Intro van het artikel bedoeld, terwijl met Tekst zowel de Tekst, Streamers als de Tussenkopjes in het artikel worden bedoeld. Daarnaast zijn er vier nieuwsberichten samengesteld door het toevoegen van een constructieve en een traditionele foto (versies 5 tot en met 8). In deze versies zijn de Titel en de Tekst steeds constant gehouden. Alle versies hadden hetzelfde onderwerp: overlast van burens met verward gedrag. Een overzicht van alle versies is terug te vinden in Tabel 1.

Kenmerkend voor de Traditionele Tekst is de harde, stigmatiserende toon, het gebruik van een eenzijdig perspectief (de buurvrouw die overlast ervaart) en repressie als oplossing (gedwongen behandeling). In de Constructieve Tekst is de toon gematigder (al worden feiten niet ontkend of toegedekt), is het perspectief breder en ligt de oplossing in het leggen van contact en het organiseren van goede hulp. In de Constructieve Tekst wordt ook concreet handelingsperspectief geboden door middel van een kadertje met tips hoe om te gaan met burens met verward gedrag. Voor een meer uitgebreide uitleg over de (totstandkoming van de) verschillende versies, zie Bijlage A.

Versie	Titel (Bovenkop, Kop en Intro)	Tekst (Tekst, Streamers en Tussenkopjes)	Foto	Aantal respondenten (%)
1	Traditioneel	Traditioneel	geen	89 (12,3)
2	Constructief	Constructief	geen	86 (11,9)
3	Traditioneel	Constructief	geen	93 (12,8)
4	Constructief	Traditioneel	geen	94 (13,0)
5	Traditioneel	Traditioneel	passend (Traditioneel)	91 (12,6)
6	Traditioneel	Traditioneel	niet passend (Constructief)	87 (12,0)
7	Constructief	Constructief	passend (Constructief)	93 (12,8)
8	Constructief	Constructief	niet passend (Traditioneel)	91 (12,6)

Tabel 1. Onderzoekopzet en versies, aantal respondenten (en percentage tussen haakjes) per versie, totaal aantal respondenten $n = 724$

De kwaliteit van het gelezen nieuwsbericht werd gemeten door respondenten op een vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet mee eens*, 5 = *helemaal mee eens*) te vragen hoe *relevant*, *begrijpelijk*, *neutraal*, *betrouwbaar* en *informatief* ze het door hen gelezen artikel vonden (Buijs, 2008; Urban & Schweiger, 2014). Het bleek dat respondenten onderling niet verschilden in hoe *relevant*, *begrijpelijk*, *betrouwbaar* en *informatief* ze het gelezen nieuwsbericht vonden (zie Bijlage D, 1. Kwaliteit nieuwsbericht, voor de statistische analyses). Al met al kan er geconcludeerd worden dat de gebruikte nieuwsberichten als kwalitatief gelijk werden beschouwd door de respondenten.

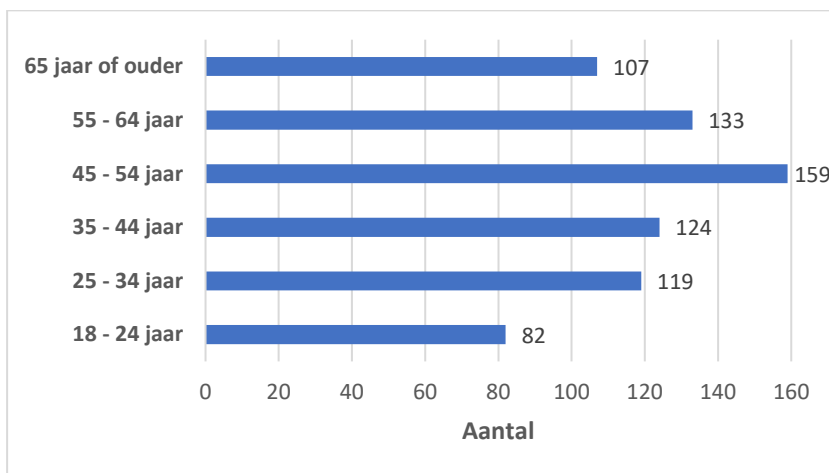
Aan de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, werd gevraagd in hoeverre zij deze foto passend bij het artikel vonden (zie Bijlage D, 2. Foto passend, voor de statistische analyses). Uit de analyse bleek dat respondenten die een nieuwsbericht met Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Constructieve Foto hadden gelezen, deze foto minder passend

vonden dan respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto hadden gezien.

3.2. Respondenten en procedure

Enquêteplatform CheckMarket (www.checkmarket.com) droeg zorg voor de uitvoering van het online survey. In totaal namen er 724 respondenten deel aan het onderzoek (voor een meer uitgebreide uitleg over de filtering van het databestand, zie Bijlage E). Daarvan was 49,6 % man en 50,3 % vrouw. Eén respondent gaf als antwoord “Anders” op de vraag naar geslacht. Gemiddeld deden de respondenten er 8,96 minuten ($SD = 29,7$) over om de enquête te voltooien.

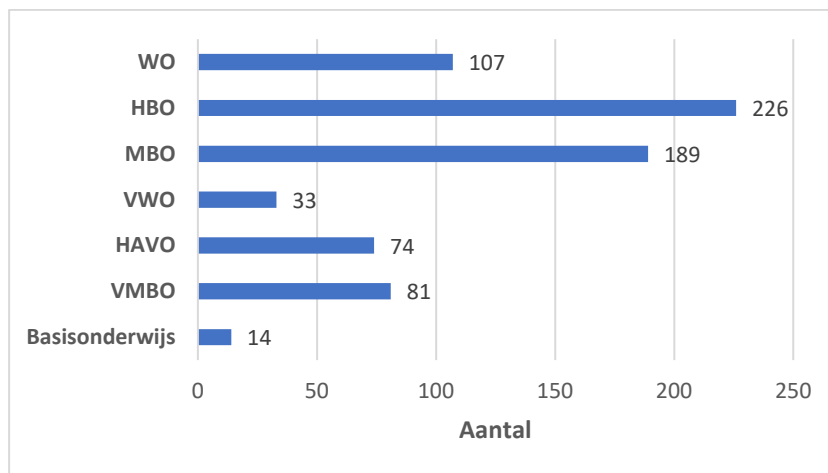
De respondenten kunnen worden ingedeeld in verschillende leeftijdsgroepen. Hieruit blijkt dat de grootste groep respondenten tussen de 45-54 jaar oud was, terwijl de kleinste groep tussen de 18-24 jaar oud was, zie Figuur 1. Als we de leeftijdsgroepen in dit onderzoek vergelijken met de leeftijdsopbouw van de huidige Nederlandse bevolking, blijkt dat de 35-44 jarigen en de 45-54 jarigen licht oververtegenwoordigd zijn, terwijl de groep van 65 jaar of ouder ondervertegenwoordigd is (Centraal Bureau voor de Statistiek, n.d.), zie Bijlage E.

Figuur 1. Aantal respondenten per leeftijdscategorie, totaal aantal respondenten $n = 724$

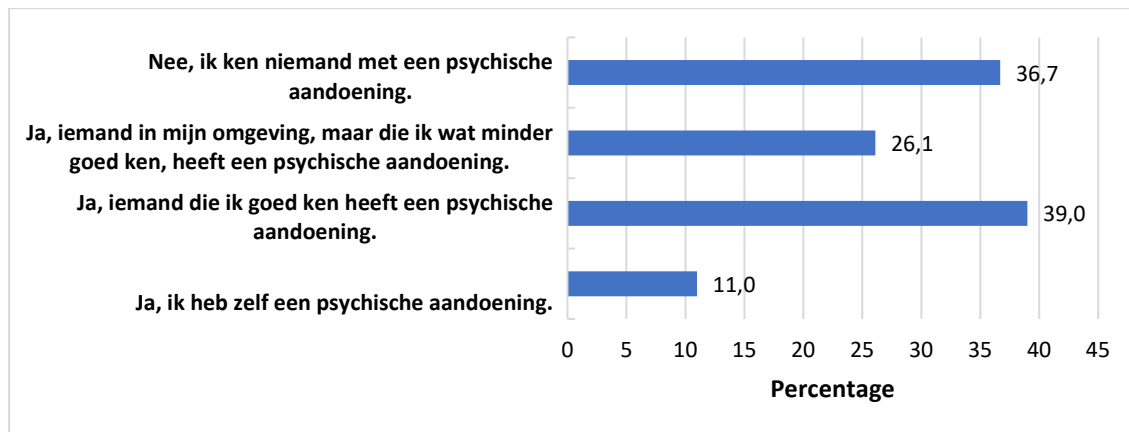
De respondenten werd gevraagd aan te geven wat hun hoogst genoten opleidingsniveau was. Daarbij gaf 1,9 % aan dat dit het basisonderwijs was, 11,2 % deed VMBO, 10,2 % HAVO en 4,6 % rondde het VWO af. 26,1 % van de respondenten deed een MBO opleiding, 31,2 % een HBO opleiding en 14,8 % van de respondenten volgde een universitaire opleiding, zie Figuur 2. Hoewel een vergelijking met de huidige Nederlandse bevolking in dit geval wat

lastiger is, omdat het Centraal Bureau voor de Statistiek onderwijsgegevens vanaf 15 jaar en ouder verstrekt terwijl in het huidige onderzoek alleen personen van 18 jaar en ouder zijn meegenomen, blijkt wel dat in het huidige onderzoek respondenten met een laag onderwijsniveau (basisonderwijs en VMBO) ondervertegenwoordigd zijn, terwijl respondenten met een hoog onderwijsniveau (HBO en VWO) oververtegenwoordigd zijn (Centraal Bureau voor de Statistiek, n.d.), zie Bijlage E.

Figuur 2. Aantal respondenten per opleidingsniveau, totaal aantal respondenten $n = 724$

Respondenten werd, aan het einde van de vragenlijst, gevraagd naar hun ervaring met mensen met een psychische aandoening. Het bleek dat een ruime meerderheid van de respondenten op één of andere manier bekend was of ervaring had met mensen met een psychische aandoening. Daarbij gaven 80 respondenten aan zelf een psychische aandoening te hebben, 282 respondenten antwoordden dat iemand die ze goed kenden een psychische aandoening had, 189 respondenten gaven aan dat iemand in hun omgeving (maar die ze wat minder goed kenden) een psychische aandoening had en 266 respondenten kenden niemand met een psychische aandoening, zie Figuur 3. Deze cijfers komen overeen met de prevalentiecijfers die Samen Sterk zonder Stigma hanteert (persoonlijke communicatie Kees Dijkman, Samen Sterk zonder Stigma, 20 juni 2019). Meer informatie over resultaten van de groepen met verschillende ervaringen met mensen met een psychische aandoening voor de variabelen *Emoties* en *Publiek Stigma* is te vinden in Bijlage F.

Figuur 3. Percentage respondenten dat aangaf zelf een psychische aandoening te hebben, iemand kenden met een psychische aandoening (goed en minder goed kennen) en het percentage respondenten dat niemand kende met een psychische aandoening, totaal aantal respondenten $n = 724$

De vragenlijst startte met een korte introductie. Daarna volgden enkele demografische vragen, naar onder andere leeftijd en opleidingsniveau. Hierna werd de respondent door het enquêteplatform willekeurig toegewezen aan één van de acht versies (zie Tabel 1 voor het aantal respondenten per versie). Na het lezen van het krantenartikel volgde een vraag over de Emoties die de respondenten ervaarden na het lezen en werd de Empathie van de respondenten gemeten. Hierna werd gekeken naar de Houding en het Publiek stigma dat de respondenten hebben ten opzichte van mensen met een psychische aandoening. Ook werd respondenten gevraagd naar hun eventuele Intentie tot actie. Als laatste werd er gevraagd naar de Kwaliteit van het gelezen artikel, hoe passend de foto bij het artikel was en werd respondenten gevraagd naar hun ervaring met mensen met een psychische aandoening. Daarna werden de respondenten bedankt en werd er aangegeven dat het mogelijk was dat het artikel dat ze gelezen hadden ten behoeve van het onderzoek op een aantal punten was aangepast. Ook werd de mogelijkheid tot contact met de onderzoekers gegeven, mocht een respondent daar behoefte aan hebben.

3.3. Variabelen

Hieronder wordt, per variabele, uitgelegd hoe deze is gemeten in de vragenlijst. De volledig uitgewerkte vragenlijst is terug te vinden in Bijlage B.

Emoties. Respondenten werd, na het lezen van het artikel, gevraagd om op een schaal van 0 (helemaal niet) tot 100 (heel erg) aan te geven hoe ze zich voelden. Daarbij werd naar vier negatieve emoties (*boos, bedroefd, machteloos* en *ongerust*) en vier positieve emoties

(*hoopvol, enthousiast, geïnspireerd en opgewekt*) gevraagd (Engelen, De Peuter, Victoir, Van Diest, & Van Den Bergh, 2006; Thompson, 2007; Watson, Clark, & Tellegen, 1988).

Empathie. Empathie werd gemeten door respondenten, direct na het lezen van het artikel, te vragen hoe *ontroerd* en *begaan* ze zich voelden op schaal van 0 (helemaal niet) tot 100 (heel erg) (Batson et al., 2002, 1997). Daarnaast werd empathie gemeten met drie stellingen op een vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet mee eens*, 5 = *helemaal mee eens*): respondenten werd gevraagd in hoeverre ze het eens waren met de stellingen, zoals “Ik vind het naar dat mensen met een psychische aandoening niet de juiste hulp krijgen” (Batson et al., 2002, 1997; McEntee et al., 2016; McIntyre & Sobel, 2017; Miron et al., 2006).

Houding. De houding van de respondenten tegenover mensen met een psychische aandoening werd gemeten door twee stellingen op een vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet mee eens*, 5 = *helemaal mee eens*). Respondenten konden aangeven in hoeverre zij het eens waren met een stelling als “Wanneer mensen met een psychische aandoening problemen hebben, is dat hun eigen schuld” (Batson et al., 2002, 1997). Daarnaast werd respondenten gevraagd hoe positief (1 = *heel erg negatief*, 7 = *heel erg positief*) hun gevoelens waren ten opzichte van mensen met een psychische aandoening.

Publiek stigma. Publiek stigma van de respondenten werd gemeten door negen stellingen. Respondenten konden op een vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet mee eens*, 5 = *helemaal mee eens*) aangeven in hoeverre ze het eens waren met stellingen als “De meeste mensen met een psychische aandoening zijn onvoorspelbaar” en “Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen”. Ook werd respondenten gevraagd in hoeverre ze vonden dat mensen met een psychische aandoening anders of hetzelfde waren als zichzelf (1 = *anders dan ik*, 7 = *hetzelfde als ik*) (Batson et al., 1997; Griffiths, Christensen, Jorm, Evans, & Groves, 2004; Vyncke & van Gorp, 2018).

Intentie tot actie. Respondenten konden op een vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet groot*, 5 = *heel groot*) aangeven hoe groot zij de kans achtten dat, als ze zelf een buurman hebben die overlast veroorzaakt, zij verschillende acties zouden ondernemen, zoals “naar de buurman stappen om een praatje te maken”.

Kwaliteit artikel. De kwaliteit van het gelezen artikel werd gemeten op een vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet mee eens*, 5 = *helemaal mee eens*). Respondenten konden daarbij aangeven

hoe *relevant, begrijpelijk, neutraal, betrouwbaar* en *informatief* ze het door hen gelezen artikel vonden (Buijs, 2008; Urban & Schweiger, 2014).

Foto passend. De respondenten die een artikel hadden gelezen met een (passende of niet passende) foto, werd gevraagd in hoeverre de foto paste bij het artikel (1 = *paste helemaal niet bij het artikel*, 5 = *paste heel erg goed bij het artikel*).

4. Resultaten

Hieronder worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. De hierbij horende statistische analyses zijn terug te vinden in Bijlage D.

4.1. Totale Negatieve en Positieve emoties

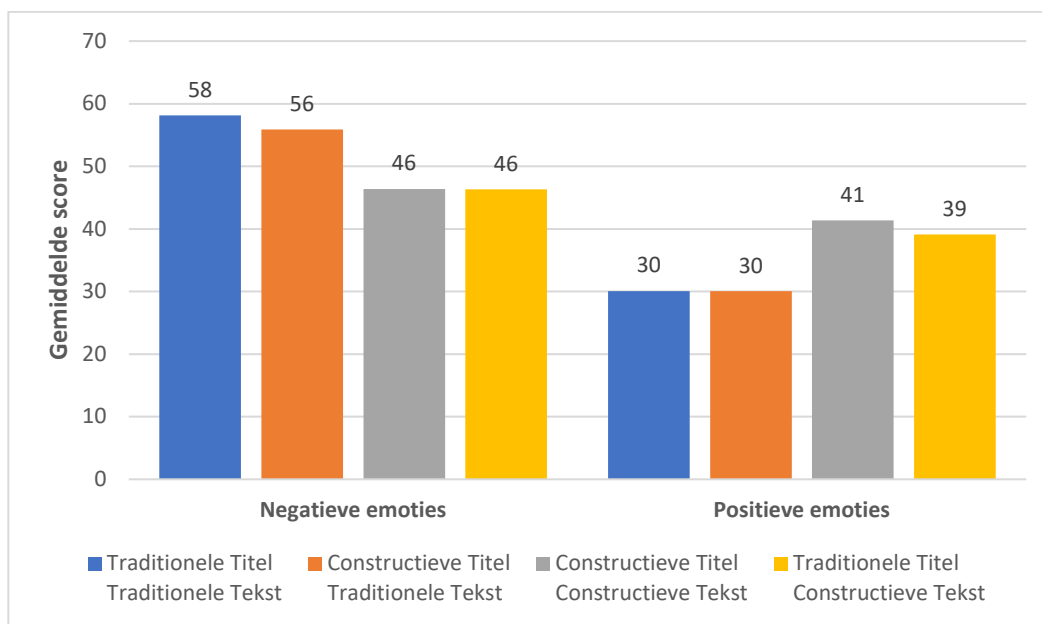
Respondenten konden voor vier verschillende negatieve en vier verschillende positieve emoties aangeven in hoeverre ze deze hadden ervaren tijdens het lezen (0 = *helemaal niet*, 100 = *heel erg*). Om de variabele Totale Negatieve emoties te creëren, werd de gemiddelde score uitgerekend van de emoties *boos, bedroefd, machteloos* en *ongerust*. Om de variabele Totale Positieve emoties te creëren, werd de gemiddelde score van de emoties *hoopvol, enthousiast, geïnspireerd* en *opgewekt* uitgerekend. In Figuur 4 en 5 zijn de resultaten voor zowel de Totale Negatieve emoties als de Totale Positieve emoties per versie apart weergegeven.

Voor zowel de Totale Negatieve als de Totale Positieve emoties blijkt dat de mate waarin de respondenten deze emoties ervoeren tijdens het lezen, afhankelijk is van de versie van het nieuwsbericht dat de respondent las (zie ook Bijlage D, 3. Totale Negatieve en Positieve emoties, voor de statistische analyses). De respondenten die een versie lasen die helemaal Traditioneel was (Traditionele Titel met Traditionele Tekst, en Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto) ervoeren daarbij meer negatieve emoties, terwijl de respondenten die een versie lasen die helemaal Constructief was (Constructieve Titel met Constructieve Tekst, en Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto) juist minder negatieve emoties ervoeren. Voor de positieve emoties was dit andersom: Respondenten die een Constructie versie lasen (Constructieve Titel met Constructieve Tekst, en Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto) ervoeren meer positieve

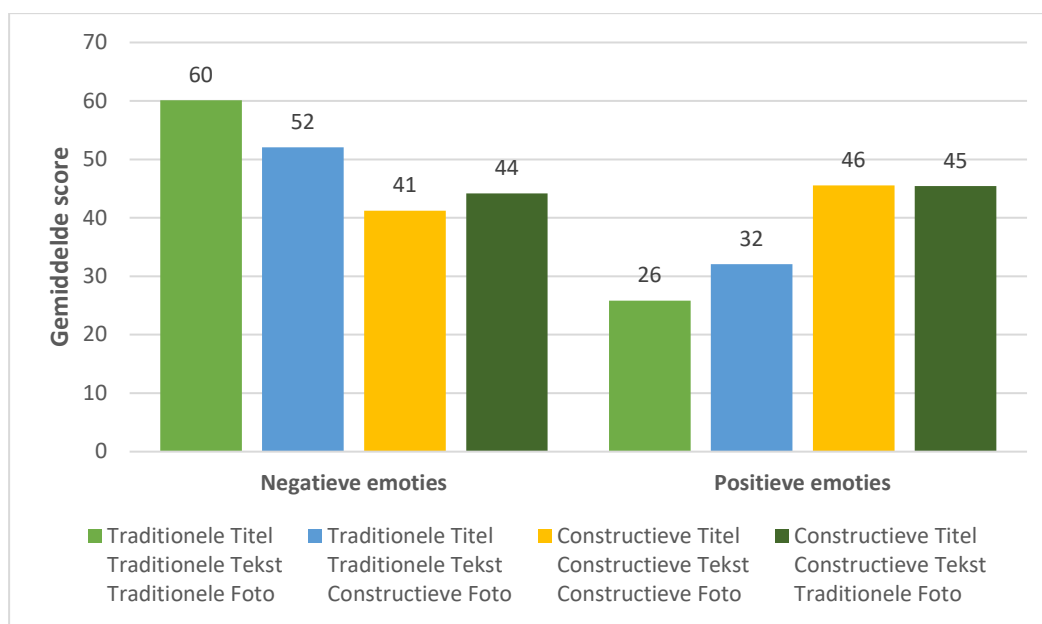
emoties dan respondenten die een Traditionele versie van het nieuwsbericht lezen (Traditionele Titel met Traditionele Tekst, en Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto).

Wat opvalt is dat de nieuwsberichten met een Constructieve Tekst (onafhankelijk van de Titel en van de Foto bij deze tekst) vaak meer positieve emoties en minder negatieve emoties uitlokken dan nieuwsberichten met een Traditionele Tekst (onafhankelijk van de Titel). Ook lijkt het zo te zijn dat het nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Constructieve Foto meer positieve emoties en minder negatieve emoties uitlokt dan het nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto. In dit geval heeft de Constructieve foto dus een positief effect op zowel de negatieve als de positieve emoties.

In de volgende paragrafen (4.2. en 4.3.) zullen de resultaten voor negatieve emoties *boos*, *bedroefd*, *machteloos* en *ongerust* en de resultaten voor positieve emoties *hoopvol*, *enthousiast*, *geïnspireerd* en *opgewekt* apart besproken worden.

Figuur 4. Gemiddelde score per versie (zonder foto) voor de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve emoties

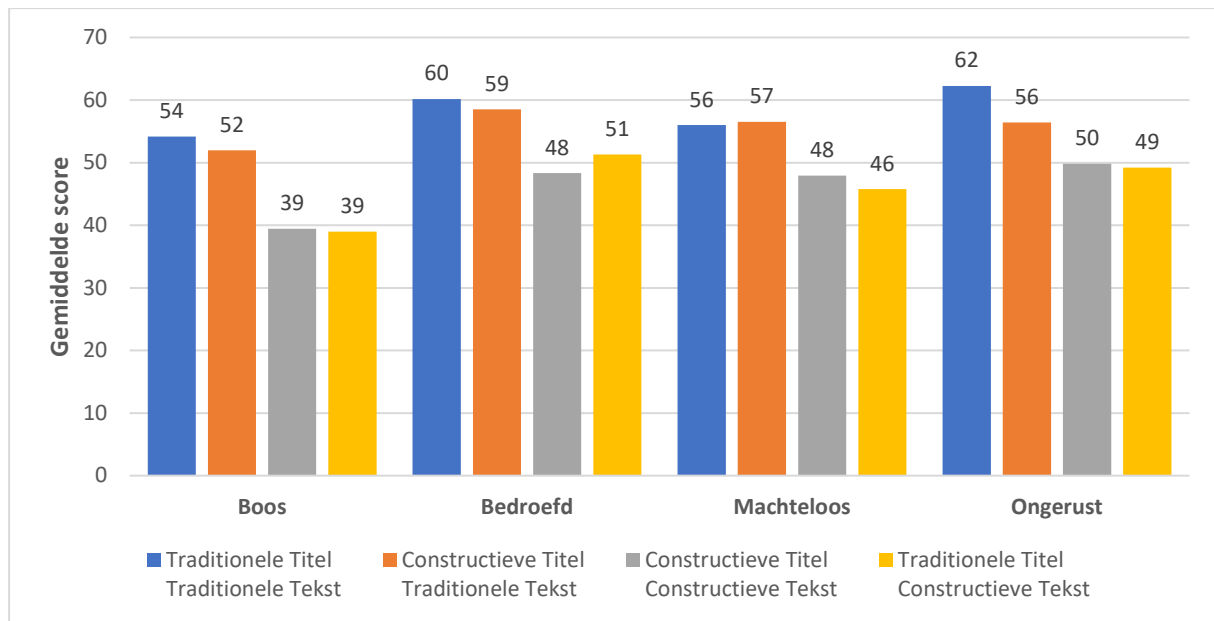

Figuur 5. Gemiddelde score per versie (met foto) voor de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve emoties

4.2. Negatieve emoties

Respondenten konden op een schaal van 0 (helemaal niet) tot 100 (heel erg) aangeven hoe *boos*, *bedroefd*, *machteloos* en *ongerust* ze zich voelden na het lezen van het artikel. In de Figuren 6 en 7 hieronder zijn de resultaten per versie voor elke negatieve emotie apart weergegeven.

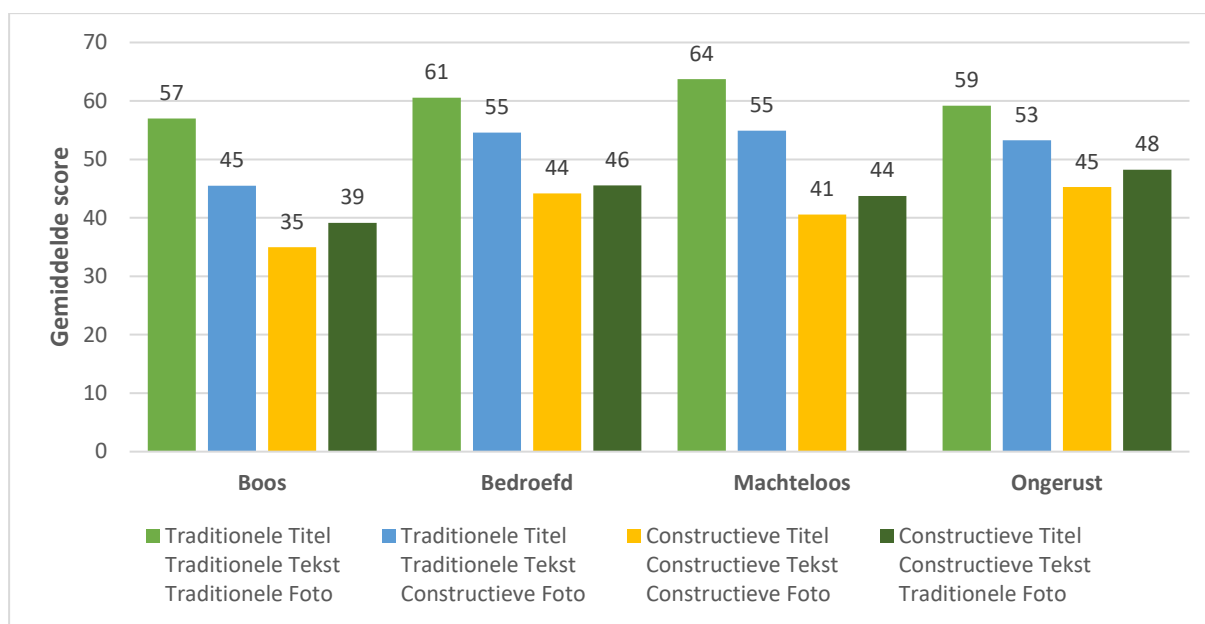
Voor de respondenten die een nieuwsbericht zonder foto lazen (versies 1 tot en met 4, zie Figuur 6) blijkt dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en een Constructieve Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en een Constructieve Tekst lazen, zich vaak minder boos, bedroefd, machteloos of ongerust voelden dan respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en een Traditionele Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en een Traditionele Tekst lazen. Hieruit valt op te maken dat nieuwsberichten met een Constructieve Tekst dus zorgen voor minder negatieve gevoelens bij de respondenten dan nieuwsberichten met een Traditionele Tekst. Of de Titel van het nieuwsbericht Traditioneel of Constructief is, maakt in dit geval minder uit.

Figuur 6. Gemiddelde score per versie (zonder foto) voor de negatieve emoties boos, bedroefd, machteloos en ongerust

Voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen (versies 5 tot en met 8, zie Figuur 7) blijkt dat respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto lazen, meer *boos*, *bedroefd*, *machteloos* en *ongerust* zijn dan respondenten die nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto of een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Traditionele Foto lazen.

Wanneer een respondent een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en Constructieve Tekst leest, maakt het voor de negatieve emoties niet uit of hier een Traditionele Foto of een Constructieve Foto bij is geplaatst. Als een respondent een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst heeft gelezen, blijken de negatieve emoties minder te zijn als hier een Constructieve Foto bij is geplaatst, dan wanneer hier een Traditionele Foto bij stond. Met andere woorden, een Constructieve foto verzwakt het effect van de Traditionele Titel en Traditionele Tekst op de negatieve emoties.

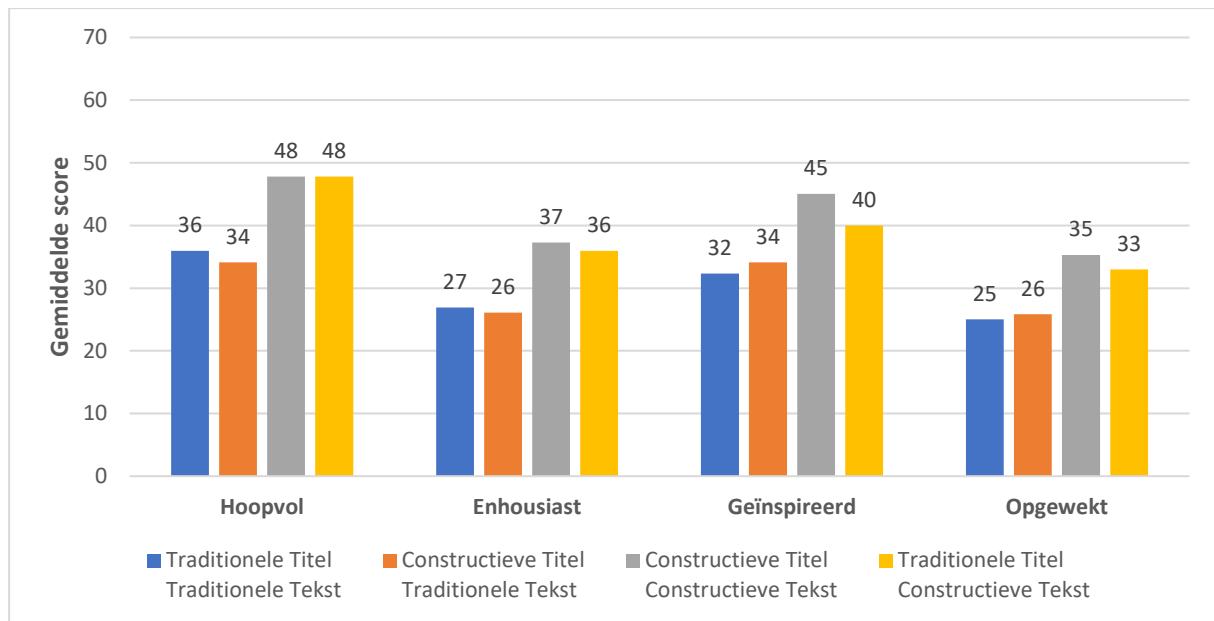

Figuur 7. Gemiddelde score per versie (met foto) voor de negatieve emoties boos, bedroefd, machteloos en ongerust

4.3. Positieve emoties

Respondenten konden op een schaal van 0 (helemaal niet) tot 100 (heel erg) aangeven hoe *hoopvol*, *enthousiast*, *geïnspireerd* en *opgewekt* ze zich voelden na het lezen van het artikel. In de Figuren 8 en 9 hieronder zijn de resultaten per versie voor elke positieve emotie apart weergegeven.

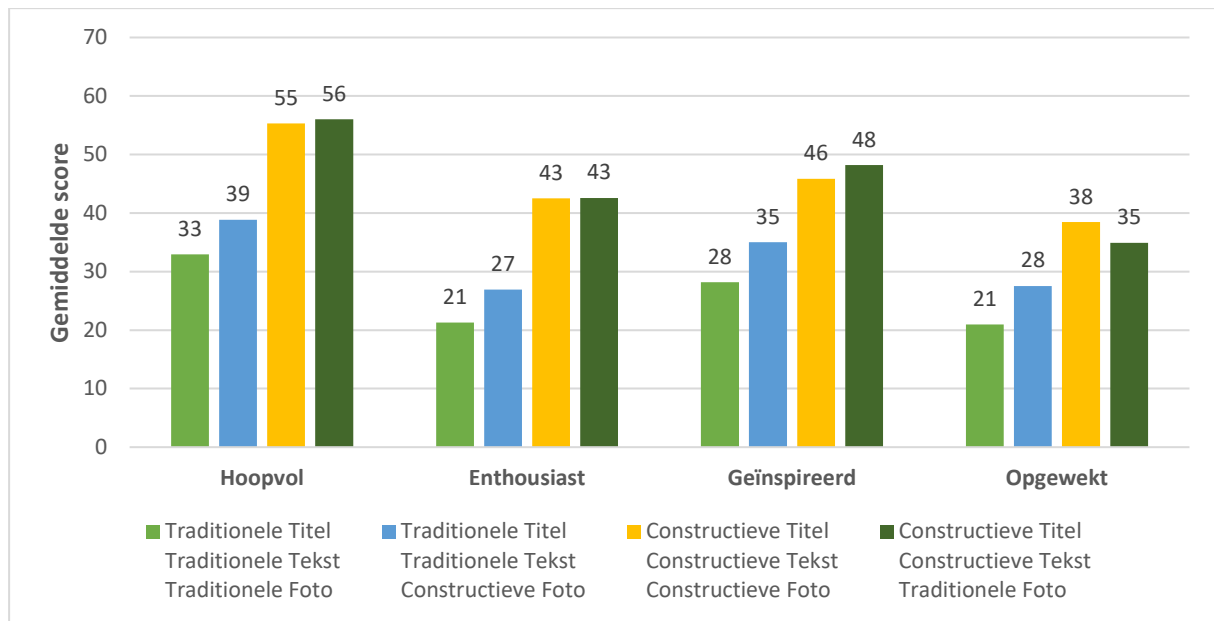
Voor de respondenten die een nieuwsbericht zonder foto lazen (versies 1 tot en met 4, zie Figuur 8) blijkt dat dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en een Constructieve Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en een Constructieve Tekst lazen, zich vaak meer *hoopvol*, *enthousiast*, *geïnspireerd* en *opgewekt* voelden dan respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en een Traditionele Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en een Traditionele Tekst lazen. Hieruit valt op te maken dat nieuwsberichten met een Constructieve Tekst zorgen voor meer positieve gevoelens bij de respondenten dan nieuwsberichten met een Traditionele Tekst. De Constructieve Tekst van het gelezen nieuwbericht is dus bepalend voor meer positieve emoties, maar dit positieve effect voor de emoties *geïnspireerd* en *opgewekt* neemt wel iets af als er een mismatch is tussen Titel en Tekst, met andere woorden, een Traditionele Titel bij een Constructieve Tekst zorgt ervoor dat respondenten minder *geïnspireerd* en *opgewekt* zijn.

Figuur 8. Gemiddelde score per versie (zonder foto) voor de positieve emoties hoopvol, enthousiast, geïnspireerd en opgewekt

Voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen (versies 5 tot en met 8, zie Figuur 9) blijkt dat respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto lazen of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Constructieve Foto lazen, minder *hoopvol*, *enthousiast*, *geïnspireerd* en *opgewekt* zijn dan respondenten die nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto of een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Traditionele Foto lazen.

Wanneer een respondent een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en Constructieve Tekst leest, maakt het voor de positieve emoties niet uit of hier een Traditionele Foto of een Constructieve Foto bij is geplaatst. Hetzelfde geldt voor respondenten die een Traditionele Titel en Traditionele Tekst lezen: ook hier maakt het voor de positieve emoties niet uit of er een Traditionele Foto of een Constructieve Foto bij is geplaatst. De enige uitzondering hierop is de emotie *opgewekt*. Hier zorgt een Constructieve Foto bij een artikel met Traditionele Titel en Tekst voor een versterking van het opgewekte gevoel, terwijl een Traditionele Foto bij een artikel met Constructieve Titel en Tekst voor een afzwakking van het opgewekte gevoel zorgt.

Figuur 9. Gemiddelde score per versie (met foto) voor de positieve emoties hoopvol, enthousiast, geïnspireerd en opgewekt

Concluderend kunnen we het volgende stellen: De Tekst van het gelezen nieuwsbericht is bepalend voor zowel de negatieve als de positieve emoties. Een Traditionele Tekst zorgt voor meer negatieve en minder positieve gevoelens, terwijl een Constructieve Tekst voor meer positieve en minder negatieve gevoelens zorgt. Of de Titel van het nieuwsbericht Traditioneel of Constructief is, maakt in dit geval minder uit. Voor de positieve emoties *geïnspireerd* en *opgewekt* geldt wel dat deze iets afnemen als er een mismatch is tussen Titel en Constructieve Tekst. Met andere woorden, een Traditionele Titel bij een Constructieve Tekst zorgt ervoor dat respondenten minder *geïnspireerd* en *opgewekt* zijn.

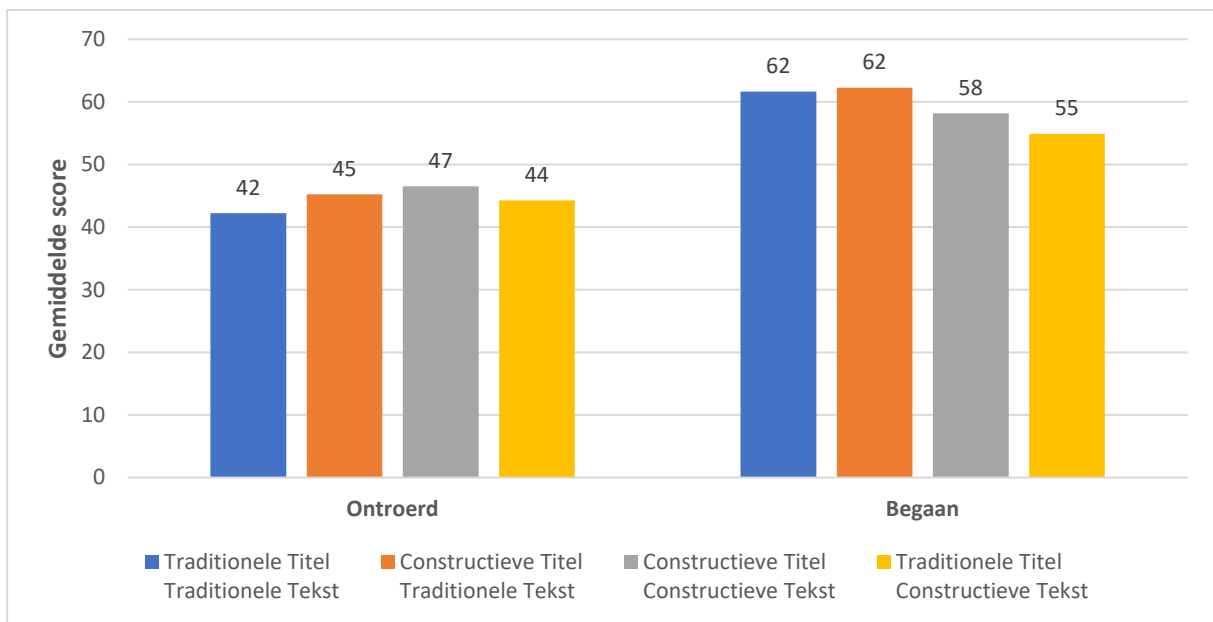
Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, geldt dat de tekst van het gelezen nieuwsbericht bepalend is zowel de negatieve als de positieve emoties. Een Traditionele Tekst zorgt voor meer negatieve en minder positieve gevoelens, terwijl een Constructieve Tekst voor meer positieve en minder negatieve gevoelens zorgt.

Bij de negatieve emoties wordt dit effect echter afgezwakt als er een Constructieve foto bij een Traditionele Tekst wordt geplaatst. Voor de positieve emotie *opgewekt* blijkt dat een Constructieve Foto bij een artikel met Traditionele Titel en Tekst voor een versterking van het opgewekte gevoel zorgt, terwijl een Traditionele Foto bij een artikel met Constructieve Titel en Tekst voor een afzwakking van het opgewekte gevoel zorgt.

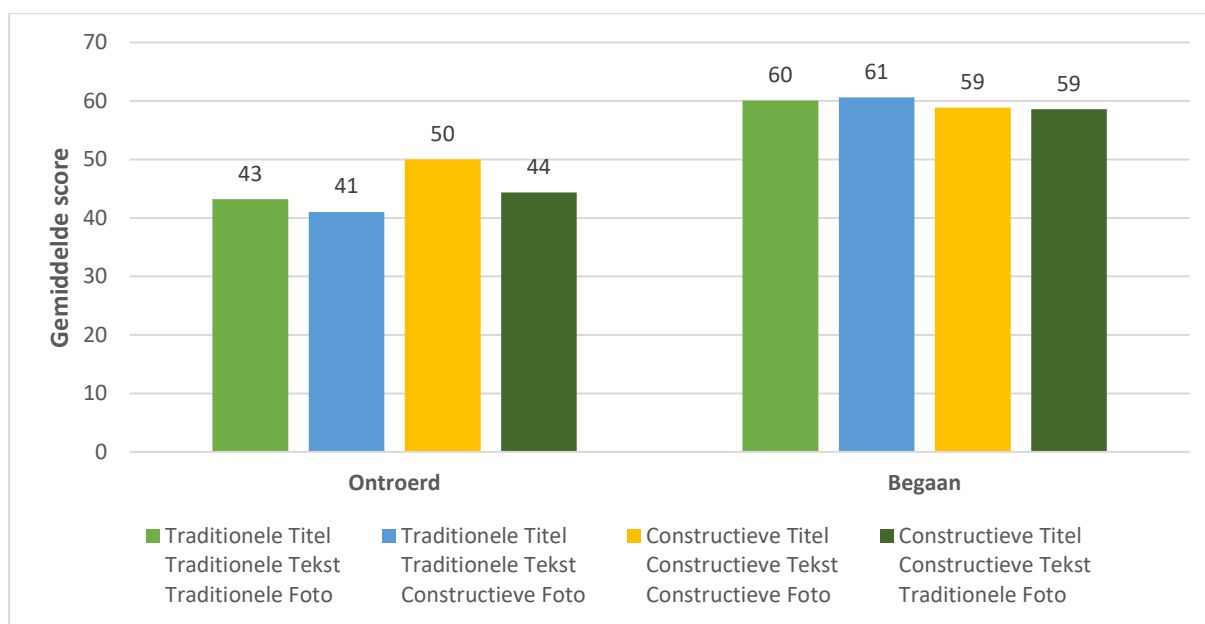
4.4. Empathie

Empathie werd gemeten door te vragen naar twee emoties en door drie stellingen. Alle statistische analyses zijn terug te vinden in Bijlage D, 6. Empathie.

Voor zowel de respondenten die een nieuwsbericht zonder foto lazen (versies 1 tot en met 4, zie Figuur 10) als voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen (versies 5 tot en met 8, zie Figuur 11) blijkt dat er geen effect van het gelezen nieuwsbericht was op de emoties *ontroerd* en *begaan*. De verschillende nieuwsberichten lokten dus dezelfde gevoelens van empathie bij de respondenten op. Overigens dient hierbij wel vermeldt te worden dat er in de vragenlijst niet expliciet is gevraagd met wie de respondenten *begaan* waren. Dit zou dus zowel met de buurman uit het artikel (die overlast veroorzaakt) als met de buurvrouw uit het artikel (die overlast ervaart) kunnen zijn geweest.

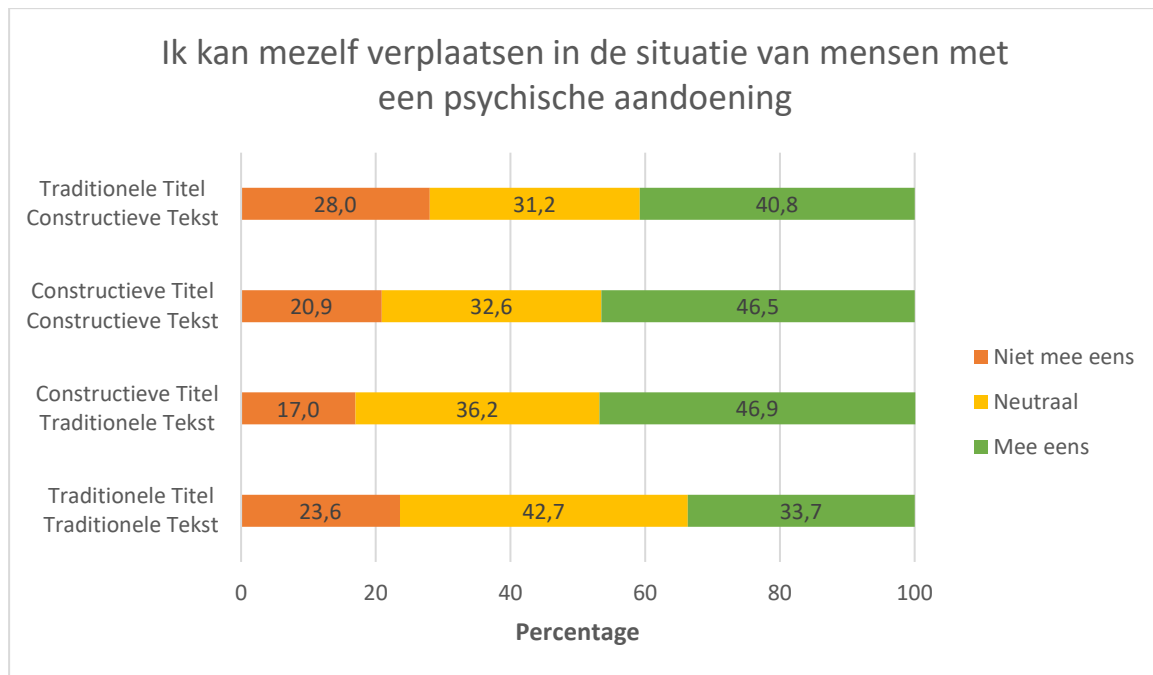
Figuur 10. Gemiddelde score per versie (zonder foto) voor de emoties *ontroerd* en *begaan*

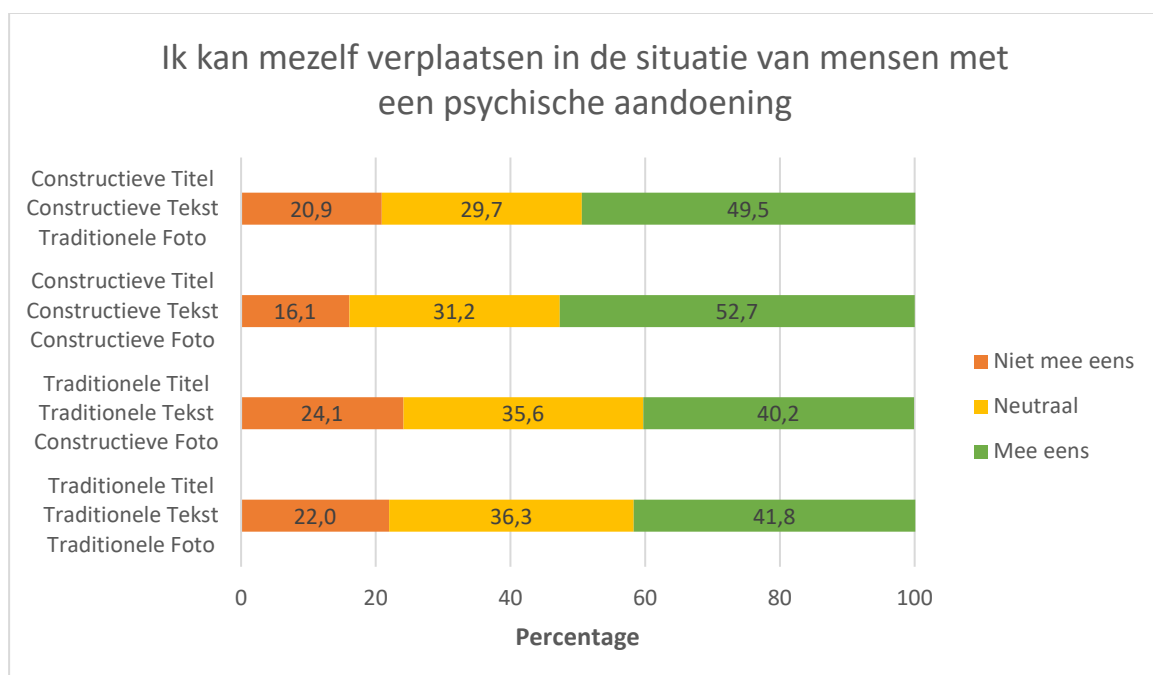
Figuur 11. Gemiddelde score per versie (met foto) voor de emoties ontroerd en begaan

De meeste respondenten, onafhankelijk van de versie van het nieuwsbericht dat ze lazen, waren het eens met de stelling *Ik vind het naar dat mensen met een psychische aandoening niet de juiste hulp krijgen* (tussen de 79,5 en 90,3 %) en waren het oneens met de stelling *Ik voel geen sympathie voor mensen met een psychische aandoening* (tussen de 62,9 en 76,3 %, zie Bijlage D). Uit Figuren 12 en 13 blijkt dat meer respondenten het eens dan oneens zijn met de stelling *Ik kan mezelf verplaatsen in de situaties van mensen met een psychische aandoening*, onafhankelijk van welke versie van het nieuwsbericht de respondent las. Ook lijken de resultaten aan te geven dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructief tekstelement hebben gelezen (Titel of Tekst), het gevoel hadden zich beter in de situatie van iemand met een psychische aandoening te kunnen verplaatsen dan respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst (met eventueel een foto) hebben gelezen.

Deze resultaten laten zien dat het onderwerp van het artikel zorgt voor (gevoelens van) empathie bij de respondenten, maar dat deze gevoelens niet afhankelijk zijn van het nieuwsbericht dat een respondent las. Wel lijken respondenten die een nieuwsbericht met een Constructief tekstelement hebben gelezen zich iets meer in de situatie van mensen met een psychische aandoening te kunnen verplaatsen dan de andere respondenten.

Figuur 12. Percentage respondenten dat eens, niet eens of neutraal antwoordde op de stelling Ik kan mezelf verplaatsen in de situatie van mensen met een psychische aandoening, per versie (zonder foto)

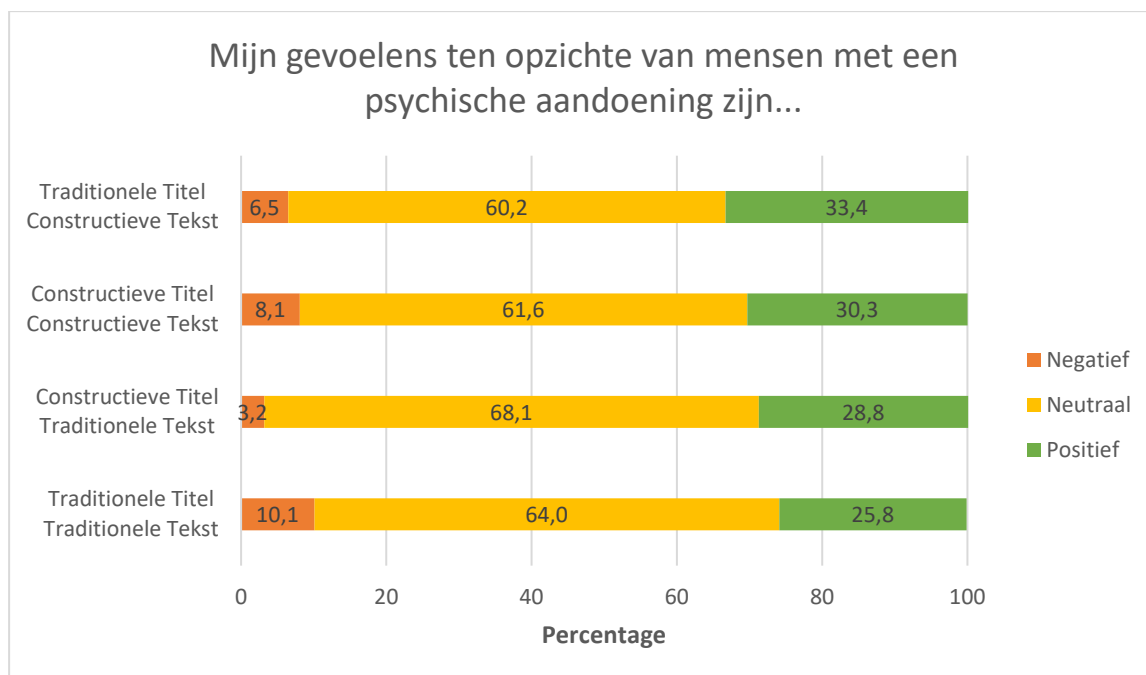

Figuur 13. Percentage respondenten dat eens, niet eens of neutraal antwoordde op de stelling Ik kan mezelf verplaatsen in de situatie van mensen met een psychische aandoening, per versie (met foto)

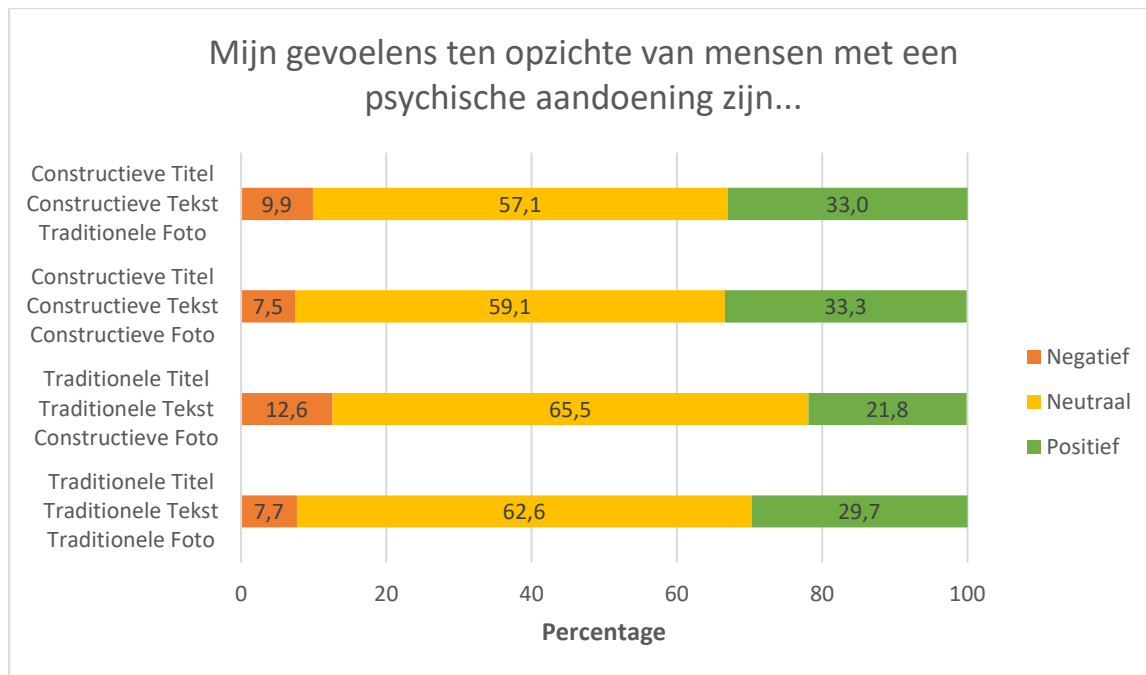
4.5. Houding ten opzichte van mensen met een psychische aandoening

De houding van de respondenten ten opzichte van mensen met een psychische aandoening werd gemeten met drie stellingen. Alle statistische analyses zijn terug te vinden in Bijlage D, 7. Houding.

De meerderheid van de respondenten was het eens met de stelling dat onze maatschappij niet genoeg doet om mensen met een psychische aandoening te helpen (59,4 tot 70,8 %) en was het oneens met de stelling dat wanneer mensen met een psychische aandoening problemen hebben, dit hun eigen schuld is (75,3 tot 85,1 %). De mening van de respondenten was daarbij niet afhankelijk van het nieuwsbericht dat ze lazen (zie Bijlage D). Meer dan de helft van de respondenten gaf aan neutrale gevoelens te hebben ten opzichte van mensen met een psychische aandoening, zie Figuur 14 en 15. Daarnaast gaven de respondenten die een artikel met een Constructieve Tekst lazen iets vaker aan positieve gevoelens ten opzichte van mensen met een psychische aandoening te hebben dan respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Tekst lazen. De resultaten laten zien dat de meeste respondenten neutrale gevoelens en een positieve houding hebben ten opzichte van mensen met een psychische aandoening. Hun houding is daarbij niet afhankelijk van de versie van het nieuwsbericht dat de respondent leest.

Figuur 14. Percentage respondenten dat negatief, positief of neutraal antwoordde op de stelling Mijn gevoelens ten opzichte van mensen met een psychische aandoening zijn..., per versie (zonder foto)

Figuur 15. Percentage respondentent dat negatief, positief of neutraal antwoordde op de stelling *Mijn gevoelens ten opzichte van mensen met een psychische aandoening zijn...*, per versie (met foto)

4.6. Publiek stigma

Publiek stigma van de respondenten werd gemeten door tien stellingen. Alle statistische analyses zijn terug te vinden in Bijlage D, 8. Publiek Stigma.

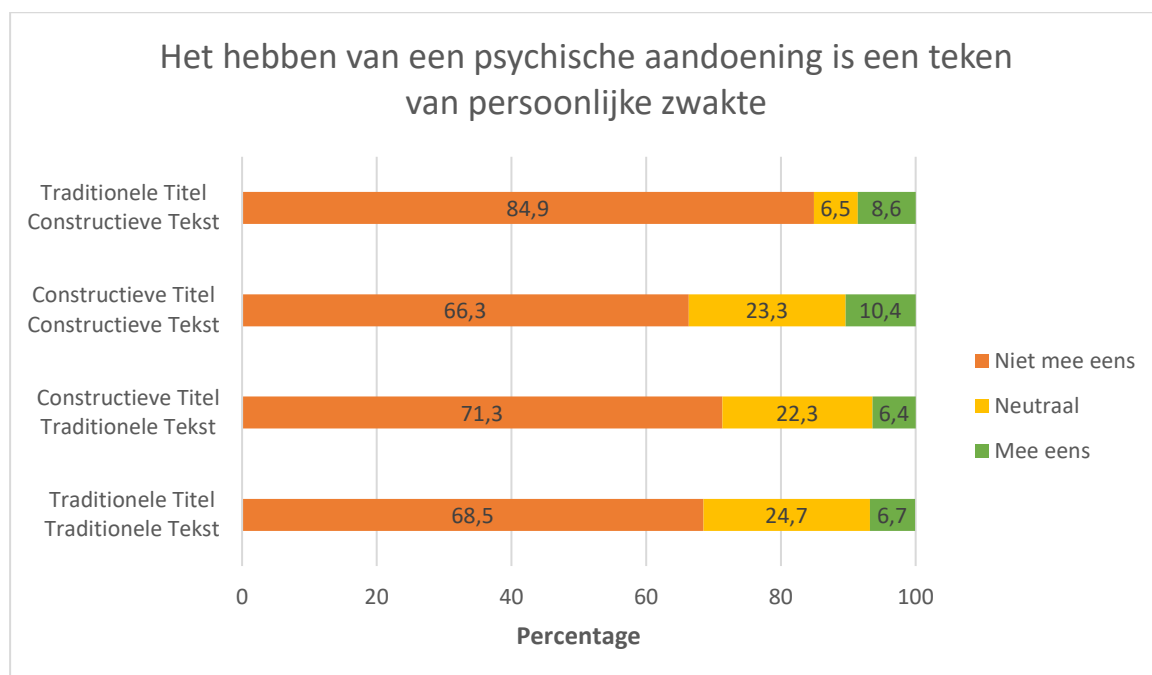
De resultaten van de stellingen die vragen naar publiek stigma laten een opvallend patroon zien: Als de stellingen over een ander gaan (bijvoorbeeld *Mensen met een psychische aandoening moeten zich niet zo aanstellen*) lijkt het stigma dat de respondenten hebben kleiner dan wanneer de stellingen gaan over keuzes die een respondent zelf moet maken (bijvoorbeeld *Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen*). Bij deze laatste soort stellingen laten de resultaten een meer gespreid antwoordpatroon zien.

Zo geven resultaten voor de minder persoonlijke stellingen *Mensen met een psychische aandoening moeten zich niet zo aanstellen* (tussen 68,5 en 83,9 % niet mee eens), *Het hebben van een psychische aandoening is een teken van persoonlijk zwakte* (tussen 66,3 en 84,9 % niet mee eens), *Een psychische aandoening is geen echte ziekte* (tussen 61,3 en 84,9 % niet mee eens), *De meeste mensen met een psychische aandoening zijn gevaarlijk* (tussen 53,8 en 66,7 % niet mee eens) en *Je krijgt zelf geen psychische problemen als je omgaat met iemand met een psychische aandoening* (tussen 51,7 en 65,6 % mee eens) vaker aan dat respondenten geen publiek stigma hebben ten opzichte van mensen met een psychische

aandoening. Uitzondering hierbij is de stelling *De meeste mensen met een psychische aandoening zijn onvoorspelbaar*, hierover zijn de meningen meer verdeeld.

Wanneer het echter gaat over keuzes die een respondent zelf zou moeten maken, blijkt dat er meer twijfel is: Het publiek stigma ten opzichte van mensen met een psychische stoornis lijkt groter te zijn voor, of er is meer twijfel over de stellingen *Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen* (tussen 30,8 en 47,2 % mee eens), *Als ik wist dat iemand een psychische aandoening heeft (gehad) zou ik twijfelen om diegene in dienst te nemen* (tussen 39,1 en 53,5 % neutraal) en *Ik zou niet snel op een politicus stemmen waarvan ik weet dat deze een psychische aandoening heeft gehad* (tussen 31,0 en 45,2 % neutraal).

Voor de stelling *Het hebben van een psychische aandoening is een teken van persoonlijke zwakte* bleek bij respondenten die een nieuwsbericht zonder foto lazen, hun antwoord samen te hangen met de versie van het artikel dat de respondent las. De respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en een Constructieve tekst lazen, bleken meer respondenten dan verwacht het *niet eens* te zijn met de stelling, zie Figuur 16. Het zou kunnen zijn dat de Constructieve Tekst van het nieuwsbericht de negatieve eerste indruk van de respondenten (door de Traditionele Titel) verzwakt, en respondenten daardoor eerder de neiging hebben gehad om hun (verleerde) eerste indruk te weerleggen.

Figuur 16. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Het hebben van een psychische aandoening is een teken van persoonlijke zwakte*, per versie (zonder foto)

4.7. Intentie tot actie

De intentie van de respondenten om actie te ondernemen werd gemeten met vier stellingen. Alle statistische analyses zijn terug te vinden in Bijlage D, 9. Intentie tot actie. De drie stellingen die vroegen hoe groot de kans was dat de respondenten zelf actie zouden ondernemen, laten ongeveer hetzelfde patroon zien: Respondenten geven aan dat de kans groot is dat ze een praatje maken met de buurman (tussen 43,7 en 57,5 % acht de kans groot), een website met tips proberen te vinden (tussen 50,5 en 59,3 % acht de kans groot), of contact opnemen met een instantie (tussen de 42,0 en 76,4 % acht de kans groot). Deze resultaten laten zien dat de respondenten zeker bereid zijn om, in een soortgelijke situatie als die beschreven in het nieuwsbericht, actie te ondernemen die henzelf of de buurman verder kan helpen.

De stelling *Hoe groot is de kans dat u de buurman vermijdt?* laat een wat wisselend beeld zien, de verdeling tussen de antwoorden niet groot, neutraal en groot is hier meer gelijk.

5. Conclusie

De vraag die centraal stond in dit onderzoek, luidde als volgt:

Kunnen constructieve elementen in nieuwsberichtgeving bijdragen aan minder stigmatiserende beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening?

Het antwoord op deze vraag kan als volgt worden opgedeeld: De effecten van constructieve elementen in nieuwsberichten op de beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening op de korte termijn en de effecten van constructieve elementen in nieuwsberichten op de beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening op de langere termijn.

Bij de effecten van constructieve elementen in berichtgeving rond mensen met een psychische aandoening op de *korte* termijn gaat het om de *emoties* die respondenten ervaren na het lezen van een nieuwsbericht. Zowel voor de *negatieve* als *positieve emoties* laten de resultaten uit dit onderzoek een beeld zien dat ook in eerder onderzoek al naar voren kwam: Constructieve elementen in het nieuws zorgen voor minder negatieve en meer

positieve gevoelens (Curry & Hammonds, 2014; Curry et al., 2016; Kleemans, de Leeuw, et al., 2017; Kleemans et al., 2019; Kleemans, Schlindwein, et al., 2017; McIntyre, 2015, 2019; McIntyre & Gibson, 2016; McIntyre & Sobel, 2017; Meier, 2018). Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat de *tekst* van het gelezen nieuwsbericht daarbij van doorslaggevend belang is. Wanneer deze Constructief is, zijn de ervaren emoties meer positief en minder negatief dan wanneer de tekst van het gelezen nieuwsbericht Traditioneel is. Hier moet echter wel benadrukt worden dat de verwachting is dat alle respondenten het nieuwsbericht helemaal hebben gelezen. Dat betekent dan ook dat de tekst waarschijnlijk meer invloed heeft gehad dan bij de gemiddelde krantenlezer: Deze laatste zal waarschijnlijk vooral koppen snellen en soms helemaal niet toekomen aan de tekst van een bericht. Toekomstig onderzoek zou zich daarom kunnen richten op het effect van koppen van krantenartikelen en de emoties die deze koppen oproepen.

Voor enkele *positieve* emoties geldt hierbij wel dat een mismatch tussen de Titel en de Tekst van het gelezen nieuwsbericht ervoor kan zorgen dat de ervaren emoties iets afnemen. Zo zorgde een Traditionele Titel bij een Constructieve Tekst ervoor dat respondenten zich minder *geïnspireerd* en *opgewekt* voelden in vergelijking met respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en Constructieve Tekst lazen. Dit resultaat laat zien dat het van belang is om niet alleen een Constructieve Tekst, maar ook een Constructieve Titel te plaatsen boven een nieuwsbericht.

Negatieve emoties die worden ervaren na het lezen van een Traditioneel nieuwsbericht, kunnen worden afgezwakt door een Constructieve Foto bij dit bericht te plaatsen: Uit de resultaten blijkt dat wanneer een respondent een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst las, de negatieve emoties minder waren als hier een Constructieve Foto bij werd geplaatst, dan wanneer er een Traditionele Foto bij stond. Dit biedt mogelijkheden voor hoofdredacties: Als er geen mogelijkheid is om een constructieve elementen in het nieuwsbericht te verwerken, kan een meer Constructieve foto de mogelijkheid bieden om een ander (meer positief) perspectief te bieden op de beeldvorming rond mensen met een psychische aandoening. Bovendien zorgt dit perspectief voor een afzwakking van de negatieve gevoelens die het nieuwsbericht oproept bij de lezers.

De resultaten van dit onderzoek laten zien dat constructieve elementen in berichtgeving een positieve invloed hebben op de gemoedstoestand van nieuwsconsumenten: Positieve gevoelens worden erdoor vergroot, terwijl negatieve gevoelens verminderen. Dit heeft

vervolgens invloed op hoe mensen over anderen denken en hoe ze zich tot hen verhouden. Volgens bijvoorbeeld Fredrickson (2001) en Seligman & Csikszentmihalyi (2000) bevorderen positieve emoties een veelzijdiger manier van denken en gedrag buiten standaardpatronen. Dit kan weer een positieve uitwerking hebben op het functioneren binnen de maatschappij. Op het niveau van de samenleving kan een meer constructieve manier van berichtgeving op de lange termijn dus leiden tot een toename van maatschappelijke betrokkenheid, wederzijds begrip en een minder stigmatiserende beeldvorming, bijvoorbeeld ten opzichte van mensen met een psychische aandoening.

Bij de effecten van constructieve elementen in berichtgeving rond mensen met een psychische aandoening op de *lange* termijn gaat het om gevoelens van *empathie* van respondenten, de *houding* van respondenten, het *publiek stigma* dat respondenten hebben ten opzichte van mensen met een psychische aandoening en hun intentie om tot *actie* over te gaan.

De resultaten laten zien dat, onafhankelijk van de versie van het nieuwsbericht dat ze lezen, respondenten een positieve houding hebben, de intentie tot actie relatief groot is en het publiek stigma ten opzichte van mensen met een psychische aandoening relatief klein is. Bij de resultaten van het stigma dat respondenten hebben ten opzichte van mensen met een psychische aandoening valt wel op dat men minder stigmatiserend denkt over mensen met een psychische aandoening wanneer het gaat om stellingen die over de ander gaan, zoals *Mensen met een psychische aandoening moeten zich niet zo aanstellen*. Als er gevraagd wordt naar dingen waarbij de respondent direct betrokken is, zoals *Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen*, laten de resultaten een meer gespreid antwoordpatroon zien.

Het blijkt dat het lastig is om effecten op de lange termijn te meten door respondenten maar één keer een nieuwsbericht met constructieve elementen te laten lezen. Op de lange termijn is de verwachting dat, in navolging van de broaden-and-build-theory (Fredrickson, 2001; Seligman & Csikszentmihalyi, 2000), constructieve elementen in berichtgeving zorgen voor meer positieve en minder negatieve emoties, wat weer zorgt voor een algemeen positiever wereldbeeld, en dus ook voor een nog positievere houding tot, meer intentie tot en minder publiek stigma van individuen ten opzichte van mensen met een psychische aandoening.

Referenties

- Aanbellen en een praatje maken. (2019, 15 januari). *Tubantia*.
- Arpan, L. M., & Nabi, R. L. (2011). Exploring Anger in the Hostile Media Process: Effects on News Preferences and Source Evaluation. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 88(1), 5–22. <https://doi.org/10.1177/107769901108800101>
- Baden, D., McIntyre, K., & Homberg, F. (2018). The Impact of Constructive News on Affective and Behavioural Responses. *Journalism Studies*, 0(0), 1–20. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2018.1545599>
- Batson, C. D., Chang, J., Orr, R., & Rowland, J. (2002). Empathy, attitudes, and action: Can feeling for a member of a stigmatized group motivate one to help the group? *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28(12), 1656–1666. <https://doi.org/10.1177/014616702237647>
- Batson, C. D., Polycarpou, M. P., Harmon-Jones, E., Imhoff, H. J., Mitchener, E. C., Bednar, L. L., ... Highberger, L. (1997). Empathy and attitudes: Can feeling for a member of a stigmatized group improve feelings toward the group? *Journal of Personality and Social Psychology*, 72(1), 105–118. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.72.1.105>
- Baumeister, R. F., Vohs, K. D., Dwall, C. N., & Zhang, L. (2007). Personality and Social Psychology Review How Emotion Shapes Behavior : Rather Than Direct Causation. *Personality and Social Psychology Review*, 11(2), 167–203. <https://doi.org/10.1177/1088868307301033>
- Beckett, C., & Deuze, M. (2016). On the Role of Emotion in the Future of Journalism. *Social Media + Society*, 2(3), 1–6. <https://doi.org/10.1177/2056305116662395>
- Broersma, M. J., & Peters, C. J. (2013). Rethinking Journalism: The Structural Transformation of a Public Good. In C. J. Peters & M. J. Broersma (Eds.), *Rethinking Journalism: Trust and Participation in a Transformed News Landscape* (pp. 1–12). London: Routledge.
- Buijs, K. (2008). *Journalistieke kwaliteit in het crossmediale tijdperk*. Boom Onderwijs.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (n.d.). Retrieved June 24, 2019, from <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/>
- CheckMarket.Enterprise enquete tool. <https://nl.checkmarket.com/>
- Corrigan, P. W., Powell, K. J., & Michaels, P. J. (2013). The Effects of News Stories on the Stigma of Mental Illness. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 201(3), 179–182. <https://doi.org/10.1097/NMD.0b013e3182848c24>

- Couldry, N., & Hepp, A. (2017). *The Mediated Construction of Reality*. Cambridge: Policy Press.
- Curry, A. L., & Hammonds, K. H. (2014). The Power of Solutions Journalism. *Solutions Journalism Network and Engaging News Project*, 1–14.
- Curry, A. L., Stroud, N. J., & McGregor, S. (2016). Solutions Journalism and News Engagement. Retrieved from <https://engagingnewsproject.org/wp-content/uploads/2016/03/ENP-Solutions-Journalism-News-Engagement.pdf>
- Deuze, M., & Witschge, T. (2018). Beyond journalism: Theorizing the transformation of journalism. *Journalism: Theory, Practice & Criticism*, 19(2), 165–181. <https://doi.org/10.1177/1464884916688550>
- Drok, N., Hermans, L., & Kats, K. (2017). *Jongeren en Nieuws. Onderzoeksrapportage Kenniscentrum Media*. Zwolle.
- Engelen, U., De Peuter, S., Victoir, A., Van Diest, I., & Van Den Bergh, O. (2006). Verdere validering van de Positive and Negative Affect Schedule (PANAS) en vergelijking van twee Nederlandstalige versies. [Further validation of the Positive and Negative Affect Schedule (PANAS) and comparison of two Dutch versions]. *Gedrag & Gezondheid*, 34(2), 89–102. <https://doi.org/10.1007/BF03087979>
- Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: The broaden-and-build theory of positive emotions. *American Psychologist*, 56(3), 218–226. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.3.218>
- Gebukt onder overlast van verwarde buur. (2016, 16 april). *Algemeen Dagblad*.
- Griffiths, K. M., Christensen, H., Jorm, A. F., Evans, K., & Groves, C. (2004). Effect of web-based depression literacy and cognitive-behavioural therapy interventions on stigmatising attitudes to depression. *British Journal of Psychiatry*, 185(04), 342–349. <https://doi.org/10.1192/bjp.185.4.342>
- Groenhuijsen, C. (2017). *Optimisten hebben de hele wereld*. Den Haag: Einstein Books.
- Gyldensted, C. (2015). *From Mirrors to Movers. Five Elements of Positive Psychology in Constructive Journalism*. GGroup Publishing.
- Haagerup, U. (2017). *Constructive News. How to save the media and democracy with journalism of tomorrow*. Aarhus: Aarhus University Press.
- Harcup, T., & O'Neill, D. (2001). What Is News? Galtung and Ruge revisited. *Journalism Studies*, 2(2), 261–280. <https://doi.org/10.1080/14616700120042114>

- Harcup, T., & O'Neill, D. (2017). What is News? *Journalism Studies*, 18(12), 1470–1488.
<https://doi.org/10.1080/1461670X.2016.1150193>
- Hermans, L., & Drok, N. (2018). Placing Constructive Journalism in Context. *Journalism Practice*, 12(6), 679–694. <https://doi.org/10.1080/17512786.2018.1470900>
- Hermans, L., & Gyldensted, C. (2018). Elements of constructive journalism: Characteristics, practical application and audience valuation. *Journalism*, 1–17.
<https://doi.org/10.1177/1464884918770537>
- Kleemans, M., de Leeuw, R. N. H., Gerritsen, J., & Buijzen, M. (2017). Children's Responses to Negative News: The Effects of Constructive Reporting in Newspaper Stories for Children. *Journal of Communication*, 67(5), 781–802.
<https://doi.org/10.1111/jcom.12324>
- Kleemans, M., Dohmen, R., Schlindwein, L. F., Tamboer, S. L., de Leeuw, R. N., & Buijzen, M. (2019). Children's cognitive responses to constructive television news. *Journalism*, 20(4), 568–582. <https://doi.org/10.1177/1464884918770540>
- Kleemans, M., Schlindwein, L. F., & Dohmen, R. (2017). Preadolescents' Emotional and Prosocial Responses to Negative TV News: Investigating the Beneficial Effects of Constructive Reporting and Peer Discussion. *Journal of Youth and Adolescence*, 46(9), 2060–2072. <https://doi.org/10.1007/s10964-017-0675-7>
- Lecheler, S., Schuck, A. R. T., & de Vreese, C. H. (2013). Dealing with feelings: Positive and negative discrete emotions as mediators of news framing effects. *Communications - The European Journal of Communication Research*, 38(2), 189–209.
<https://doi.org/10.1515/commun-2013-0011>
- McEntee, R. S., Coleman, R., & Yaschur, C. (2016). Comparing the Effects of Vivid Writing and Photographs on Moral Judgment in Public Relations. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 107769901668146. <https://doi.org/10.1177/1077699016681467>
- McIntyre, K. (2015). *Constructive Journalism: The Effects of Positive Emotions and Solution Information in News Stories*. University of North Carolina at Chapel Hill.
- McIntyre, K. (2019). Solutions Journalism. The effects of including solution information in news stories about social problems. *Journalism Practice*, 13(1), 16–34.
<https://doi.org/10.1080/17512786.2017.1409647>
- McIntyre, K., & Gibson, R. (2016). Positive News Makes Readers Feel Good: A “Silver-Lining” Approach to Negative News Can Attract Audiences. *Southern Communication Journal*,

- 81(5), 304–315. <https://doi.org/10.1080/1041794X.2016.1171892>
- McIntyre, K., & Gyldensted, C. (2017). Constructive Journalism: Applying Positive Psychology Techniques to News Production. *The Journal of Media Innovations*, (4.2), 20–34. <https://doi.org/10.5617/jomi.v4i2.2403>
- McIntyre, K., & Sobel, M. (2017). Motivating news audiences: Shock them or provide them with solutions? *Communication & Society*, 30(1), 39–56. <https://doi.org/10.15581/003.30.1.39-56>
- Meier, K. (2018). How Does the Audience Respond to Constructive Journalism?: Two experiments with multifaceted results. *Journalism Practice*, 12(6), 764–780. <https://doi.org/10.1080/17512786.2018.1470472>
- Miron, A. M., Branscombe, N. R., & Schmitt, M. T. (2006). Collective guilt as distress over illegitimate intergroup inequality. *Group Processes and Intergroup Relations*, 9(2), 163–180. <https://doi.org/10.1177/1368430206062075>
- Oliver, M. B., Dillard, J. P., Bae, K., & Tamul, D. J. (2012). The effect of narrative news format on empathy for stigmatized groups. *Journalism and Mass Communication Quarterly*, 89(2), 205–224. <https://doi.org/10.1177/1077699012439020>
- Peters, C. J., & Broersma, M. J. (2017). *Rethinking Journalism Again. Societal role and public relevance in a digital age.* (C. J. Peters & M. J. Broersma, Eds.). New York: Routledge.
- Reinecke, L., & Eden, A. (2017). Media Use and Well-Being. *Journal of Media Psychology*, 29(3), 111–114. <https://doi.org/10.1027/1864-1105/a000227>
- Samen Sterk zonder Stigma. (n.d.). <https://www.samensterkzonderstigma.nl/wat-is-stigma/over-samen-sterk-zonder-stigma/>. Retrieved September 4, 2018, from <https://www.samensterkzonderstigma.nl/>
- Seligman, M. E. P., & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55(1), 5–14. <https://doi.org/10.1037//0003-066X.55.1.5>
- Thompson, E. R. (2007). Development and Validation of an Internationally Reliable Short-Form of the Positive and Negative Affect Schedule (PANAS). *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 38(2), 227–242. <https://doi.org/10.1177/0022022106297301>
- Urban, J., & Schweiger, W. (2014). News Quality from the Recipients' Perspective. *Journalism Studies*, 15(6), 821–840. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2013.856670>
- Vyncke, B., & van Gorp, B. (2018). An Experimental Examination of the Effectiveness of Framing Strategies to Reduce Mental Health Stigma. *Journal of Health Communication*,

23(10–11), 899–908. <https://doi.org/10.1080/10810730.2018.1538272>

Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 1063–1070. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.54.6.1063>

1. Versies nieuwsberichten

Respondenten lazen één van de één van de acht versies van een nieuwsbericht. In versies 1 tot en met 4 werden Titel en Tekst afgewisseld, terwijl in versies 5 tot en met 8 de Titel en de Tekst constant waren, maar de Foto wisselde. Met Titel wordt zowel Bovenkop, Kop als Intro van het artikel bedoeld, terwijl met Tekst zowel de Tekst als de Streamers van het artikel worden bedoeld. De verschillen tussen de Traditionele en Constructieve elementen worden hieronder nog eens toegelicht.

Titel (Bovenkop, Kop en Intro)

- In de Traditionele Bovenkop ligt de nadruk op de 'enorme' stijging van het aantal verwarde mensen en de overlast die zij veroorzaken, in de Constructieve Bovenkop wordt de stijging van het aantal meldingen van zorgelijk gedrag van burens genoemd.
- De Traditionele Kop luidde 'Gebukt onder overlast verwarde buur', de Constructieve Kop 'Hulp voor verwarde buur'. In de Traditionele Kop ligt de nadruk op overlast, in de Constructieve Kop staat medemenselijkheid voorop.
- Het Traditionele Intro gaat het over de groei van het aantal mensen met verward gedrag en de overlast die dat voor de burens veroorzaakt. Het Constructieve Intro ontkent de groei van het aantal mensen met verward gedrag niet, maar wel benadrukt dat het vaak gaat om mensen die tijdelijk de weg kwijt zijn in hun leven en dat er hulp voorhanden is.

Tekst (Tekst, Streamers en Tussenkopjes)

- In de Traditionele Tekst staan sterk stigmatiserende uitdrukkingen en beeldspraak. Er is sprake van 'hondenpoep', 'herrie' en een buurvrouw die er 'letterlijk ziek van wordt'. De toon van de Constructieve Tekst is gematigd en respectvol, ook als het gaat om dezelfde feiten. Er is sprake van 'rommel', 'lawaaï' en 'in de steek gelaten voelen'.

- In beide berichten wordt een deskundige opgevoerd die de ontwikkelingen duidt en van context voorziet. In de Traditionele Tekst constateert de deskundige dat mensen met psychische problemen 'niet meer opgehoekt in een instelling zitten', maar 'met al hun toeters en bellen in een gewone straat wonen' en dat dit 'een enorme berg overlast' met zich meebrengt. In de Constructieve tekst constateert de deskundige dat het 'de bedoeling is dat ook mensen met ernstige psychische problemen thuis blijven wonen en daar begeleiding krijgen', maar dat die zorg 'helaas vaak achter blijft'.
- Als de deskundige aan het woord is geweest, gaat de Traditionele Tekst verder met cijfers over de groei van het aantal politiemeldingen en de groeiende overlast die daarvan het gevolg zou zijn. In de Constructieve Tekst komen na de deskundige twee hulpverleners aan het woord, die uitleggen hoe zij met mensen met verward gedrag in contact komen en hen proberen door te verwijzen naar adequate hulp.
- In de Traditionele Tekst komt daarna een gemeenteraadslid aan het woord, die nieuwe wettelijke mogelijkheden op een repressieve manier wil gebruiken: mensen die niet meewerken kunnen dan eerder gedwongen opgenomen worden. In de Constructieve Tekst wordt deze nieuwe wetgeving gepresenteerd als een mogelijkheid van crisisopvang, in het belang van de betrokkenen zelf, waar overigens ook omwonenden baat bij kunnen hebben.
- De Traditionele Tekst eindigt hier. De Constructieve Tekst voegt hier nog een kadertje aan toe met tips wat je kunt doen als je je zorgen maakt over het verwarde gedrag van je burens: contact maken op een moment dat je zelf rustig bent, open vragen stellen, verwijtende toon proberen te vermijden, ervan uitgaan dat de burens er niet op uit zijn om jou last te bezorgen, enzovoorts.
- Ook de Tussenkopjes en Streamers in de Traditionele en Constructieve Tekst verschillen, In de Traditionele Tekst zijn de Tussenkopjes 'Geen oplossing', 'Meer overlast' en 'Alarmerend', in de Constructieve Tekst zijn de Tussenkopjes 'Onderzoek', 'Anders' en 'Nieuwe wet'. De Traditionele Streamers zijn: 'Ik voel me in de steek gelaten. Sinds deze man naast me woont, slaap ik bijna niet meer' en 'Ze wonen met al hun toeters en bellen in een gewone straat'. De Constructieve Streamers luiden: 'Het is de bedoeling dat mensen thuis zorg en begeleiding krijgen' en 'Even tot rust komen in een veilige omgeving'.

Foto

- De Traditionele Foto laat twee agenten zien die een man arresteren, de Constructieve Foto laat de twee hulpverleners zien die in het artikel aan het woord komen, in een optimistische, kordate pose.

Alle acht versies van het nieuwsbericht zijn hieronder terug te vinden.

Versie 1 Traditionele Titel, Traditionele Tekst

Het aantal verwarde mensen stijgt enorm, blijkt uit de jongste cijfers. Het aantal overlastzaken door verwarde personen steeg in vijf jaar tijd met zestig procent.

Gebukt onder overlast van verwarde buur

Het aantal verwarde mensen dat zijn weg moet zien te vinden in de maatschappij stijgt enorm, blijkt uit de jongste cijfers. De geluidsoverlast en agressie die zij voor hun buren veroorzaken groeit bijna even hard mee. "Ik word er letterlijk ziek van."

Een 45-jarige vrouw uit de Bloemenbuurt, die anoniem wil blijven uit angst voor 'maatregelen' van haar buurman, vraagt zich af wat de rechten van 'gewone' burgers zijn als anderen voor overlast zorgen. "Ik voel me in de steek gelaten. Sinds deze persoon naast me woont, slaap ik bijna niet meer. Ik heb meer dan vijftig klachten bij de politie neergelegd en de woningbouwvereniging komt ook regelmatig langs. Ze zitten er bovenop, maar kunnen erg weinig." Ondertussen ligt de tuin van haar buurman vol rommel en hondenpoep en is de buurt vergeven van de vliegen. De bewoner zit de hele nacht te gamen en maakt daarbij

volgens de buurvrouw enorm veel herrie. "Hij heeft een grote hond en hij loopt bij de voedselbank. Hij is

'Ik voel me in de steek gelaten. Sinds deze man naast me woont, slaap ik bijna niet meer'

onder behandeling voor allerlei problemen. Hoe kan zo iemand in onze buurt met veel jonge gezinnen geplaatst worden? Ik word er letterlijk ziek van."

Geen oplossing

Johan Bovens, promovendus aan de Open Universiteit, deed in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoek naar verwarde personen en hun gedrag. Hij constateerde dat deze mensen met psychische problemen steeds zichtbaarder zijn in het straatbeeld. "Ze zitten niet meer opgehokt in een instelling zoals vroeger het geval was,

maar wonen met al hun toeters en bellen in een gewone straat. Dat brengt een enorme berg overlast met zich mee." Hij ziet echter geen snelle oplossing. "Juridisch is het lastig omdat er geen strafbaar feit gepleegd wordt en zo'n persoon vormt ook niet direct een gevaar voor zijn omgeving. Het levert wel een enorme toename op van het aantal incidenten."

Meer overlast

Uit recente landelijke cijfers blijkt inderdaad dat het aantal gemelde overlastzaken door verwarde personen in vijf jaar tijd met dik zestig procent steeg naar meer dan 83.500 gevallen. In 2015 werden gemeenten verantwoordelijk voor de zorg voor mensen die in de ogen van de overheid niet meer in een instelling hoeven te verblijven, met meer overlast in woonwijken tot

'Ze wonen met al hun toeters en bellen in een gewone straat'

gevolg. Bovens: "En lang niet alle gevallen worden op deze manier geregistreerd. Als een geesteszieke dronken is en stennis schopt, wordt dat misschien als 'openbare dronkenschap' opgeschreven."

Alarmerend

Gemeenteraadslid Aisja Noural is ook geschrokken van de alarmerende cijfers. Ze heeft vragen gesteld aan de burgemeester. "Door de decentralisatie van de zorg was het juist de bedoeling dat de hulp laagdrempeliger zou worden. Nu worden er veel meer mensen ziek van de overlast, zoals die mevrouw in de Bloemenbuurt." Noural wil dat de gemeente meer gebruik maakt van een nieuwe wet die gedwongen behandelingen mogelijk maakt.

Versie 2 Constructieve Titel, Constructieve Tekst

Politie en woningbouwverenigingen krijgen veel meldingen over zorgelijk gedrag van burens. In vijf jaar tijd steeg dit aantal met zestig procent.

Hulp voor verwarde buur

Steeds meer mensen maken zich zorgen over het verwarde gedrag van hun burens. Vaak gaat het om mensen die tijdelijk de weg kwijt zijn in hun leven. Atie Meijvogel en Annet Kaspers zoeken ze op en regelen hulp.

Irene*, een 45-jarige vrouw uit de Bloemenbuurt, maakt zich zorgen over haar buurman. Zij heeft ook last van hem. Hij verwaarloost zijn tuin, er ligt veel rommel. De buurman leeft vooral 's nachts en Irene ligt regelmatig wakker van het lawaai als hij zit te gamen. Ze heeft geprobeerd om contact met hem te krijgen om te vragen of het wat zachter kan en om hulp aan te bieden. Maar dat is haar niet gelukt. Ze heeft ook al een aantal keer aangeklopt bij de wijkagent en de woningbouwvereniging voor een oplossing. Maar die blijft uit. "Ik voel me in de steek gelaten. Ze

zitten er bovenop, maar kunnen erg weinig, zeggen ze."

'Het is de bedoeling dat mensen thuis zorg en begeleiding krijgen'

Onderzoek

Uit recente landelijke cijfers blijkt dat het aantal politiemeldingen van verward gedrag toeneemt. De afgelopen vijf jaar ging het om een stijging van zestig procent naar 83.500 meldingen. Voor een deel komt dat doordat de politie anders is gaan registreren. Maar dat is niet het hele verhaal. Johan Bovens, promovendus aan de Open Universiteit, deed in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoek naar mensen met verward gedrag. "De bedoeling is dat ook mensen met ernstige psychische problemen thuis blijven wonen en daar begeleiding

krijgen. Helaas blijft die zorg vaak achter. Met als gevolg dat sommige mensen het maar nét redden."

Anders

Dat het ook anders kan, bewijst een proef in de gemeente Haaksbergen. Atie Meijvogel en Annet Kaspers werken er als wijk-GGD'er. "Als er zorgen zijn over een buurman die voor overlast zorgt en met wie de burens geen contact kunnen krijgen, dan kunnen wij worden ingeschakeld," zegt Kaspers. Doel is om met de buurman in gesprek te komen en hem door te verwijzen naar de beste hulpverlening. "Vaak duurt het even voordat we daadwerkelijk in gesprek raken. We werken eerst aan vertrouwen," aldus Kaspers. Als iemand uiteindelijk de goede hulp krijgt, trekken Meijvogel en Kaspers zich terug.

'Even tot rust komen in een veilige omgeving'

Nieuwe wet

Als het echt niet anders kan, maakt de gemeente gebruik van een nieuwe wet die een korte opname mogelijk maakt, als crisisopvang. Kaspers: "Mensen kunnen dan even in een veilige omgeving tot rust komen. Dat is niet alleen in het belang van de omwonenden, maar ook goed voor hen zelf."

*) Om privacyredenen niet haar echte naam. Die is wel bij de redactie bekend.

Tips

Hoe ga je om met een buurman die overlast veroorzaakt en over wie je je zorgen maakt?

1. Probeer eerst zelf contact te maken. Schakel niet meteen instanties in.

2. Ga eerst na of je wel rustig bent. Voel je irritatie of woede, dan kun je beter even wachten tot je gekalmeerd bent.

3. Stel open vragen. Vermijd een verwijten-de toon en harde woorden. Ga ervan uit dat je buurman niet expres overlast veroorzaakt, maar zich er niet van bewust is.

Meer tips op samensterkzonderstigma.nl, rubriek 'In de wijk'

Versie 3 Traditionele Titel, Constructieve Tekst

Het aantal verwarde mensen stijgt enorm, blijkt uit de jongste cijfers. Het aantal overlastzaken door verwarde personen steeg in vijf jaar tijd met zestig procent.

Gebukt onder overlast van verwarde buur

Het aantal verwarde mensen dat zijn weg moet zien te vinden in de maatschappij stijgt enorm, blijkt uit de jongste cijfers. De geluidsoverlast en agressie die zij voor hun burens veroorzaken groeit bijna even hard mee.

Irene*, een 45-jarige vrouw uit de Bloemenbuurt, maakt zich zorgen over haar buurman. Zij heeft ook last van hem. Hij verwaarloost zijn tuin, er ligt veel rommel. De buurman leeft vooral 's nachts en Irene ligt regelmatig wakker van het lawaai als hij zit te gamen. Ze heeft geprobeerd om contact met hem te krijgen om te vragen of het wat zachter kan en om hulp aan te bieden. Maar dat is haar niet gelukt. Ze heeft ook al een aantal keer aangeklopt bij de wijkagent en de woningbouwvereniging voor een oplossing. Maar die blijft uit. "Ik voel me in de steek gelaten. Ze

zitten er bovenop, maar kunnen erg weinig, zeggen ze."

'Het is de bedoeling dat mensen thuis zorg en begeleiding krijgen'

Onderzoek

Uit recente landelijke cijfers blijkt dat het aantal politiemeldingen van verward gedrag toeneemt. De afgelopen vijf jaar ging het om een stijging van zestig procent naar 83.500 meldingen. Voor een deel komt dat doordat de politie anders is gaan registreren. Maar dat is niet het hele verhaal. Johan Bovens, promovendus aan de Open Universiteit, deed in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoek naar mensen met verward gedrag. "De bedoeling is dat ook mensen met ernstige psychische problemen thuis blijven wonen en daar begeleiding

krijgen. Helaas blijft die zorg vaak achter. Met als gevolg dat sommige mensen het maar nét redden."

Anders

Dat het ook anders kan, bewijst een proef in de gemeente Haaksbergen. Atie Meijvogel en Annet Kaspers werken er als wijk-GGD'er. "Als er zorgen zijn over een buurman die voor overlast zorgt en met wie de burens geen contact kunnen krijgen, dan kunnen wij worden ingeschakeld," zegt Kaspers. Doel is om met de buurman in gesprek te komen en hem door te verwijzen naar de beste hulpverlening. "Vaak duurt het even voordat we daadwerkelijk in gesprek raken. We werken eerst aan vertrouwen," aldus Kaspers. Als iemand uiteindelijk de goede hulp krijgt, trekken Meijvogel en Kaspers zich terug.

'Even tot rust komen in een veilige omgeving'

Nieuwe wet

Als het echt niet anders kan, maakt de gemeente gebruik van een nieuwe wet die een korte opname mogelijk maakt, als crisisopvang. Kaspers: "Mensen kunnen dan even in een veilige omgeving tot rust komen. Dat is niet alleen in het belang van de omwonenden, maar ook goed voor hen zelf."

*) Om privacyredenen niet haar echte naam. Die is wel bij de redactie bekend.

Tips

Hoe ga je om met een buurman die overlast veroorzaakt en over wie je je zorgen maakt?

1. Probeer eerst zelf contact te maken. Schakel niet meteen instanties in.
2. Ga eerst na of je wel rustig bent. Voel je irritatie of woede, dan kun je beter even wachten tot je gekalmeerd bent.
3. Stel open vragen. Vermijd een verwijtende toon en harde woorden. Ga ervan uit dat je buurman niet expres overlast veroorzaakt, maar zich er niet van bewust is.

Meer tips op samensterkzonderstigma.nl, rubriek 'In de wijk'

Versie 4 Constructieve Titel, Traditionele Tekst

Politie en woningbouwverenigingen krijgen veel meldingen over zorgelijk gedrag van burens. In vijf jaar tijd steeg dit aantal met zestig procent.

Hulp voor verwarde buur

Steeds meer mensen maken zich zorgen over het verwarde gedrag van hun burens. Vaak gaat het om mensen die tijdelijk de weg kwijt zijn in hun leven.

Een 45-jarige vrouw uit de Bloemenbuurt, die anoniem wil blijven uit angst voor 'maatregelen' van haar buurman, vraagt zich af wat de rechten van 'gewone' burgers zijn als anderen voor overlast zorgen. "Ik voel me in de steek gelaten. Sinds deze persoon naast me woont, slaap ik bijna niet meer. Ik heb meer dan vijftig klachten bij de politie neergelegd en de woningbouwvereniging komt ook regelmatig langs. Ze zitten er bovenop, maar kunnen erg weinig." Ondertussen ligt de tuin van haar buurman vol rommel en hondenpoep en is de buurt vergeven van de vliegen. De bewoner zit de hele nacht te gamen en maakt daarbij volgens de buurvrouw enorm veel

herrie. "Hij heeft een grote hond en hij loopt bij de voedselbank. Hij is

'Ik voel me in de steek gelaten. Sinds deze man naast me woont, slaap ik bijna niet meer'

onder behandeling voor allerlei problemen. Hoe kan zo iemand in onze buurt met veel jonge gezinnen geplaatst worden? Ik word er letterlijk ziek van."

Geen oplossing

Johan Bovens, promovendus aan de Open Universiteit, deed in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoek naar verwarde personen en hun gedrag. Hij constateerde dat deze mensen met psychische problemen steeds zichtbaarder zijn in het straatbeeld. "Ze zitten niet meer opgehokt in een instelling zoals vroeger het geval was,

maar wonen met al hun toeters en bellen in een gewone straat. Dat brengt een enorme berg overlast met zich mee." Hij ziet echter geen snelle oplossing. "Juridisch is het lastig omdat er geen strafbaar feit gepleegd wordt en zo'n persoon vormt ook niet direct een gevaar voor zijn omgeving. Het levert wel een enorme toename op van het aantal incidenten."

Meer overlast

Uit recente landelijke cijfers blijkt inderdaad dat het aantal gemelde overlastzaken door verwarde personen in vijf jaar tijd met dik zestig procent steeg naar meer dan 83.500 gevallen. In 2015 werden gemeenten verantwoordelijk voor de zorg voor mensen die in de ogen van de overheid niet meer in een instelling hoeven te verblijven, met meer overlast in woonwijken tot

'Ze wonen met al hun toeters en bellen in een gewone straat'

gevolg. Bovens: "En lang niet alle gevallen worden op deze manier geregistreerd. Als een geesteszieke dronken is en stennis schopt, wordt dat misschien als 'openbare dronkenschap' opgeschreven."

Alarmerend

Gemeenteraadslid Aisja Noural is ook geschrokken van de alarmerende cijfers. Ze heeft vragen gesteld aan de burgemeester. "Door de decentralisatie van de zorg was het juist de bedoeling dat de hulp laagdrempeliger zou worden. Nu worden er veel meer mensen ziek van de overlast, zoals die mevrouw in de Bloemenbuurt." Noural wil dat de gemeente meer gebruik maakt van een nieuwe wet die gedwongen behandelingen mogelijk maakt.

Versie 5 Traditionele Titel, Traditionele Tekst, Traditionele Foto

Het aantal verwarde mensen stijgt enorm, blijkt uit de jongste cijfers. Het aantal overlastzaken door verwarde personen steeg in vijf jaar tijd met zestig procent.

Gebukt onder overlast van verwarde buur

Het aantal verwarde mensen dat zijn weg moet zien te vinden in de maatschappij stijgt enorm, blijkt uit de jongste cijfers. De geluidsoverlast en agressie die zij voor hun buren veroorzaken groeit bijna even hard mee. "Ik word er letterlijk ziek van."

Een 45-jarige vrouw uit de Bloemenbuurt, die anoniem wil blijven uit angst voor 'maatregelen' van haar buurman, vraagt zich af wat de rechten van 'gewone' burgers zijn als anderen voor overlast zorgen. "Ik voel me in de steek gelaten. Sinds deze persoon naast me woont, slaap ik bijna niet meer. Ik heb meer dan vijftig klachten bij de politie neergelegd en de woningbouwvereniging komt ook regelmatig langs. Ze zitten er bovenop, maar kunnen erg weinig." Ondertussen ligt de tuin van haar buurman vol rommel en hondenpoep en is de buurt vergeven van de vliegen. De bewoner zit de hele nacht te gamen en maakt daarbij volgens de buurvrouw enorm veel herrie. "Hij heeft een grote hond en hij loopt bij de voedselbank. Hij is onder behandeling voor allerlei problemen. Hoe kan zo iemand in onze buurt met

veel jonge gezinnen geplaatst worden? Ik word er letterlijk ziek van."

'Ik voel me in de steek gelaten. Sinds deze man naast me woont, slaap ik bijna niet meer'

Geen oplossing

Johan Bovens, promovendus aan de Open Universiteit, deed in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoek naar verwarde personen en hun gedrag. Hij constateerde dat deze mensen met psychische problemen steeds zichtbaarder zijn in het straatbeeld. "Ze zitten niet meer opgehokt in een instelling zoals vroeger het geval was, maar wonen met al hun toeters en bellen in een gewone straat. Dat brengt een enorme berg overlast met

Toegesnelde politieagenten houden een verwarde man in bedwang.

zich mee." Hij ziet echter geen snelle oplossing. "Juridisch is het lastig omdat er geen strafbaar feit gepleegd wordt en zo'n persoon vormt ook niet direct een gevaar voor zijn omgeving. Het levert wel een enorme toename op van het aantal incidenten."

Meer overlast

Uit recente landelijke cijfers blijkt inderdaad dat het aantal gemelde overlastzaken door verwarde personen in vijf jaar tijd met dik zestig procent steeg naar meer dan 83.500 gevallen. In 2015 werden gemeenten verantwoordelijk voor de zorg voor mensen die in de ogen van de overheid niet meer in een instelling hoeven te verblijven, met meer

'Ze wonen met al hun toeters en bellen in een gewone straat'

overlast in woonwijken tot gevolg. Bovens: "En lang niet alle gevallen worden op deze manier geregistreerd. Als een geesteszieke dronken is en stennis schopt, wordt dat misschien als 'openbare dronkenschap' opgeschreven."

Alarmerend

Gemeenteraadslid Aisja Noural is ook geschrokken van de alarmerende cijfers. Ze heeft vragen gesteld aan de burgemeester. "Door de decentralisatie van de zorg was het juist de bedoeling dat de hulp laagdrempeliger zou worden. Nu worden er veel meer mensen ziek van de overlast, zoals die mevrouw in de Bloemenbuurt." Noural wil dat de gemeente meer gebruik maakt van een nieuwe wet die gedwongen behandelingen mogelijk maakt.

Versie 6 Traditionele Titel, Traditionele Tekst, Constructieve Foto

Het aantal verwarde mensen stijgt enorm, blijkt uit de jongste cijfers. Het aantal overlastzaken door verwarde personen steeg in vijf jaar tijd met zestig procent.

Gebukt onder overlast van verwarde buur

Het aantal verwarde mensen dat zijn weg moet zien te vinden in de maatschappij stijgt enorm, blijkt uit de jongste cijfers. De geluidsoverlast en agressie die zij voor hun buren veroorzaken groeit bijna even hard mee. "Ik word er letterlijk ziek van."

Een 45-jarige vrouw uit de Bloemenbuurt, die anoniem wil blijven uit angst voor 'maatregelen' van haar buurman, vraagt zich af wat de rechten van 'gewone' burgers zijn als anderen voor overlast zorgen. "Ik voel me in de steek gelaten. Sinds deze persoon naast me woont, slaap ik bijna niet meer. Ik heb meer dan vijftig klachten bij de politie neergelegd en de woningbouwvereniging komt ook regelmatig langs. Ze zitten er bovenop, maar kunnen erg weinig." Ondertussen ligt de tuin van haar buurman vol rommel en hondenpoep en is de buurt vergeven van de vliegen. De bewoner zit de hele nacht te gamen en maakt daarbij volgens de buurvrouw enorm veel herrie. "Hij heeft een grote hond en hij loopt bij de voedselbank. Hij is onder behandeling voor allerlei problemen. Hoe kan zo iemand in onze buurt met

veel jonge gezinnen geplaatst worden? Ik word er letterlijk ziek van."

'Ik voel me in de steek gelaten. Sinds deze man naast me woont, slaap ik bijna niet meer'

Geen oplossing

Johan Bovens, promovendus aan de Open Universiteit, deed in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoek naar verwarde personen en hun gedrag. Hij constateerde dat deze mensen met psychische problemen steeds zichtbaarder zijn in het straatbeeld. "Ze zitten niet meer opgehoekt in een instelling zoals vroeger het geval was, maar wonen met al hun toeters en bellen in een gewone straat. Dat brengt een enorme berg overlast met

Vasthoudende bezoektteams maken het verschil.

zich mee." Hij ziet echter geen snelle oplossing. "Juridisch is het lastig omdat er geen strafbaar feit gepleegd wordt en zo'n persoon vormt ook niet direct een gevaar voor zijn omgeving. Het levert wel een enorme toename op van het aantal incidenten."

Meer overlast

Uit recente landelijke cijfers blijkt inderdaad dat het aantal gemelde overlastzaken door verwarde personen in vijf jaar tijd met dik zestig procent steeg naar meer dan 83.500 gevallen. In 2015 werden gemeenten verantwoordelijk voor de zorg voor mensen die in de ogen van de overheid niet meer in een instelling hoeven te verblijven, met meer

'Ze wonen met al hun toeters en bellen in een gewone straat'

overlast in woonwijken tot gevolg. Bovens: "En lang niet alle gevallen worden op deze manier geregistreerd. Als een geesteszieke dronken is en stennis schopt, wordt dat misschien als 'openbare dronkenschap' opgeschreven."

Alarmerend

Gemeenteraadslid Aisja Noural is ook geschrokken van de alarmerende cijfers. Ze heeft vragen gesteld aan de burgemeester. "Door de decentralisatie van de zorg was het juist de bedoeling dat de hulp laagdrempeliger zou worden. Nu worden er veel meer mensen ziek van de overlast, zoals die mevrouw in de Bloemenbuurt." Noural wil dat de gemeente meer gebruik maakt van een nieuwe wet die gedwongen behandelingen mogelijk maakt.

Versie 7 Constructieve Titel, Constructieve Tekst, Constructieve Foto

Politie en woningbouwverenigingen krijgen veel meldingen over zorgelijk gedrag van burens. In vijf jaar tijd steeg dit aantal met zestig procent.

Hulp voor verwarde buur

Steeds meer mensen maken zich zorgen over het verwarde gedrag van hun burens. Vaak gaat het om mensen die tijdelijk de weg kwijt zijn in hun leven. Atie Meijvogel en Annet Kaspers zoeken ze op en regelen hulp.

Irene*, een 45-jarige vrouw uit de Bloemenbuurt, maakt zich zorgen over haar buurman. Zij heeft ook last van hem. Hij verwaarloost zijn tuin, er ligt veel rommel. De buurman leeft vooral 's nachts en Irene ligt regelmatig wakker van het lawaai als hij zit te gamen. Ze heeft geprobeerd om contact met hem te krijgen om te vragen of het wat zachter kan en om hulp aan te bieden. Maar dat is haar niet gelukt. Ze heeft ook al een aantal keer aangeklopt bij de wijkagent en de woningbouwvereniging voor een oplossing. Maar die blijft uit. "Ik voel me in de steek gelaten. Ze zitten er bovenop, maar kunnen erg weinig, zeggen ze."

Onderzoek

Uit recente landelijke cijfers blijkt dat het aantal politiemeldingen van verward gedrag toeneemt. De afgelopen vijf jaar ging het om een stijging van zestig procent naar 83.500 meldingen. Voor

een deel komt dat doordat de politie anders is gaan registreren. Maar dat is niet het hele verhaal. Johan Bovens,

'Het is de bedoeling dat mensen thuis zorg en begeleiding krijgen'

promovendus aan de Open Universiteit, deed in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoek naar mensen met verward gedrag. "De bedoeling is dat ook mensen met ernstige psychische problemen thuis blijven wonen en daar begeleiding krijgen. Helaas blijft die zorg vaak achter. Met als gevolg dat sommige mensen het maar nét redden."

Anders

Dat het ook anders kan, bewijst een proef in de gemeente Haaksbergen. Atie Meijvogel en Annet Kaspers

werken er als wijk-GGD'er. "Als er zorgen zijn over een buurman die voor overlast zorgt en met wie de burens geen contact kunnen krijgen, dan kunnen wij worden ingeschakeld," zegt Kaspers. Doel is om met de buurman in gesprek te komen en hem door te verwijzen naar de beste hulpverlening. "Vaak duurt het even voordat we daadwerkelijk in gesprek raken. We werken eerst aan vertrouwen," aldus Kaspers. Als iemand uiteindelijk de goede hulp krijgt, trekken Meijvogel en Kaspers zich terug.

'Even tot rust komen in een veilige omgeving'

Nieuwe wet

Als het echt niet anders kan, maakt de gemeente gebruik van een nieuwe wet die een korte opname mogelijk maakt, als crisisopvang. Kaspers: "Mensen

kunnen dan even in een veilige omgeving tot rust komen. Dat is niet alleen in het belang van de omwonenden, maar ook goed voor hen zelf."

*) Om privacyredenen niet haar echte naam. Die is wel bij de redactie bekend.

Tips

Hoe ga je om met een buurman die overlast veroorzaakt en over wie je je zorgen maakt?

1. Probeer eerst zelf contact te maken. Schakel niet meteen instanties in.

2. Ga eerst na of je wel rustig bent. Voel je irritatie of woede, dan kun je beter even wachten tot je gekalmeerd bent.

3. Stel open vragen. Vermijd een verwijtende toon en harde woorden. Ga ervan uit dat je buurman niet expres overlast veroorzaakt, maar zich er niet van bewust is.

Meer tips op samensterkzonderstigma.nl, rubriek 'In de wijk'

Vasthoudende bezoektteams maken het verschil.

Versie 8 Constructieve Titel, Constructieve Tekst, Traditionele Foto

Politie en woningbouwverenigingen krijgen veel meldingen over zorgelijk gedrag van burens. In vijf jaar tijd steeg dit aantal met zestig procent.

Hulp voor verwarde buur

Steeds meer mensen maken zich zorgen over het verwarde gedrag van hun burens. Vaak gaat het om mensen die tijdelijk de weg kwijt zijn in hun leven. Atie Meijvogel en Annet Kaspers zoeken ze op en regelen hulp.

Irene*, een 45-jarige vrouw uit de Bloemenbuurt, maakt zich zorgen over haar buurman. Zij heeft ook last van hem. Hij verwaarloost zijn tuin, er ligt veel rommel. De buurman leeft vooral 's nachts en Irene ligt regelmatig wakker van het lawaai als hij zit te gamen. Ze heeft geprobeerd om contact met hem te krijgen om te vragen of het wat zachter kan en om hulp aan te bieden. Maar dat is haar niet gelukt. Ze heeft ook al een aantal keer aangeklopt bij de wijkagent en de woningbouwvereniging voor een oplossing. Maar die blijft uit. "Ik voel me in de steek gelaten. Ze zitten er bovenop, maar kunnen erg weinig, zeggen ze."

Onderzoek

Uit recente landelijke cijfers blijkt dat het aantal politiemeldingen van verward gedrag toeneemt. De afgelopen vijf jaar ging het om een stijging van zestig procent naar 83.500 meldingen. Voor

een deel komt dat doordat de politie anders is gaan registreren. Maar dat is niet het hele verhaal. Johan Bovens,

'Het is de bedoeling dat mensen thuis zorg en begeleiding krijgen'

promovendus aan de Open Universiteit, deed in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie onderzoek naar mensen met verward gedrag. "De bedoeling is dat ook mensen met ernstige psychische problemen thuis blijven wonen en daar begeleiding krijgen. Helaas blijft die zorg vaak achter. Met als gevolg dat sommige mensen het maar nét redden."

Anders

Dat het ook anders kan, bewijst een proef in de gemeente Haaksbergen. Atie Meijvogel en Annet Kaspers

werken er als wijk-GGD'er. "Als er zorgen zijn over een buurman die voor overlast zorgt en met wie de burens geen contact kunnen krijgen, dan kunnen wij worden ingeschakeld," zegt Kaspers. Doel is om met de buurman in gesprek te komen en hem door te verwijzen naar de beste hulpverlening. "Vaak duurt het even voordat we daadwerkelijk in gesprek raken. We werken eerst aan vertrouwen," aldus Kaspers. Als iemand uiteindelijk de goede hulp krijgt, trekken Meijvogel en Kaspers zich terug.

'Even tot rust komen in een veilige omgeving'

Nieuwe wet

Als het echt niet anders kan, maakt de gemeente gebruik van een nieuwe wet die een korte opname mogelijk maakt, als crisisopvang. Kaspers: "Mensen

kunnen dan even in een veilige omgeving tot rust komen. Dat is niet alleen in het belang van de omwonenden, maar ook goed voor hen zelf."

*) Om privacyredenen niet haar echte naam. Die is wel bij de redactie bekend.

Tips

Hoe ga je om met een buurman die overlast veroorzaakt en over wie je je zorgen maakt?

1. Probeer eerst zelf contact te maken. Schakel niet meteen instanties in.
2. Ga eerst na of je wel rustig bent. Voel je irritatie of woede, dan kun je beter even wachten tot je gekalmeerd bent.
3. Stel open vragen. Vermijd een verwijtende toon en harde woorden. Ga ervan uit dat je buurman niet expres overlast veroorzaakt, maar zich er niet van bewust is.

Meer tips op [samensterkzonderstigma.nl](https://www.samenssterkzonderstigma.nl/rubriek/In%20de%20wijk/), rubriek 'In de wijk'

Toegesnelde politieagenten houden een verwarde man in bedwang.

Vragenlijst onderzoek Samen Sterk zonder Stigma

*Verplichte vraag

Nieuws en mediagebruik

Fijn dat u meedoet aan ons onderzoek over nieuws en mediagebruik! Het invullen van deze enquête duurt ongeveer 10 minuten. Al uw antwoorden in deze enquête zijn persoonlijk en vertrouwelijk en zullen anoniem worden verwerkt.

Wilt u meer informatie over dit onderzoek? Dat kan door te e-mailen naar Tineke Prins, ffj.prins@windesheim.nl

BLOK DEMOGRAFIE

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele
*1. Wat is uw leeftijd?	[18 - 24 jaar] [25 - 34 jaar] [35 - 44 jaar] [45 - 54 jaar] [55 - 64 jaar] [65 jaar of ouder]	Demografie: leeftijd
*2. U bent...?	[Man] [Vrouw] [Anders]	Demografie: geslacht
*3. Wat is uw hoogst genoten opleiding?	[Basisonderwijs] [VMBO] [HAVO] [VWO] [MBO] [HBO] [WO] [Anders, namelijk...TEKST]	Demografie: opleidingsniveau
*4. In welke provincie woont u?	[Groningen] [Friesland] [Drenthe] [Overijssel] [Flevoland] [Gelderland] [Utrecht] [Noord-Holland] [Zuid-Holland] [Zeeland] [Noord-Brabant] [Limburg]	Demografie: provincie
*5. U woont in een...	[Stad] [Dorp]	Demografie: woonplaats

→ Volgende [nieuwe pagina]

BLOK ARTIKEL

Een respondent wordt willekeurig toegewezen aan één van de acht versies van het nieuwsbericht, zonder dat de respondent dit weet.

Vraag	Versies
*6. Lees het volgende krantenbericht door. Als u klaar bent, kunt u onder het artikel op 'Volgende' klikken.	[Versie 1: Traditionele Titel, Traditionele Tekst, geen foto] [Versie 2: Constructieve Titel, Constructieve Tekst, geen foto] [Versie 3: Traditionele Titel, Constructieve Tekst, geen foto] [Versie 4: Constructieve Titel, Traditionele Tekst, geen foto] [Versie 5: Traditionele Titel, Traditionele Tekst, Traditionele foto] [Versie 6: Traditionele Titel, Traditionele Tekst, Constructieve foto] [Versie 7: Constructieve Titel, Constructieve Tekst, Constructieve foto] [Versie 8: Constructieve Titel, Constructieve Tekst, Traditionele foto]

→ Volgende [nieuwe pagina]

BLOK EMOTIES

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
*7. Kunt u, op een schaal van 0 (helemaal niet) tot 100 (heel erg), aangeven hoe u zich voelt na het lezen van het nieuwsbericht? [De slider wordt daarbij op 50 (midden) gezet]			
Na het lezen van het bericht voel ik me Boos	[0 = helemaal niet, 100 = heel erg]	Emoties: negatief	Data lectoraat Constructive Journalism
Na het lezen van het bericht voel ik me Hoopvol	[0 = helemaal niet, 100 = heel erg]	Emoties: positief	Data lectoraat Constructive Journalism
Na het lezen van het bericht voel ik me Bedroefd	[0 = helemaal niet, 100 = heel erg]	Emoties: negatief	Positive and Negative Affect Schedule (PANAS) Engelen, De Peuter, Victoir, Van Diest, & Van Den Bergh (2006), Watson, Clark, & Tellegen (1988) Data lectoraat Constructive Journalism
Na het lezen van het bericht voel ik me Enthousiast	[0 = helemaal niet, 100 = heel erg]	Emoties: positief	PANAS Engelen et al., (2006), Watson et al., (1988) Data lectoraat Constructive Journalism

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
Na het lezen van het bericht voel ik me Ontroerd	[0 = helemaal niet, 100 = heel erg]	Emoties: empathie	Batson, Chang, Orr, & Rowland (2002), Batson et al., (1997)
Ook voor de volgende emoties zouden we graag willen weten hoe u zich voelt na het lezen van het nieuwsbericht. Na het lezen van het bericht voel ik me Geïnspireerd	[0 = helemaal niet, 100 = heel erg]	Emoties: positief	Data lectoraat Constructive Journalism
Na het lezen van het bericht voel ik me Machteloos	[0 = helemaal niet, 100 = heel erg]	Emoties: negatief	Data lectoraat Constructive Journalism
Na het lezen van het bericht voel ik me Begaan	[0 = helemaal niet, 100 = heel erg]	Emoties: empathie	Batson et al., (2002, 1997)
Na het lezen van het bericht voel ik me Ongerust	[0 = helemaal niet, 100 = heel erg]	Emoties: negatief	Data lectoraat Constructive Journalism
Na het lezen van het bericht voel ik me Opgewekt	[0 = helemaal niet, 100 = heel erg]	Emoties: positief	PANAS Engelen et al., (2006), Watson et al., (1988)

→ Volgende [nieuwe pagina]

BLOK EMPATHIE

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
*8. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen? Toelichting: Voorbeelden van psychische aandoeningen zijn borderline, depressie, angststoornis, ADHD of autisme. [Stellingen worden gerandomiseerd aangeboden]			
Ik vind het naar dat mensen met een psychische aandoening niet de juiste hulp krijgen.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Empathie	Batson et al., (2002, 1997)
Ik voel geen sympathie voor mensen met een psychische aandoening.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Empathie	Batson et al., (2002, 1997), McEntee et al., (2016), McIntyre & Sobel (2017), Miron,

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
			Branscombe, & Schmitt (2006)
Ik kan mezelf verplaatsen in de situatie van mensen met een psychische aandoening.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Empathie	McEntee et al., (2016)

→ Volgende [nieuwe pagina]

BLOK HOUDING

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
*9. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen? Toelichting: Voorbeelden van psychische aandoeningen zijn borderline, depressie, angststoornis, ADHD of autisme. [Stellingen worden gerandomiseerd aangeboden]			
Onze maatschappij doet niet genoeg om mensen met een psychische aandoening te helpen.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Houding	Batson et al., (2002, 1997)
Wanneer mensen met een psychische aandoening problemen hebben, is dat hun eigen schuld.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Houding	Batson et al., (2002, 1997) https://www.samensterkzonderstigma.nl/wat-is-stigma/kennis/vooroordelen/
Wat zijn u over het algemeen u gevoelens ten opzichte van mensen met een psychische aandoening? Toelichting: Voorbeelden van psychische aandoeningen zijn borderline, depressie, angststoornis, ADHD of autisme. Mijn gevoelens ten opzichte van mensen met een psychische aandoening zijn...	[1 = heel erg negatief, 7 = heel erg positief]	Houding	Batson et al., (2002, 1997)

→ Volgende [nieuwe pagina]

BLOK PUBLIEK STIGMA

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
*10. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met onderstaande stellingen? Toelichting: Voorbeelden van psychische aandoeningen zijn borderline, depressie, angststoornis, ADHD of autisme. [Stellingen worden gerandomiseerd aangeboden]			
Mensen met een psychische aandoening moeten zich niet zo aanstellen.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Publiek stigma	Griffiths, Christensen, Jorm, Evans, & Groves (2004), Vyncke & van Gorp (2018)
Het hebben van een psychische aandoening is een teken van persoonlijke zwakte.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Publiek stigma	Griffiths et al., (2004), Vyncke & van Gorp (2018)
Een psychische aandoening is geen echte ziekte.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Publiek stigma	Griffiths et al., (2004), Vyncke & van Gorp (2018)
De meeste mensen met een psychische aandoening zijn gevaarlijk.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Publiek stigma	Batson et al., (1997), Griffiths et al., (2004), Vyncke & van Gorp (2018) https://www.samensterkzonderstigma.nl/wat-is-stigma/kennis/vooroordelen/)
Je krijgt zelf geen psychische problemen als je omgaat met iemand met een psychische aandoening.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Publiek stigma	Griffiths et al., (2004), Vyncke & van Gorp (2018)
De meeste mensen met een psychische aandoening zijn onvoorspelbaar.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Publiek stigma	Griffiths et al., (2004), Vyncke & van Gorp (2018)
Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Publiek stigma	Griffiths et al., (2004), Vyncke & van Gorp (2018)

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
Als ik wist dat iemand een psychische aandoening heeft (gehad) zou ik twijfelen om diegene in dienst te nemen.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Publiek stigma	Griffiths et al., (2004), Vyncke & van Gorp (2018)
Ik zou niet snel op een politicus stemmen waarvan ik weet dat deze een psychische aandoening heeft gehad.	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Publiek stigma	Griffiths et al., (2004), Vyncke & van Gorp (2018)
Mensen met een psychische aandoening...	[1 = ...zijn anders dan ik, 7 = ...zijn hetzelfde als ik]	Publiek stigma	Vyncke & van Gorp (2018)

→ Volgende [nieuwe pagina]

BLOK INTENTIE TOT ACTIE

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
*11. Stel, u heeft zelf last van een buurman die overlast veroorzaakt. U maakt zich zorgen over zijn gedrag. Hoe groot is de kans dat u.... [Stellingen worden gerandomiseerd aangeboden]			
...zelf naar de buurman stapt om een praatje te maken?	[1 = helemaal niet groot, 5 = heel groot]	Intentie tot actie	Eigen aanvulling
...de buurman vermijdt?	[1 = helemaal niet groot, 5 = heel groot]	Intentie tot actie	Eigen aanvulling
...kijkt of u een website kan vinden waar tips staan wat te doen in uw situatie?	[1 = helemaal niet groot, 5 = heel groot]	Intentie tot actie	Eigen aanvulling
...contact opneemt met een instantie die u en uw buurman verder zou kunnen helpen?	[1 = helemaal niet groot, 5 = heel groot]	Intentie tot actie	Eigen aanvulling

→ Volgende [nieuwe pagina]

BLOK KWALITEIT

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
*12. Het artikel dat ik zojuist heb gelezen, was... [Stellingen worden gerandomiseerd aangeboden]			
Relevant	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Kwaliteit	Urban & Schweiger (2014) Data lectoraat Constructive Journalism
Begrijpelijk	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Kwaliteit	Urban & Schweiger (2014) Data lectoraat Constructive Journalism
Neutraal	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Kwaliteit	Buijs (2008), Urban & Schweiger (2014) Data lectoraat Constructive Journalism
Betrouwbaar	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Kwaliteit	Buijs (2008) Data lectoraat Constructive Journalism
Informatief	[1 = helemaal niet mee eens, 5 = helemaal mee eens]	Kwaliteit	Data lectoraat Constructive Journalism

→ Volgende

* Deze vraag wordt alleen getoond wanneer een respondent versie 5, versie 6, versie 7 of versie 8 van het nieuwsbericht heeft gelezen.

BLOK FOTO ARTIKEL

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
*13. De foto bij het artikel...	[1 = paste helemaal niet bij het artikel, 5 = paste heel erg goed bij het artikel]	Foto artikel	Eigen aanvulling

→ Volgende

BLOK ERVARING PSYCHISCHE AANDOENING

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
*13. Ten slotte willen we u vragen of u iemand kent met een psychische aandoening?	[Ja, ik heb zelf een psychische aandoening.]	Ervaring psychische aandoening	Eigen aanvulling

Vraag	Antwoordmogelijkheden	Variabele	Gebaseerd op
Denk bijvoorbeeld aan borderline, depressie, angststoornis, ADHD of autisme. U kunt hier meerdere antwoorden aanvinken.	[Ja, iemand die ik goed ken heeft een psychische aandoening.] [Ja, iemand in mijn omgeving, maar die ik wat minder goed ken, heeft een psychische aandoening.] [Nee, ik ken niemand met een psychische aandoening.]		

→ Volgende

Eindtekst

Uw antwoorden zijn geregistreerd!

Hartelijk dank dat u de tijd genomen hebt om deze enquête in te vullen. Uw antwoorden zijn zeer waardevol voor ons.

Het kan zijn dat het bericht dat u heeft gelezen ten behoeve van het onderzoek op een aantal punten is aangepast. Wilt u meer informatie over dit onderzoek? Dat kan door te e-mailen naar Tineke Prins, ffj.prins@windesheim.nl

1. Manipulatiecheck stimulusmateriaal

1.1. Manipulatiecheck Tekst

De manipulaties van de tekst werden getest, waarbij het doel was om te controleren of het constructieve artikel verschilde van het traditionele artikel wat betreft vier elementen die kenmerkend zijn voor constructieve journalistiek (*Positief*, *Toekomstgericht*, *Hoopvol* en *Oplossingsgericht*). Er namen 25 respondenten deel aan de manipulatiecheck, waarvan 6 mannen en 19 vrouwen. De gemiddelde leeftijd was 40.7 jaar ($SD = 14.5$, bereik 25 – 71). Deze respondenten namen geen deel aan het uiteindelijke experiment of aan de manipulatiecheck van de foto's.

Tijdens de manipulatiecheck lazen 14 respondenten een traditioneel artikel (kop, bovenkop, intro, tekst en streamers traditioneel) en 11 respondenten een constructief artikel (kop, bovenkop, intro, tekst en streamers constructief). Welk artikel werd gelezen door een respondent werd willekeurig bepaald door het enquêteprogramma. Na het lezen van het artikel gaven respondenten, door middel van een zevenpunt semantische differentiaal, aan hoe *Positief*, *Toekomstgericht*, *Hoopvol* en *Oplossingsgericht* ze het gelezen artikel vonden (zie Afbeelding 1). Voor de statistische analyse werden de antwoorden op de variabele *Hoopvol* gehercodeerd.

Het artikel dat ik zojuist heb gelezen, was...

	1	2	3	4	5	6	7	
Negatief	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Positief
Gericht op het verleden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Gericht op de toekomst
Heel erg hoopvol	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Helemaal niet hoopvol
Gericht op problemen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Gericht op oplossingen

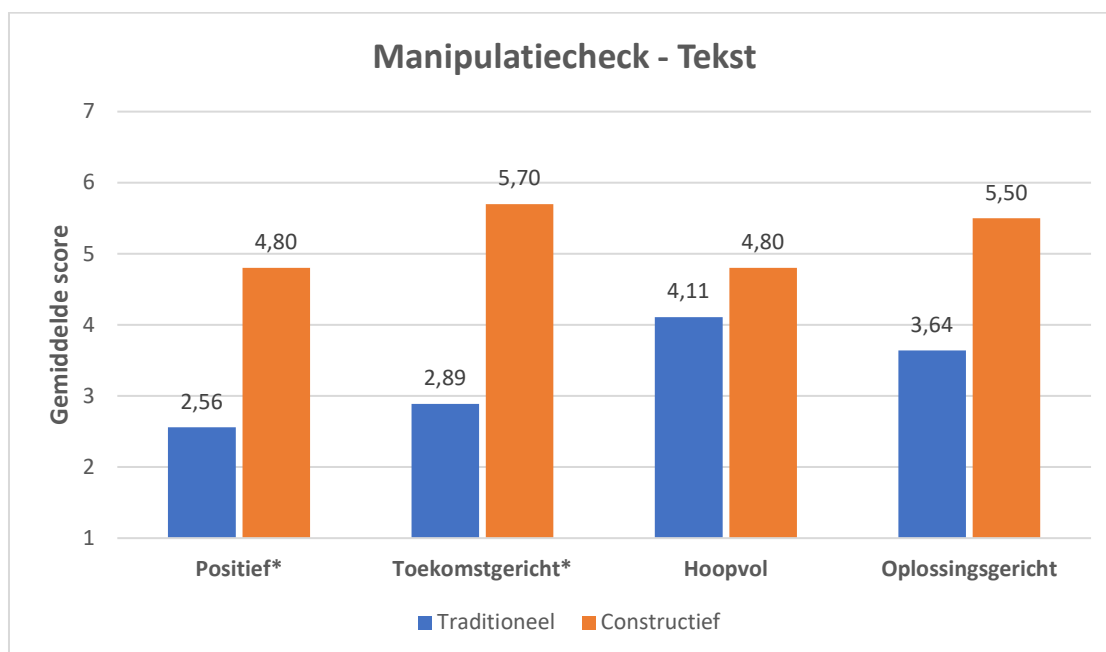
Afbeelding 1. Semantische differentiaal met daarop de uitersten die vragen naar hoe *Positief*, *Toekomstgericht*, *Hoopvol* en *Oplossingsgericht* lezers het artikel vonden.

Zoals blijkt uit Figuur 1, vonden de lezers van het constructieve artikel dit artikel meer *Positief*, meer *Toekomstgericht*, meer *Hoopvol* en meer *Oplossingsgericht* dan de lezers van het traditionele artikel het artikel vonden.

Het verschil tussen de groepen lezers was significant voor de variabelen *Positief*, $t(17) = -2.98$, $p = .008$, $d = 1.38$ en *Toekomstgericht*, $t(17) = -4.86$, $p < .001$, $d = 2.23$. Respondenten die het constructieve artikel lazen, vonden dit artikel significant meer *Positief* ($M = 4.80$, $SD = 1.93$) en significant meer *Toekomstgericht* ($M = 5.70$, $SD = 1.25$) dan de respondenten die het

traditionele artikel lezen (*Positief*: $M = 2.56$, $SD = 1.24$, *Toekomstgericht*: $M = 2.89$, $SD = 1.27$). Voor de variabele *Hoopvol* was er geen significant verschil tussen de lezers van het traditionele en het constructieve artikel, terwijl de verschillen tussen de groepen voor de variabele *Oplossingsgericht* groter en bijna significant waren.

De resultaten van de manipulatiecheck bevestigen dat het traditionele en het constructieve artikel van elkaar verschillen wat betreft belangrijke constructieve elementen (Hermans & Drok, 2018; Hermans & Gyldensted, 2018; McIntyre & Gyldensted, 2017, 2018).

Figuur 1. Gemiddelde scores van de respondenten die een traditioneel artikel en van de respondenten die een constructief artikel lezen voor de variabelen *Positief*, *Toekomstgericht*, *Hoopvol* en *Oplossingsgericht*. De antwoorden op de variabele *Hoopvol* zijn gecodeerd. * geeft aan dat er een significant verschil was tussen de lezers van het traditionele en het constructieve artikel.

1.2. Manipulatiecheck Beeld

Om de meest passende foto's bij het traditionele en constructieve artikel te plaatsen, werd er een manipulatiecheck uitgevoerd waarbij het doel was te controleren welke foto als minst *Negatief*, minst *Stereotype* en minst *Bevooroordeeld* werd beoordeeld. Er namen 27 respondenten deel aan de pretest van de foto's, waarvan 4 mannen en 23 vrouwen. De gemiddelde leeftijd was 41.6 jaar ($SD = 11.8$, bereik 24 – 59). Deze respondenten namen geen deel aan het uiteindelijke experiment of aan de pretest van de tekst.

Alle respondenten kregen acht foto's te zien, die werden ingeleid met de volgende tekst:

“Voor een nieuwsartikel over mensen met een psychische aandoening (denk bijvoorbeeld

aan borderline, depressie, angststoornis of autisme) zijn wij op zoek naar geschikte foto's. Hieronder ziet u een selectie van de foto's die we bij het artikel zouden kunnen plaatsen." Daarna werd respondenten gevraagd om op een vijfpuntsschaal te beoordelen hoe *Positief* (1 = *Helemaal niet positief*, 5 = *Heel erg positief*), *Stereotype* (1 = *Helemaal niet stereotype*, 5 = *Heel erg stereotype*) en *Bevooroordeeld* (1 = *Helemaal niet bevooroordeeld*, 5 = *Heel erg bevooroordeeld*) ze de foto's vonden. Voor de statistische analyse werden de antwoorden op de variabele *Positief* gehercodeerd tot de variabele *Negatief*. Voor een voorbeeldvraag, zie Afbeelding 2.

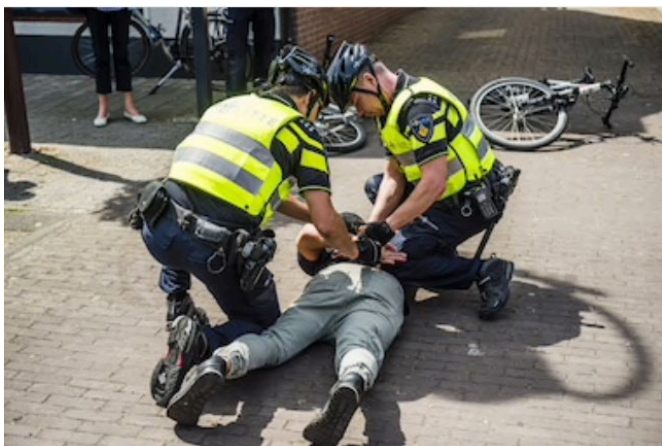
Het nieuwsartikel over mensen met een psychische aandoening (denk bijvoorbeeld aan borderline, depressie, angststoornis of autisme) zal onder andere gaan over stereotypering.

Hoe stereotype vindt u onderstaande foto's bij een nieuwsartikel over mensen met een psychische aandoening?
Een stereotype is een overdreven beeld van een groep mensen dat vaak niet (volledig) overeenkomt met de werkelijkheid.

Stereotype				
Helemaal niet stereotype		Heel erg stereotype		
1	2	3	4	5
	☐	☐	☐	☐

Afbeelding 2. Semantische differentiaal met daarop de uitersten die vragen naar hoe *Positief*, *Toekomstgericht*, *Hoopvol* en *Oplossingsgericht* lezers het artikel vonden.

Voor elk van de acht foto werd een gemiddelde score op de drie variabelen *Negatief*, *Stereotype* en *Bevooroordeeld* uitgerekend. Aan de hand hiervan werd de foto met het hoogste gemiddelde aangewezen als meest passend als Traditionele foto en de foto met de laagste gemiddelde als meest passend als Constructieve foto. De traditionele foto (Afbeelding 3) toont de arrestatie van een man door twee politieagenten en werd gemiddeld als meest *Negatief*, *Stereotype* en *Bevooroordeeld* beoordeeld door de respondenten, $M = 3.84$, $SD = 0.72$. De constructieve foto (Afbeelding 4) is een portretfoto van twee glimlachende dames en werd gemiddeld als minst *Negatief*, *Stereotype* en *Bevooroordeeld* beoordeeld door de respondenten, $M = 2.06$, $SD = 0.69$. De gemiddelde scores van deze twee foto's verschillen significant van elkaar, $t(26) = -8.33$, $p < .001$, $d = 2.52$.

Afbeelding 3. Traditionele foto, bron: <https://www.shutterstock.com/image-photo/hoeven-netherlands-july-5-demonstration-police-680173165>

Afbeelding 4. Constructieve foto, bron: Tubantia, 19 januari 2019, foto Reinier van Willigen.

1. Kwaliteit nieuwsbericht

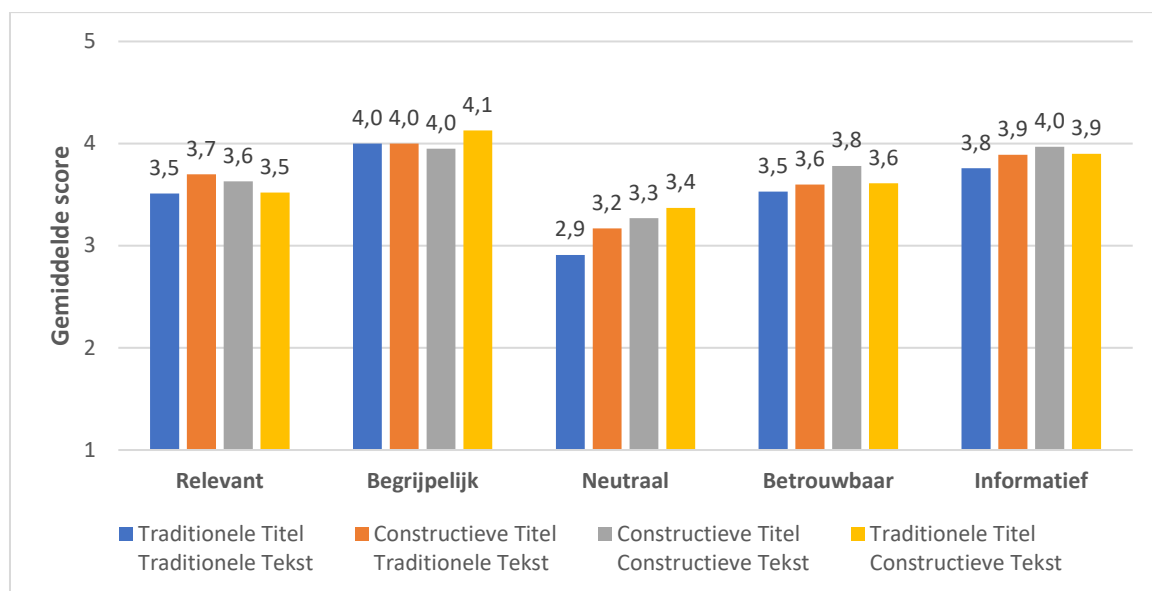
De kwaliteit van het gelezen nieuwbericht werd gemeten met vijf stellingen op vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet mee eens*, 5 = *helemaal mee eens*), *Cronbach's α* = .751.

Respondenten konden aangeven hoe *relevant*, *begrijpelijk*, *neutraal*, *betrouwbaar* en *informatief* ze het door hen gelezen artikel vonden (Buijs, 2008; Urban & Schweiger, 2014).

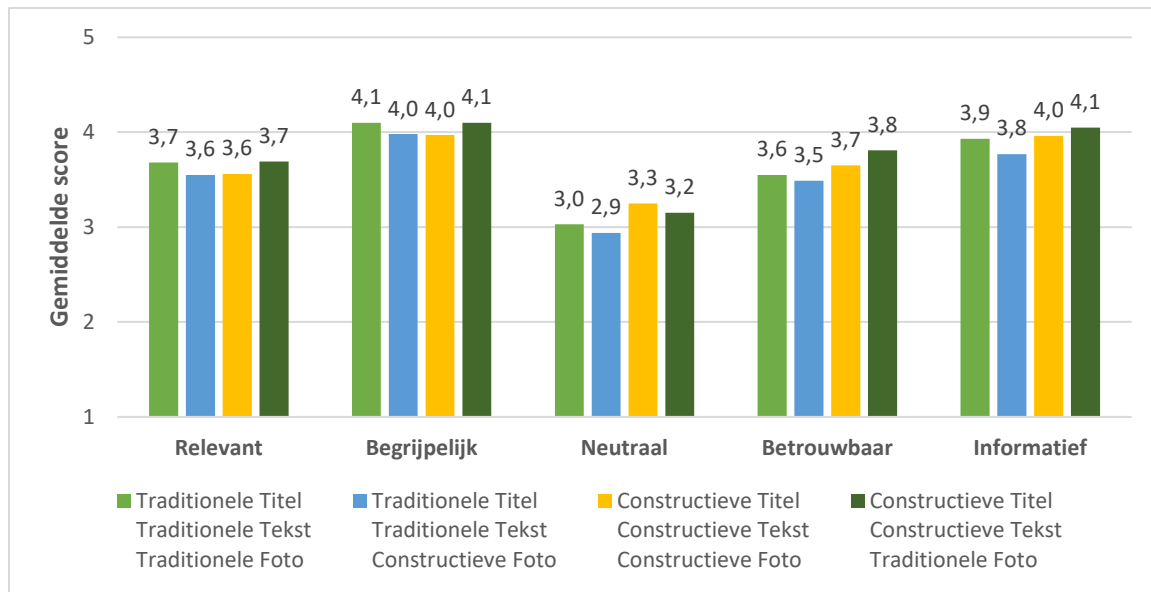
Voor de gemiddelde scores per versie, zie Figuur 1 en 2.

Uit de analyses van de resultaten blijkt dat respondenten onderling niet verschilden in hoe *relevant* ($F(7, 716) = .765, p = .617$), *begrijpelijk* ($F(7, 716) = .919, p = .491$) en *informatief* ($F(7, 716) = 1.607, p = .130$) ze het gelezen nieuwsbericht vonden. Wel bleek er een significant hoofdeffect te zijn van gelezen artikel op *neutraal*, $F(7, 716) = 3.273, p = .002, r = .18$ en op *betrouwbaar*, $F(7, 716) = 2.121, p = .039, r = .14$.

Uit de post hoc analyses (Tukey HSD) voor *neutraal* bleek dat respondenten die het nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Constructieve Tekst hadden gelezen, dit artikel neutraler vonden dan respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst ($p = .007$) of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Constructieve Foto ($p = .019$) hadden gelezen. Verder waren er geen verschillen voor *neutraal*. Uit de post hoc analyse (Tukey HSD) voor *betrouwbaar* bleken verder geen onderlinge verschillen tussen de versies te zijn.

Figuur 1. Gemiddelde score per versie (zonder foto) voor relevant, begrijpelijk, neutraal, betrouwbaar en informatief

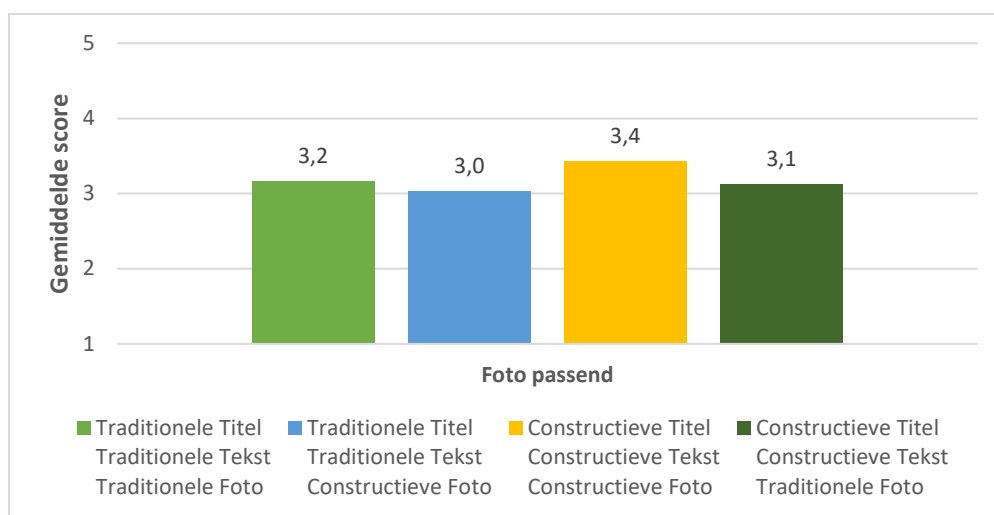

Figuur 2. Gemiddelde score per versie (met foto) voor relevant, begrijpelijk, neutraal, betrouwbaar en informatief

2. Foto passend

De respondenten die een artikel hadden gelezen met een foto, werd gevraagd in hoeverre de foto paste bij het artikel (1 = *paste helemaal niet bij het artikel*, 5 = *paste heel erg goed bij het artikel*). Voor de gemiddelde scores per versie, zie Figuur 3.

Uit een variantieanalyse bleek een significant hoofdeffect van het gelezen nieuwsbericht op het antwoord of de foto passend was, $F(3, 358) = 2.762$, $p = .042$, $r = .15$. Uit de post hoc analyses (Tukey HSD) bleek dat respondenten die het nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto hadden gelezen, deze foto beter vonden passen bij het artikel dan de respondenten die het nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Constructieve Foto hadden gelezen ($p = .036$).

Figuur 3. Gemiddelde score per versie (met foto) voor hoe passend de foto bij het artikel werd gevonden

3. Totale Negatieve en Positieve emoties

Om de variabele Totale Negatieve emoties te creëren, werd de gemiddelde score van de emoties *boos*, *bedroefd*, *machteloos* en *ongerust* uitgerekend (Cronbach's $\alpha = .796$). Om de variabele Totale Positieve emoties te creëren, werd de gemiddelde score van de emoties *hoopvol*, *enthousiast*, *geïnspireerd* en *opgewekt* uitgerekend (Cronbach's $\alpha = .840$). Tussen de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve was een significante relatie, Pearson's $r(724) = -.334, p < .01$.

Een multivariate analysis of variance (MANOVA) met als afhankelijke variabelen Totale Negatieve emoties en Totale Positieve emoties en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht, liet een significant effect zien van de gelezen versie van het nieuwsbericht op de Totale Negatieve en Positieve emoties, $V = .175, F(14, 1432) = 9.829, p < .001, \text{partial eta squared} = .088$.

Aparte variantieanalyses (ANOVA's) op de afhankelijke variabelen lieten zowel een significant effect van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de Totale Negatieve emoties, $F(7, 716) = 11.293, p < .001, \text{partial eta squared} = .099$, als een significant effect op de Totale Positieve emoties zien, $F(7, 716) = 15.378, p < .001, \text{partial eta squared} = .131$.

4. Negatieve emoties

Er werden aparte analyses uitgevoerd voor de nieuwsberichten zonder foto's (versies 1 tot en met 4) en de nieuwsberichten met foto's (versies 5 tot en met 8) om te kijken wat het effect van het veranderen van de Titel en de Tekst was (1 tot en met 4) en wat het effect van het plaatsen van een (niet) passende foto was (versies 5 tot en met 8).

4.1. Negatieve emoties – nieuwsberichten zonder foto

Boos

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *boos* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht zonder foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *boos*, $F(3, 358) = 9.434, p < .001, r = .27$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Constructieve Tekst of een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en Constructieve Tekst minder *boosheid* ervoeren na het lezen dan respondenten die een

nieuwsbericht lezen met een Constructieve Titel en een Traditionele Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst, zie Tabel 1.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Constructieve Tekst	Traditionele Titel Constructieve Tekst
Traditionele Titel Traditionele Tekst	-			
Constructieve Titel Traditionele Tekst	$p = .936$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst	$p = .001$	$p = .004$	-	
Traditionele Titel Constructieve Tekst	$p < .001$	$p = .002$	$p = .999$	-

Tabel 1. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p -waarden voor de emotie boos, versies zonder foto

Bedroefd

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *bedroefd* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht zonder foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *bedroefd*, $F(3, 358) = 5.117$, $p = .002$, $r = .20$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en Constructieve Tekst minder *bedroefd* waren na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht lezen met een Constructieve Titel en een Traditionele Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst, zie Tabel 2.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Constructieve Tekst	Traditionele Titel Constructieve Tekst
Traditionele Titel Traditionele Tekst	-			
Constructieve Titel Traditionele Tekst	$p = .964$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst	$p = .006$	$p = .021$	-	
Traditionele Titel Constructieve Tekst	$p = .058$	$p = .164$	$p = .830$	-

Tabel 2. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p -waarden voor de emotie bedroefd, versies zonder foto

Machteloos

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *machteloos* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht zonder foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *machteloos*, $F(3, 358) = 4.190$, $p = .006$, $r = .18$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Constructieve Tekst zich minder *machteloos* voelden na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht lezen met een Constructieve Titel en een

Traditionele Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst, zie Tabel 3.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Constructieve Tekst	Traditionele Titel Constructieve Tekst
Traditionele Titel Traditionele Tekst	-			
Constructieve Titel Traditionele Tekst	$p = .999$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst	$p = .165$	$p = .116$	-	
Traditionele Titel Constructieve Tekst	$p = .038$	$p = .023$	$p = .942$	-

Tabel 3. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p -waardes voor de emotie machteloos, versies zonder foto

Ongerust

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *ongerust* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht zonder foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *ongerust*, $F(3, 358) = 5.535$, $p = .001$, $r = .21$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Constructieve Tekst of een Constructieve Titel en een Constructieve Tekst zich minder *ongerust* voelden na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht lazen met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst, zie Tabel 4.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Constructieve Tekst	Traditionele Titel Constructieve Tekst
Traditionele Titel Traditionele Tekst	-			
Constructieve Titel Traditionele Tekst	$p = .386$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst	$p = .005$	$p = .280$	-	
Traditionele Titel Constructieve Tekst	$p = .002$	$p = .192$	$p = .998$	-

Tabel 4. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p -waardes voor de emotie ongerust, versies zonder foto

4.2. Negatieve emoties – nieuwsberichten met foto

Boos

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *boos* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht met foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *boos*, $F(3, 358) = 11.187$, $p < .001$, $r = .29$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto meer *boosheid* ervoeren na het

lezen dan respondenten die een nieuwsbericht lezen met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto, een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Traditionele Foto of een nieuwsbericht met Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Constructieve Foto, zie Tabel 5.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto
Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	-			
Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	$p = .028$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	$p < .001$	$p = .051$	-	
Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto	$p < .001$	$p = .419$	$p = .724$	-

Tabel 5. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie boos, versies met foto

Bedroefd

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *bedroefd* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht met foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *bedroefd*, $F(3, 358) = 7.509$, $p < .001$, $r = .24$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto lezen, minder *bedroefd* waren na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht lezen met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto, zie Tabel 6.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto
Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	-			
Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	$p = .457$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	$p < .001$	$p = .050$	-	
Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto	$p = .001$	$p = .115$	$p = .987$	-

Tabel 6. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie bedroefd, versies met foto

Machteloos

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *machteloos* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht met foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *machteloos*, $F(3, 358) = 16.056$, $p < .001$, $r = .34$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto of een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Traditionele Foto lazen, zich minder *machteloos* voelden na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Constructieve Foto lazen, zie Tabel 8.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto
Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	-			
Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	$p = .096$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	$p < .001$	$p = .001$	-	
Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto	$p < .001$	$p = .018$	$p = .832$	-

Tabel 8. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p -waardes voor de emotie *machteloos*, versies met foto

Ongerust

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *ongerust* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht met foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *ongerust*, $F(3, 358) = 4.836$, $p = .003$, $r = .20$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto of een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Traditionele Foto lazen, zich minder *ongerust* voelden na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto lazen, zie Tabel 9.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto
Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	-			
Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	$p = .449$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	$p = .002$	$p = .180$	-	
Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto	$p = .030$	$p = .589$	$p = .869$	-

Tabel 9. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie ongerust, versies met foto

5. Positieve emoties

Er werden aparte analyses uitgevoerd voor de nieuwsberichten zonder foto's (versies 1 tot en met 4) en de nieuwsberichten met foto's (versies 5 tot en met 8) om te kijken wat het effect van het veranderen van de Titel en de Tekst was (versies 1 tot en met 4) en wat het effect van het plaatsen van een (niet) passende foto was (versies 5 tot en met 8).

5.1. Positieve emoties – nieuwsberichten zonder foto

Hoopvol

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *hoopvol* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht zonder foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *hoopvol*, $F(3, 358) = 10.746$, $p < .001$, $r = .11$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Constructieve Tekst of een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en Constructieve Tekst meer *hoopvol* waren na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht lazen met een Constructieve Titel en een Traditionele Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst, zie Tabel 10.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Constructieve Tekst	Traditionele Titel Constructieve Tekst
Traditionele Titel Traditionele Tekst	-			
Constructieve Titel Traditionele Tekst	$p = .939$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst	$p = .002$	$p < .001$	-	
Traditionele Titel Constructieve Tekst	$p = .001$	$p < .001$	$p = 1.000$	-

Tabel 10. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie hoopvol, versies zonder foto

Enthousiast

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *enthousiast* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht zonder foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *enthousiast*, $F(3, 358) = 5.756$, $p = .001$, $r = .22$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Constructieve Tekst of een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en Constructieve Tekst meer *enthousiast* waren na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht lazen met een Constructieve Titel en een Traditionele Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst, zie Tabel 11.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Constructieve Tekst	Traditionele Titel Constructieve Tekst
Traditionele Titel Traditionele Tekst	-			
Constructieve Titel Traditionele Tekst	$p = .995$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst	$p = .018$	$p = .007$	-	
Traditionele Titel Constructieve Tekst	$p = .045$	$p = .021$	$p = .981$	-

Tabel 11. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie enthousiast, versies zonder foto

Geïnspireerd

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *geïnspireerd* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht zonder foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *geïnspireerd*, $F(3, 358) = 5.044$, $p = .002$, $r = .20$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en Constructieve Tekst meer *geïnspireerd* waren na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht lazen met een Constructieve Titel en

een Traditionele Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst, zie Tabel 12.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Constructieve Tekst	Traditionele Titel Constructieve Tekst
Traditionele Titel Traditionele Tekst	-			
Constructieve Titel Traditionele Tekst	$p = .962$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst	$p = .003$	$p = .014$	-	
Traditionele Titel Constructieve Tekst	$p = .146$	$p = .345$	$p = .506$	-

Tabel 12. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie geïnspireerd, versies zonder foto

Opgewekt

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *opgewekt* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht zonder foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *opgewekt*, $F(3, 358) = 5.257$, $p = .001$, $r = .21$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel en Constructieve Tekst meer *opgewekt* waren na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht lasen met een Constructieve Titel en een Traditionele Tekst of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst, zie Tabel 13.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Traditionele Tekst	Constructieve Titel Constructieve Tekst	Traditionele Titel Constructieve Tekst
Traditionele Titel Traditionele Tekst	-			
Constructieve Titel Traditionele Tekst	$p = .994$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst	$p = .008$	$p = .015$	-	
Traditionele Titel Constructieve Tekst	$p = .055$	$p = .097$	$p = .885$	-

Tabel 13. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie opgewekt, versies zonder foto

5.2. Positieve emoties – nieuwsberichten met foto

Hoopvol

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *hoopvol* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht met foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *hoopvol*, $F(3, 358) = 24.729$, $p < .001$, $r = .41$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto of een nieuwsbericht met een

Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Constructieve Foto minder *hoopvol* waren na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht lazen met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto of een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Traditionele Foto, zie Tabel 14.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto
Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	-			
Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	$p = .295$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	$p < .001$	$p < .001$	-	
Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto	$p < .001$	$p < .001$	$p = .996$	-

Tabel 14. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie *hoopvol*, versies met foto

Enthousiast

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *enthousiast* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht met foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *enthousiast*, $F(3, 358) = 18.957$, $p < .001$, $r = .37$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto of een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Traditionele Foto lazen, meer *enthousiast* waren na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Constructieve Foto lazen, zie Tabel 15.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto
Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	-			
Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	$p = .393$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	$p < .001$	$p < .001$	-	
Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto	$p < .001$	$p < .001$	$p = 1.000$	-

Tabel 15. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie enthousiast, versies met foto

Geïnspireerd

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *geïnspireerd* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht met foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *geïnspireerd*, $F(3, 358) = 12.860$, $p < .001$, $r = .31$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto of een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Traditionele Foto lazen, meer *geïnspireerd* waren na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto of een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Constructieve Foto lazen, zie Tabel 16.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto
Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	-			
Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	$p = .263$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	$p < .001$	$p = .020$	-	
Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto	$p < .001$	$p = .003$	$p = .922$	-

Tabel 16. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie geïnspireerd, versies met foto

Opgewekt

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *opgewekt* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht met foto, liet een significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *opgewekt*, $F(3, 358) = 10.477$, $p < .001$, $r = .28$. Post hoc analyses (Tukey HSD) gaven aan dat respondenten die een nieuwsbericht met een Constructieve Titel, Constructieve Tekst en Constructieve Foto lazen, meer *opgewekt* waren na het lezen dan respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel, Traditionele Tekst en Traditionele Foto lazen, zie Tabel 17.

	Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto
Traditionele Titel Traditionele Tekst Traditionele Foto	-			
Traditionele Titel Traditionele Tekst Constructieve Foto	$p = .229$	-		
Constructieve Titel Constructieve Tekst Constructieve Foto	$p < .001$	$p = .009$	-	
Constructieve Titel Constructieve Tekst Traditionele Foto	$p < .001$	$p = .114$	$p = .725$	-

Tabel 17. Post hoc analyses (Tukey HSD) en bijbehorende p-waardes voor de emotie *opgewekt*, versies met foto

6. Empathie

Empathie werd gemeten door te vragen naar twee emoties en met drie stellingen.

Respondenten konden op een schaal van 0 (*helemaal niet*) tot 100 (*heel erg*) aangeven *ontroerd* en *begaan* ze zich voelden na het lezen van het artikel (Pearson's $r = .354$, $p < .01$). Daarnaast werd empathie gemeten door drie stellingen op een vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet mee eens*, 5 = *helemaal mee eens*), Cronbach's $\alpha = .517$. Deze stellingen waren:

"Ik vind het naar dat mensen met een psychische aandoening niet de juiste hulp krijgen"

"Ik voel geen sympathie voor mensen met een psychische aandoening"

"Ik kan mezelf verplaatsen in de situatie van mensen met een psychische aandoening"

Voor de drie stellingen werden alle respondenten die als antwoord *helemaal niet mee eens* of *niet mee eens* hadden gegeven gehercodeerd als respondenten die het niet eens waren met de stelling (*niet mee eens*). Respondenten die *helemaal mee eens* en *mee eens* hadden

geantwoord werden gehercodeerd als respondenten die het eens waren met de stelling (*mee eens*). Respondenten die *niet mee eens/niet mee oneens* als antwoord gaven werden gecodeerd als *neutraal*.

6.1. Empathie emoties – nieuwsberichten zonder foto

Ontroerd

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *ontroerd* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht zonder foto, liet geen significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *ontroerd*, $F(3, 358) = .471$, $p = .702$.

Begaan

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *begaan* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht zonder foto, liet geen significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *begaan*, $F(3, 358) = 2.302$, $p = .077$.

6.2. Empathie emoties – nieuwsberichten met foto

Ontroerd

Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *ontroerd* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht met foto, liet geen significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *ontroerd*, $F(3, 358) = 1.853$, $p = .137$.

Begaan

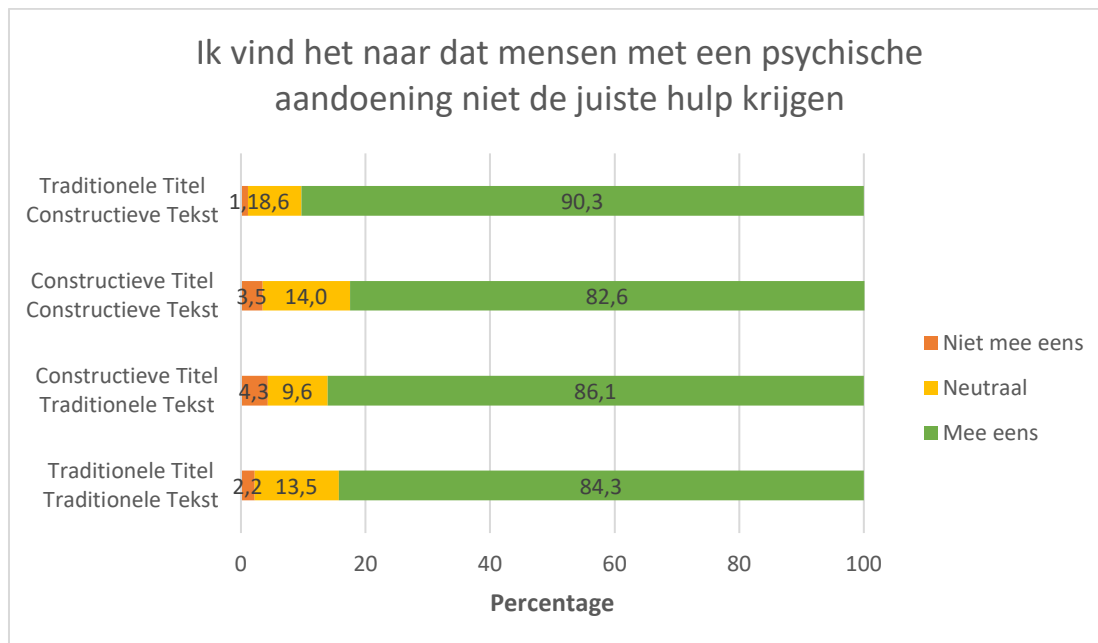
Een variantieanalyse met de afhankelijke variabele *begaan* en met als onafhankelijke variabele het gelezen nieuwsbericht met foto, liet geen significant effect zien van de versie van het gelezen nieuwsbericht op de ervaren emotie *begaan*, $F(3, 358) = .161$, $p = .922$.

6.3. Empathie stellingen

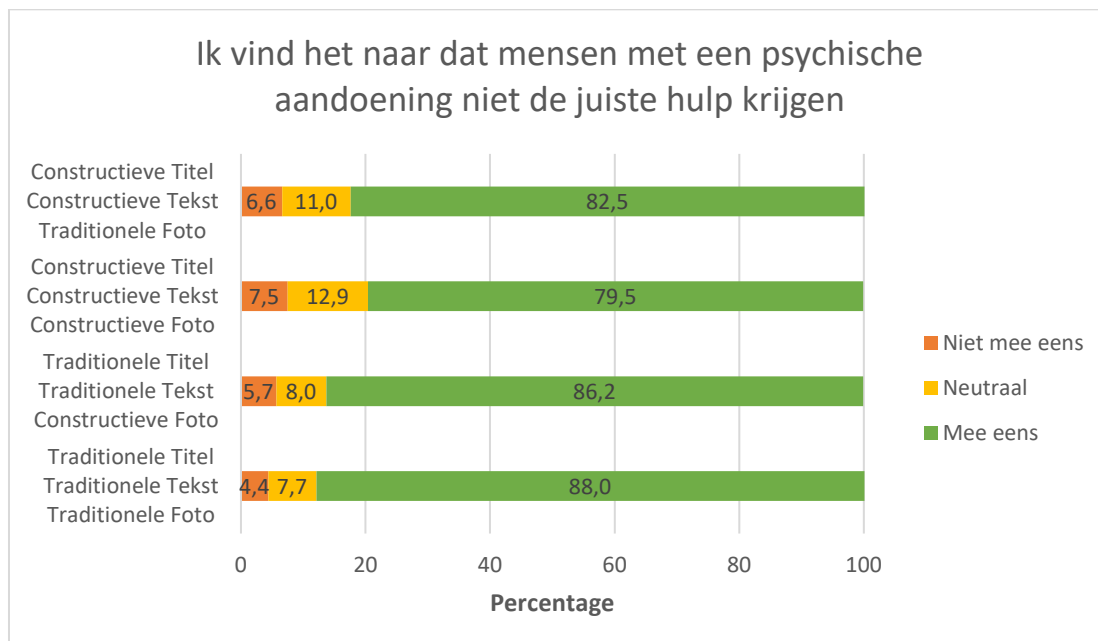
“Ik vind het naar dat mensen met een psychische aandoening niet de juiste hulp krijgen”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 4.072$,

$p = .667$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 2.959$, $p = .814$, zie Figuur 4 en 5.

Figuur 4. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Ik vind het naar dat mensen met een psychische aandoening niet de juiste hulp krijgen, per versie (zonder foto)

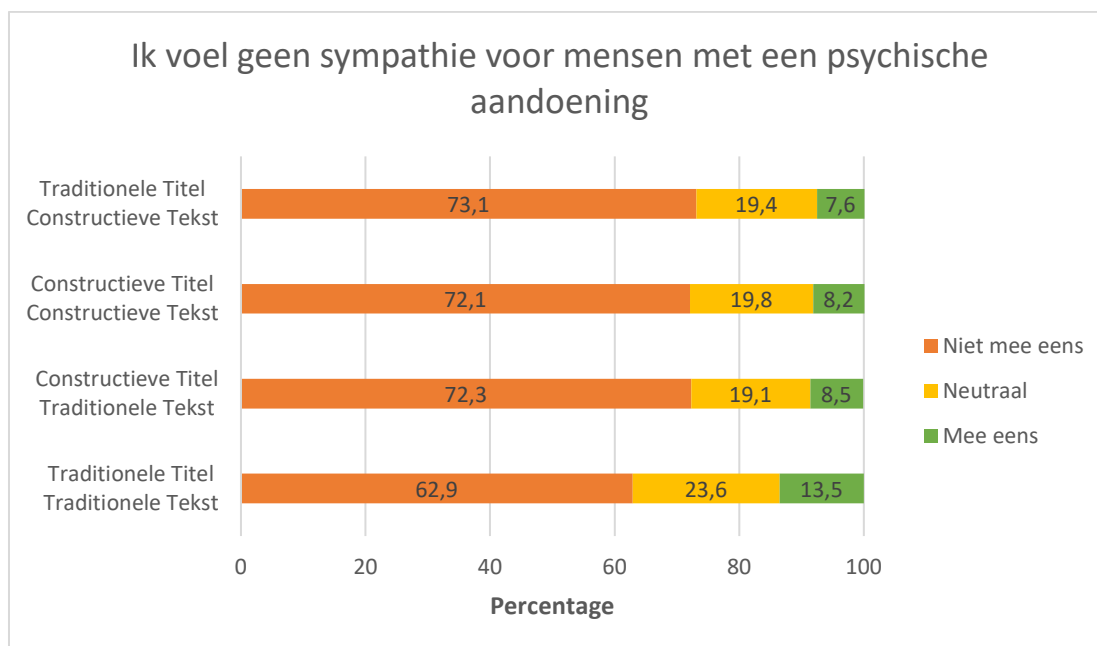

Figuur 5. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Ik vind het naar dat mensen met een psychische aandoening niet de juiste hulp krijgen, per versie (met foto)

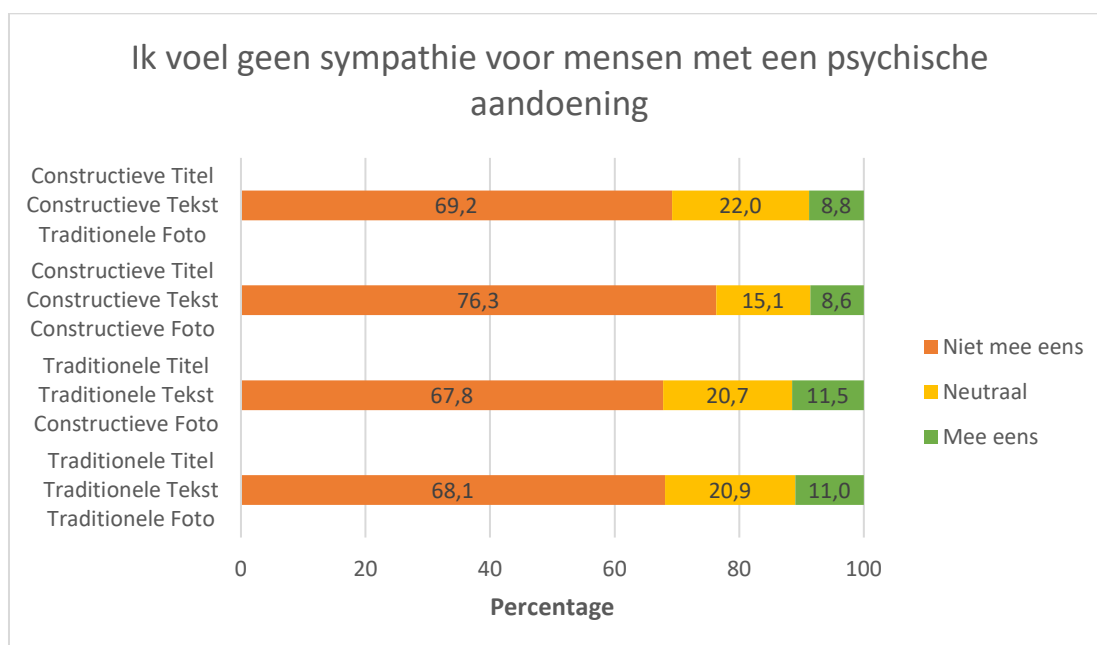
“Ik voel geen sympathie voor mensen met een psychische aandoening”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 3.625$,

$p = .727$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 2.604$, $p = .857$, zie Figuur 6 en 7.

Figuur 6. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Ik voel geen sympathie voor mensen met een psychische aandoening*, per versie (zonder foto)

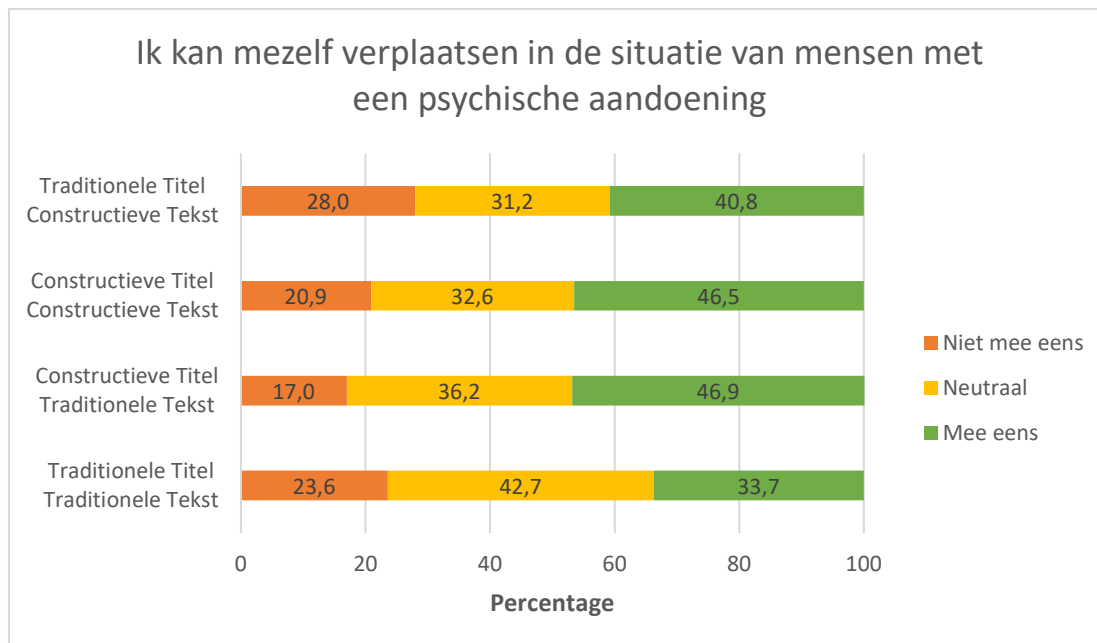

Figuur 7. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Ik voel geen sympathie voor mensen met een psychische aandoening*, per versie (met foto)

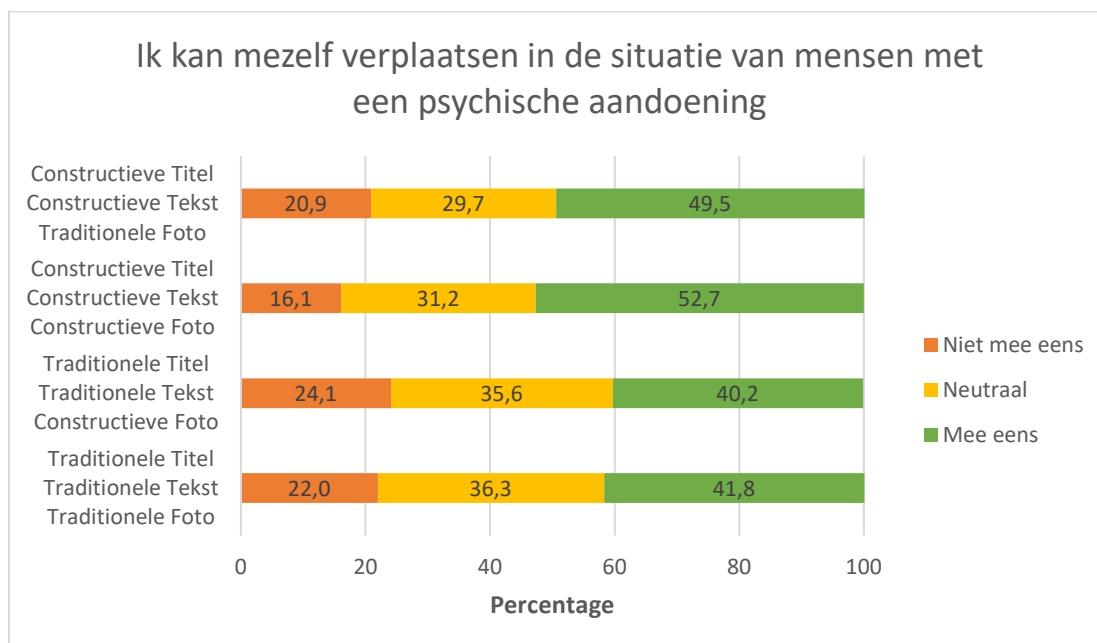
“Ik kan mezelf verplaatsen in de situatie van mensen met een psychische aandoening”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 7.058$,

$p = .316$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 4.494$, $p = .610$, zie Figuur 8 en 9.

Figuur 8. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Ik kan mezelf verplaatsen in de situatie van mensen met een psychische aandoening, per versie (zonder foto)

Figuur 9. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Ik kan mezelf verplaatsen in de situatie van mensen met een psychische aandoening, per versie (met foto)

7. Houding

De houding ten opzichte van mensen met een psychische aandoening werd gemeten met twee stellingen op vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet mee eens*, 5 = *helemaal mee eens*) (Pearson's $r = .228$, $p < .01$) en één stelling op een zevenpuntsschaal (1 = *heel erg negatief*, 7 = *heel erg positief*). Deze stellingen waren:

“Onze maatschappij doet niet genoeg om mensen met een psychische aandoening te helpen”

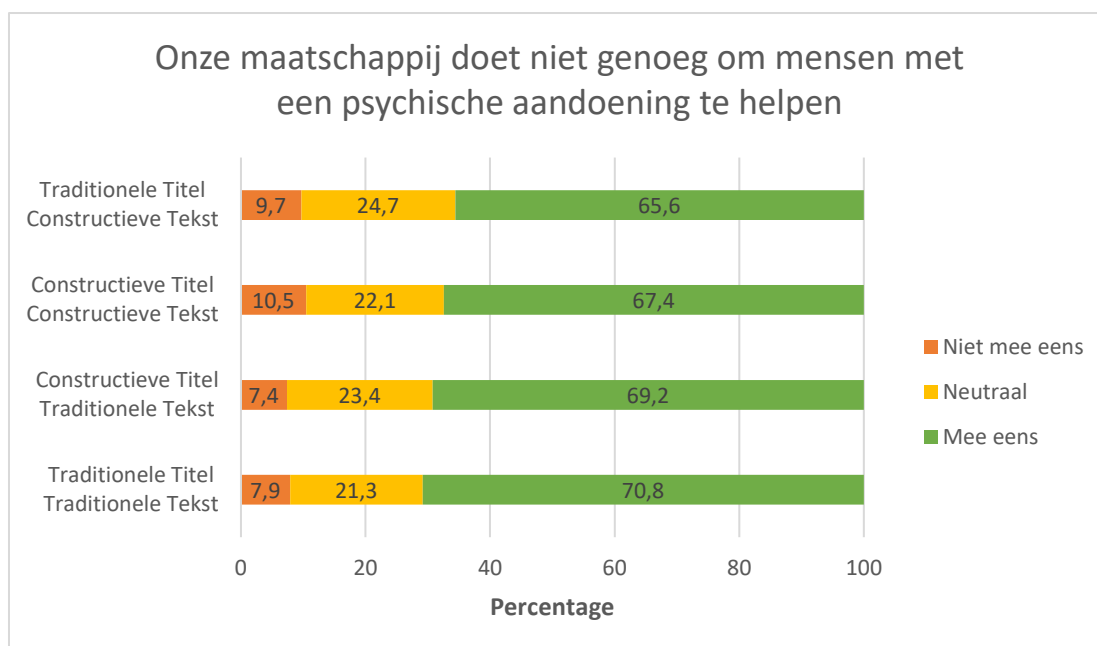
“Wanneer mensen met een psychische aandoening problemen hebben, is dat hun eigen schuld”

“Mijn gevoelens ten opzichte van mensen met een psychische aandoening zijn...”

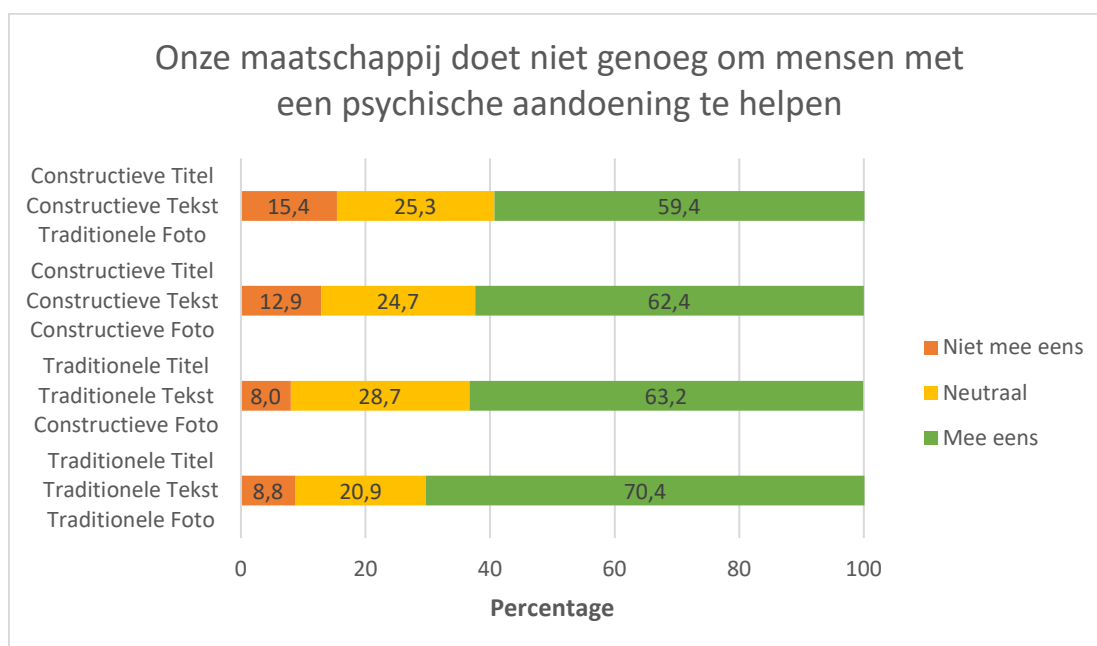
Voor de twee stellingen op de vijfpuntsschaal werden alle respondenten die als antwoord *helemaal niet mee eens* of *niet mee eens* hadden gegeven gehercodeerd als respondenten die het niet eens waren met de stelling (*niet mee eens*). Respondenten die *helemaal mee eens* en *mee eens* hadden geantwoord werden gehercodeerd als respondenten die het eens waren met de stelling (*mee eens*). Respondenten die *niet mee eens/niet mee oneens* als antwoord gaven werden gecodeerd als *neutraal*. Voor de stelling op de zevenpuntsschaal werden alle respondenten die als antwoord *heel erg negatief*, *erg negatief* of *negatief* hadden gegeven gehercodeerd als respondenten die *negatief* tegenover de stelling stonden. Respondenten die *positief*, *erg positief* of *heel erg positief* hadden geantwoord, werden gehercodeerd als respondenten die *positief* waren over de stelling. Respondenten die *niet negatief/niet positief* als antwoord gaven werden gecodeerd als *neutraal*.

“Onze maatschappij doet niet genoeg om mensen met een psychische aandoening te helpen”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 1.097$, $p = .982$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 4.909$, $p = .556$, zie Figuur 10 en 11.

Figuur 10. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Onze maatschappij doet niet genoeg om mensen met een psychische aandoening te helpen, per versie (zonder foto)

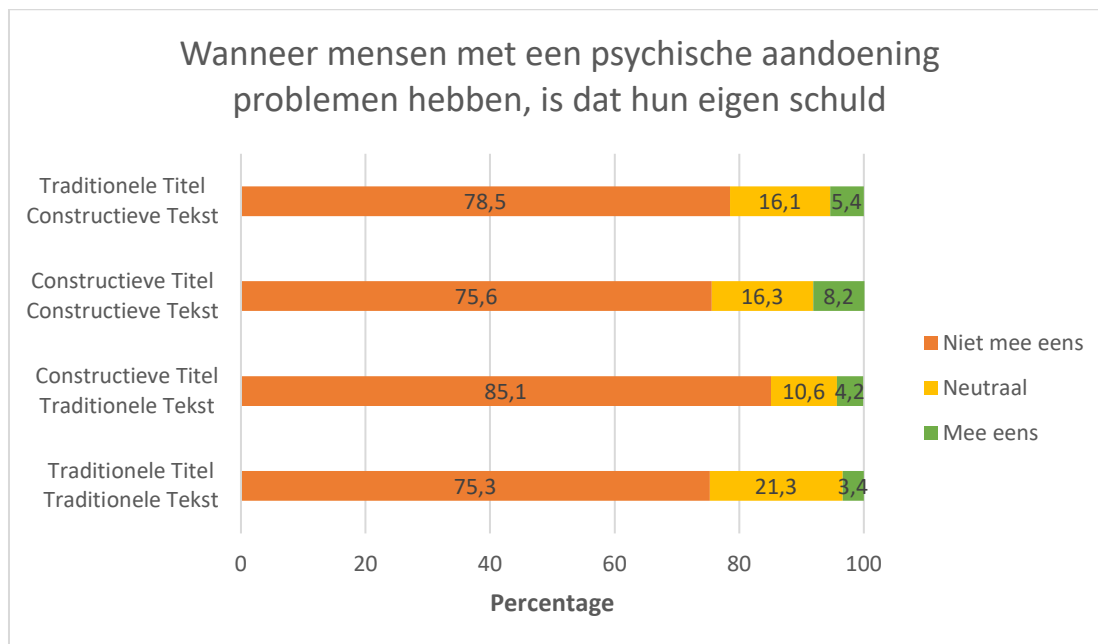

Figuur 11. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Onze maatschappij doet niet genoeg om mensen met een psychische aandoening te helpen, per versie (met foto)

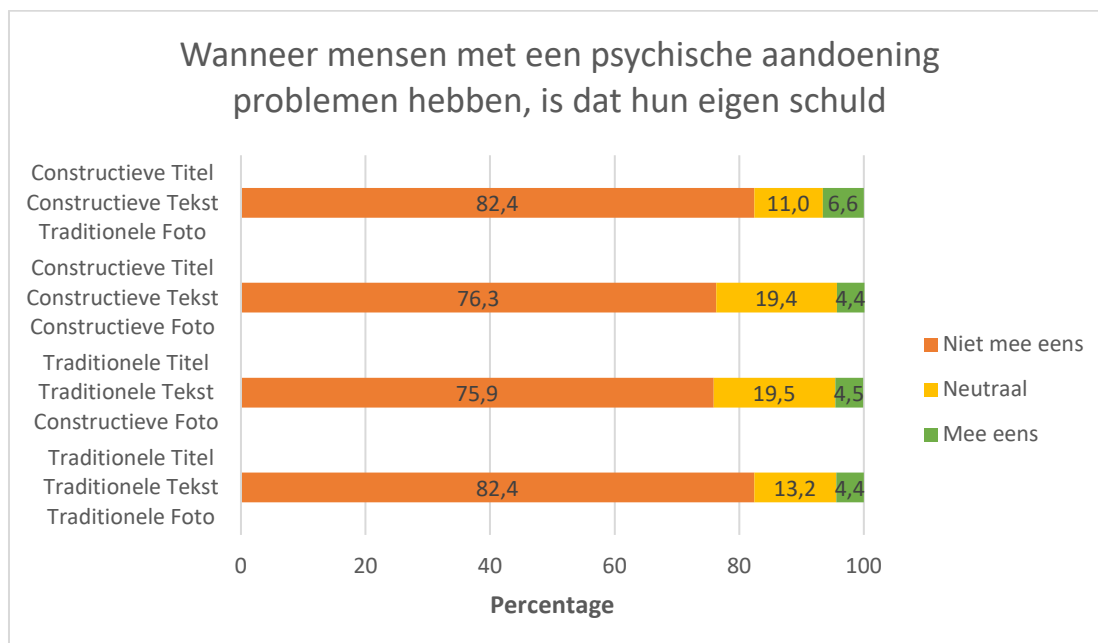
“Wanneer mensen met een psychische aandoening problemen hebben, is dat hun eigen schuld”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 6.156$, $p = .406$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen

significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 4.357$, $p = .628$, zie Figuur 12 en 13.

Figuur 12. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Wanneer mensen met een psychische aandoening problemen hebben, is dat hun eigen schuld, per versie (zonder foto)

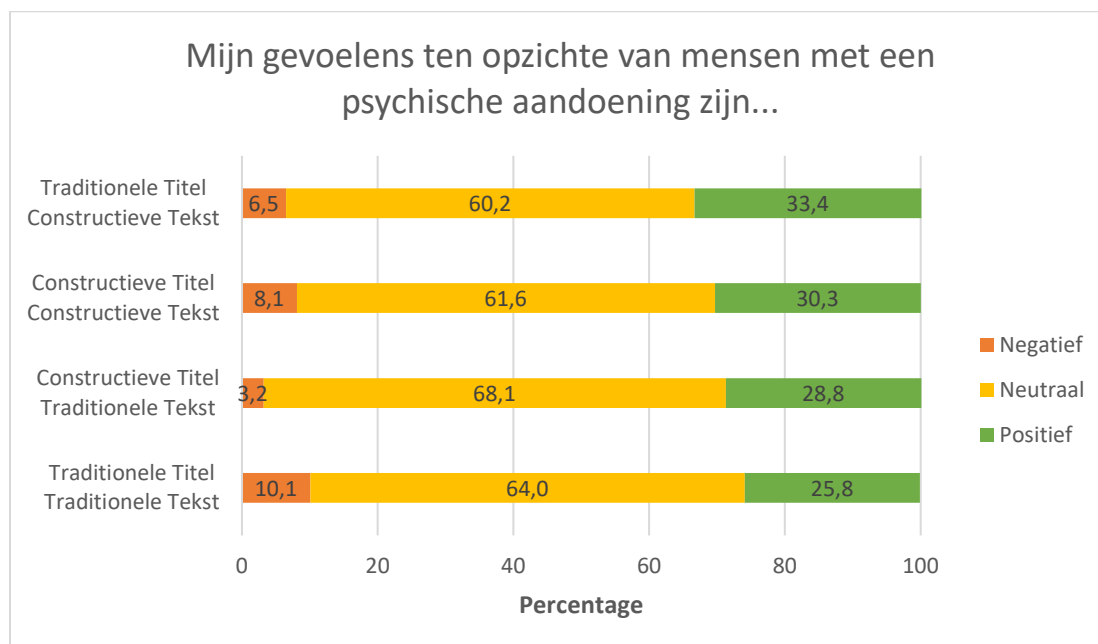

Figuur 13. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Wanneer mensen met een psychische aandoening problemen hebben, is dat hun eigen schuld, per versie (met foto)

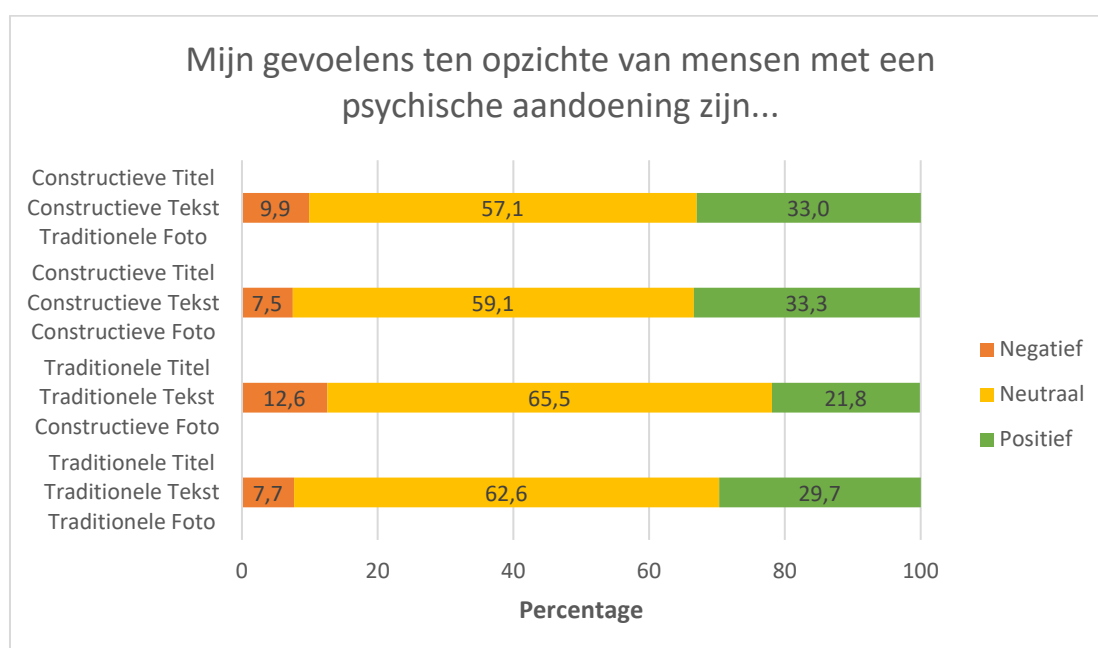
“Mijn gevoelens ten opzichte van mensen met een psychische aandoening zijn...”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 4.840$, $p = .564$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen

significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 4.793$, $p = .571$, zie Figuur 14 en 15.

Figuur 14. Percentage respondentent dat negatief, positief of neutraal antwoordde op de stelling *Mijn gevoelens ten opzichte van mensen met een psychische aandoening zijn...*, per versie (zonder foto)

Figuur 15. Percentage respondentent dat negatief, positief of neutraal antwoordde op de stelling *Mijn gevoelens ten opzichte van mensen met een psychische aandoening zijn...*, per versie (met foto)

8. Publiek stigma

Publiek stigma werd gemeten met negen stellingen op vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet mee eens*, 5 = *helemaal mee eens*) (Cronbach's $\alpha = .751$) en één stelling op een zevenpuntsschaal (1 = *zijn anders dan ik*, 7 = *zijn hetzelfde als ik*). Deze stellingen waren:

"Mensen met een psychische aandoening moeten zich niet zo aanstellen"

"Het hebben van een psychische aandoening is een teken van persoonlijke zwakte"

"Een psychische aandoening is geen echte ziekte"

"De meeste mensen met een psychische aandoening zijn gevaarlijk"

"Je krijgt zelf geen psychische problemen als je omgaat met iemand met een psychische aandoening"

"De meeste mensen met een psychische aandoening zijn onvoorspelbaar"

"Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen"

"Als ik wist dat iemand een psychische aandoening heeft (gehad) zou ik twijfelen om diegene in dienst te nemen"

"Ik zou niet snel op een politicus stemmen waarvan ik weet dat deze een psychische aandoening heeft gehad"

"Mensen met een psychische aandoening..."

Voor de negen stellingen op de vijfpuntsschaal werden alle respondenten die als antwoord *helemaal niet mee eens* of *niet mee eens* gaven gehercodeerd als respondenten die het niet eens waren met de stelling (*niet mee eens*). Respondenten die *helemaal mee eens* en *mee eens* antwoordden werden gehercodeerd als respondenten die het eens waren met de stelling (*mee eens*). Respondenten die *niet mee eens/niet mee oneens* als antwoord gaven werden gecodeerd als *neutraal*. Voor de stelling op de zevenpuntsschaal werden alle

respondenten die als antwoord 1, 2 of 3 hadden gegeven gehercodeerd als respondenten die zichzelf anders vinden dan mensen met een psychische aandoening (*zijn anders dan ik*).

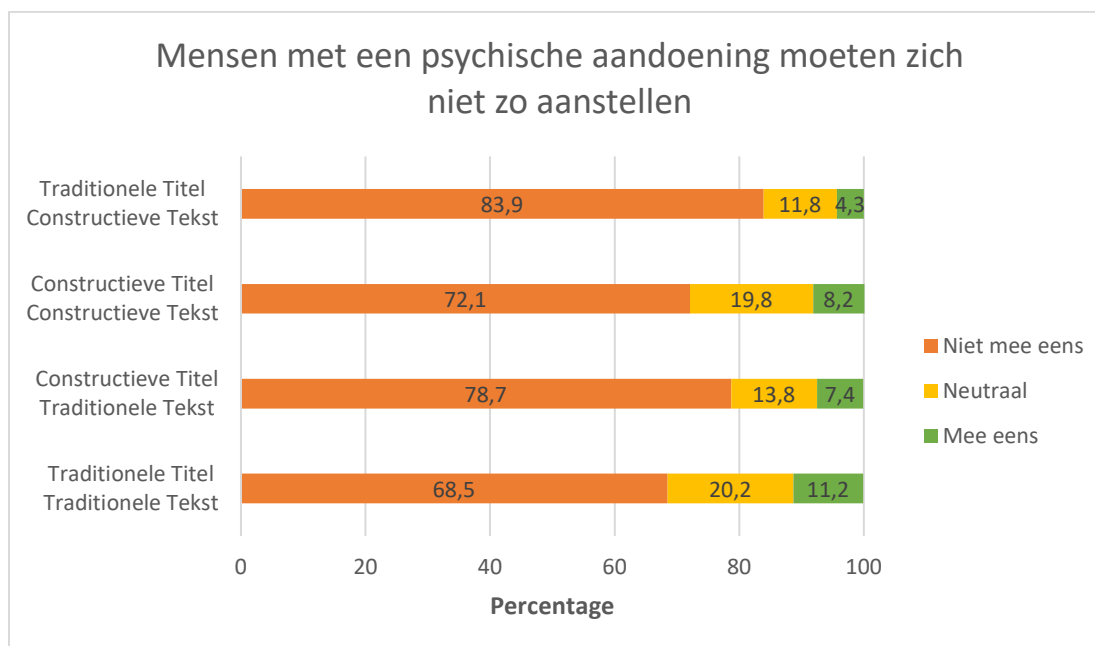
Respondenten die 5, 6 of 7 hadden geantwoord, werden gehercodeerd als respondenten die zichzelf hetzelfde vinden als mensen met een psychische aandoening (*zijn hetzelfde als ik*).

Respondenten die 4 als antwoord gaven werden gecodeerd als *neutraal*.

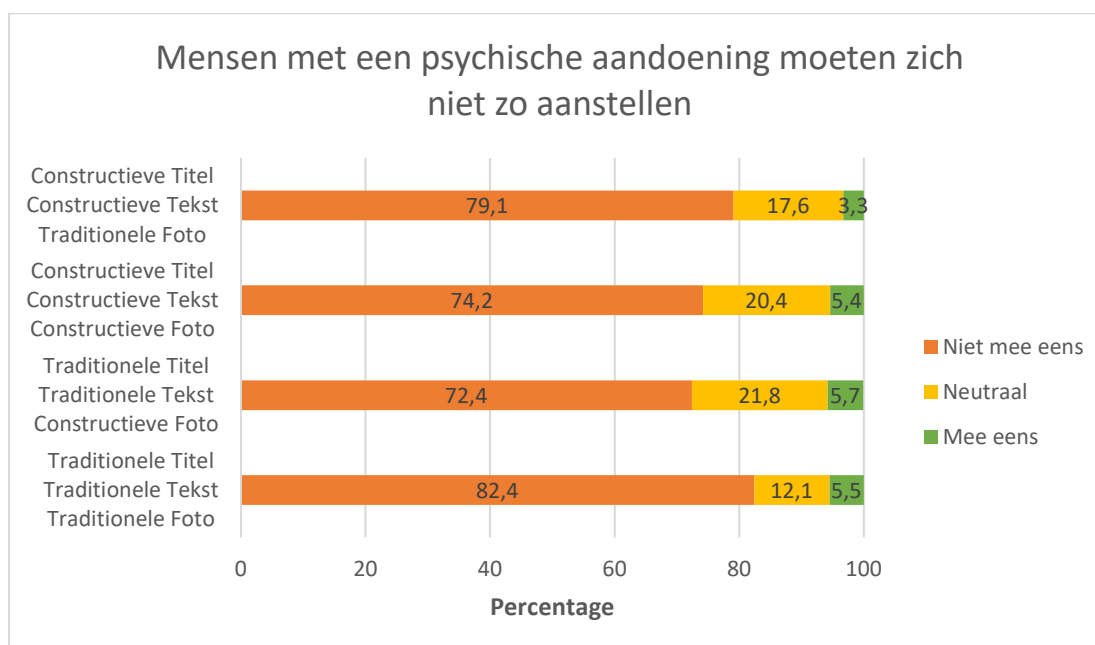
"Mensen met een psychische aandoening moeten zich niet zo aanstellen"

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 7.500$,

$p = .277$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 4.231$, $p = .645$, zie Figuur 16 en 17.

Figuur 16. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Mensen met een psychische aandoening moeten zich niet zo aanstellen*, per versie (zonder foto)

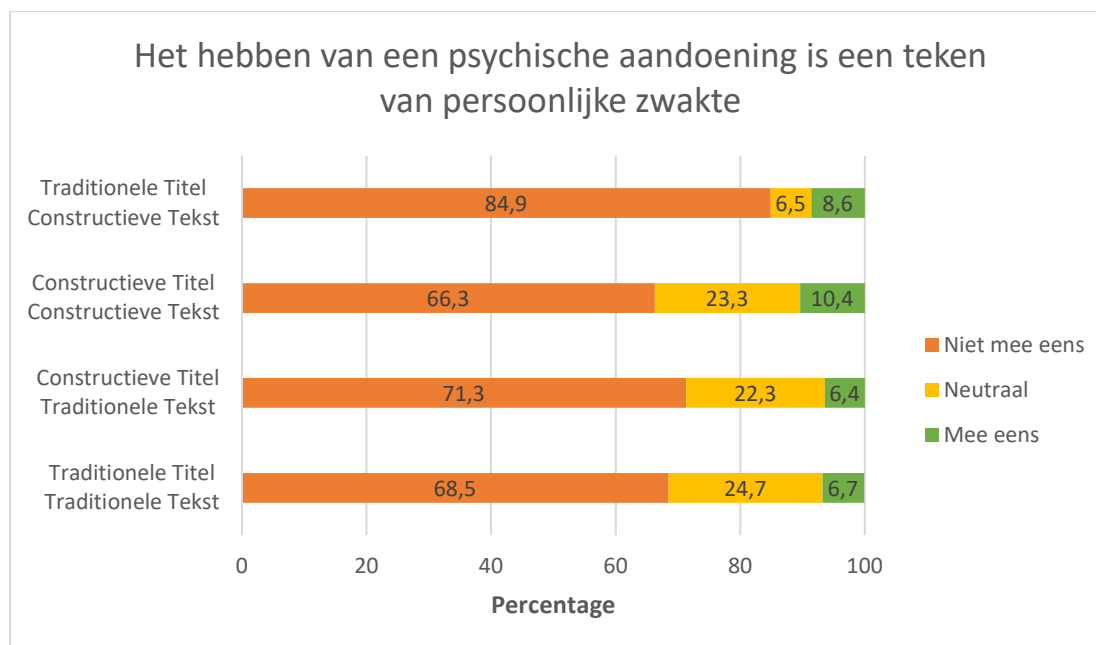

Figuur 17. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Mensen met een psychische aandoening moeten zich niet zo aanstellen*, per versie (met foto)

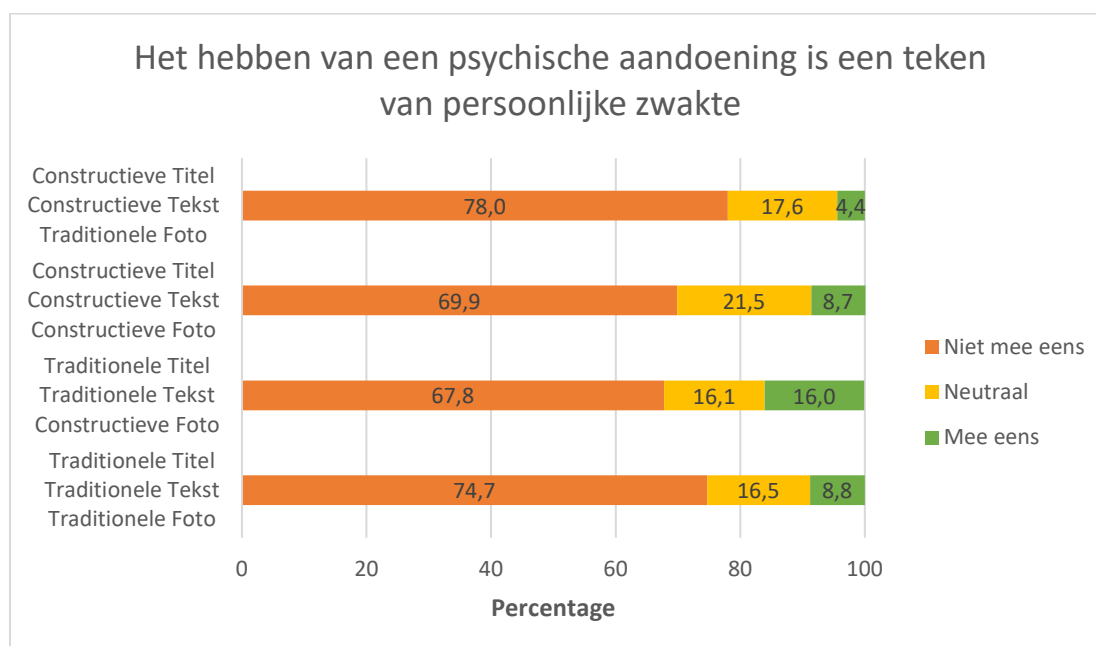
“Het hebben van een psychische aandoening is een teken van persoonlijke zwakte”

Uit een Pearson's chi-square test bleek het antwoord dat de respondenten gaven, samen te hangen met de versie van het artikel zonder foto dat de respondent las, $\chi^2(6) = 14.387$, $p =$

.026. Van de respondenten die een nieuwsbericht met een Traditionele Titel en een Constructieve tekst lazen, bleken meer respondenten dan verwacht het *niet eens* te zijn met de stelling. Voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 8.404$, $p = .210$, zie Figuur 18 en 19.

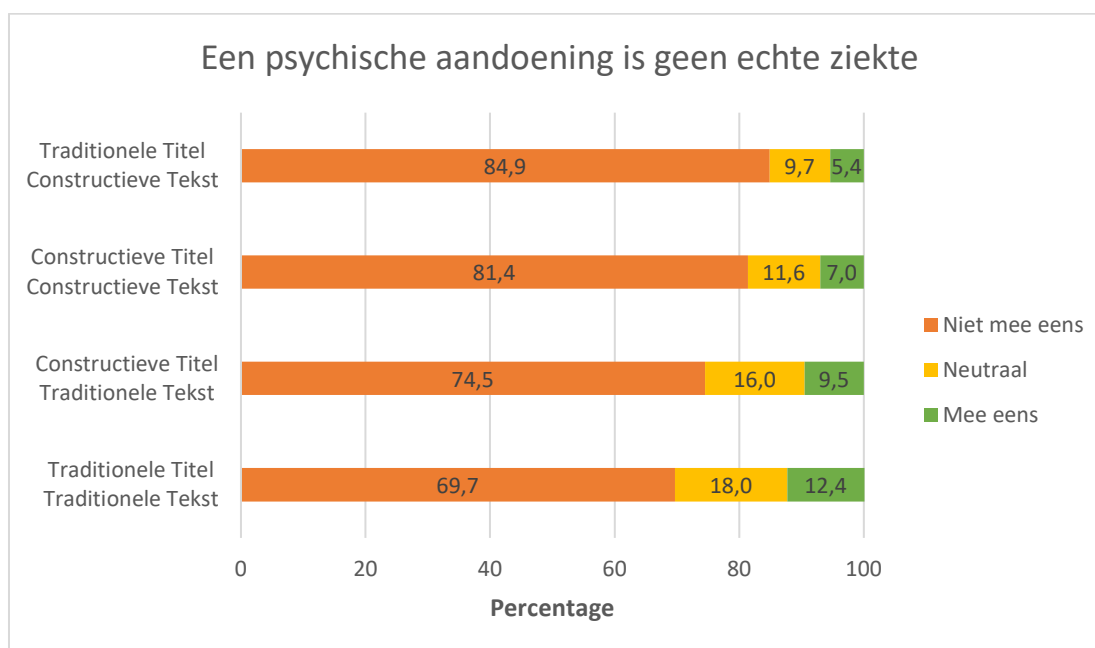
Figuur 18. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Het hebben van een psychische aandoening is een teken van persoonlijk zwakte, per versie (zonder foto)

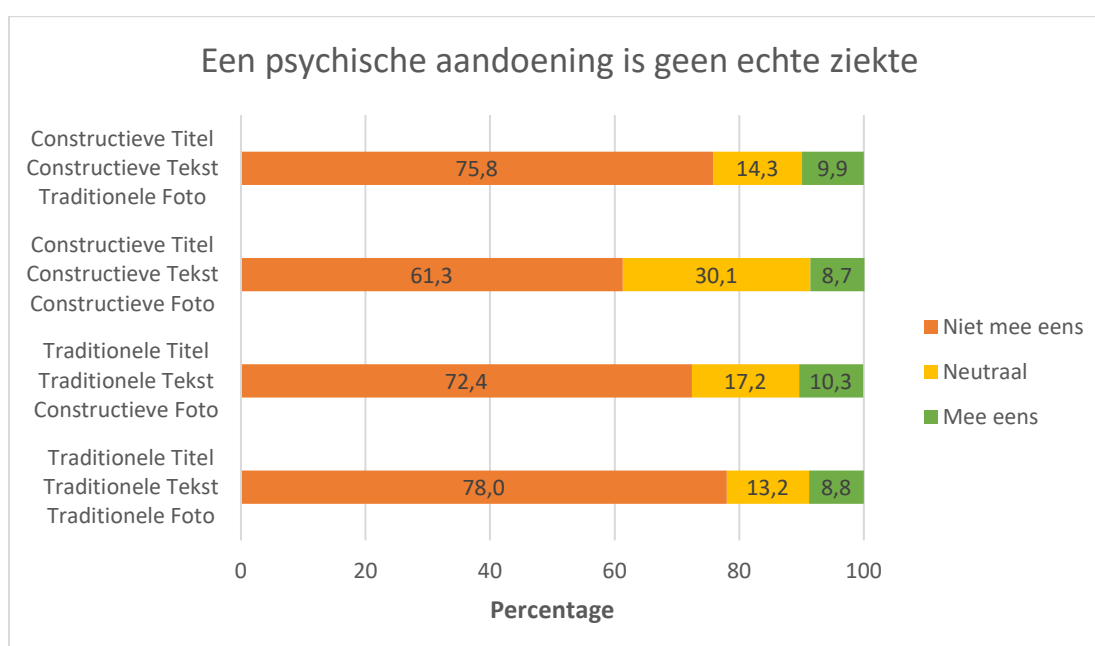
Figuur 19. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Het hebben van een psychische aandoening is een teken van persoonlijk zwakte, per versie (met foto)

“Een psychische aandoening is geen echte ziekte”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 7.492$, $p = .278$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 11.292$, $p = .080$, zie Figuur 20 en 21.

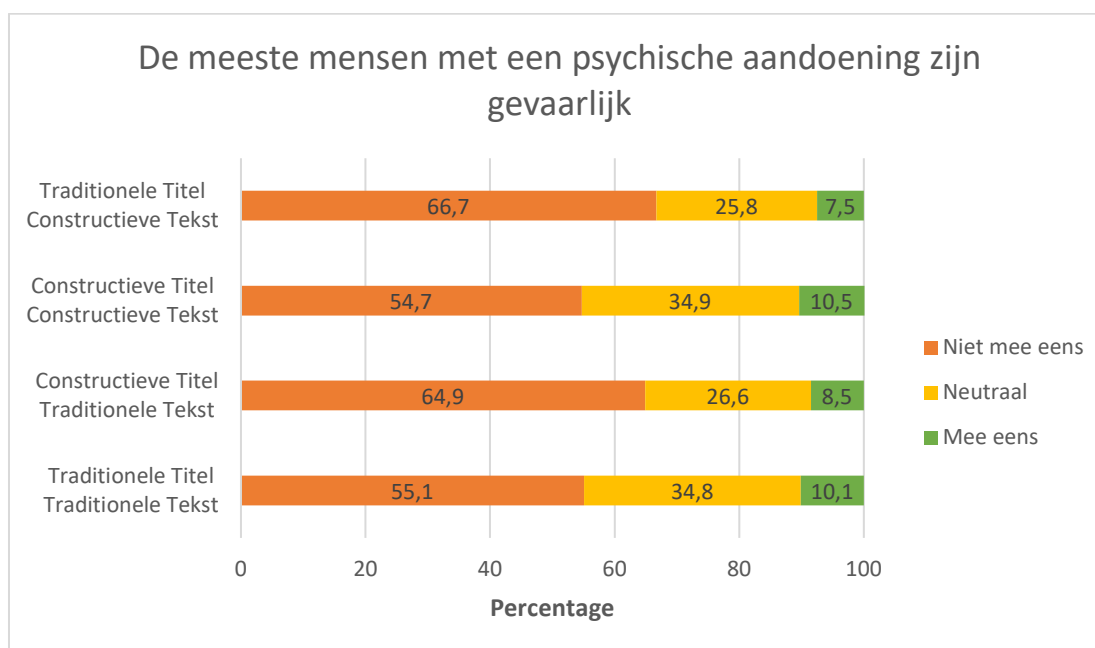
Figuur 20. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Een psychische aandoening is geen echte ziekte, per versie (zonder foto)

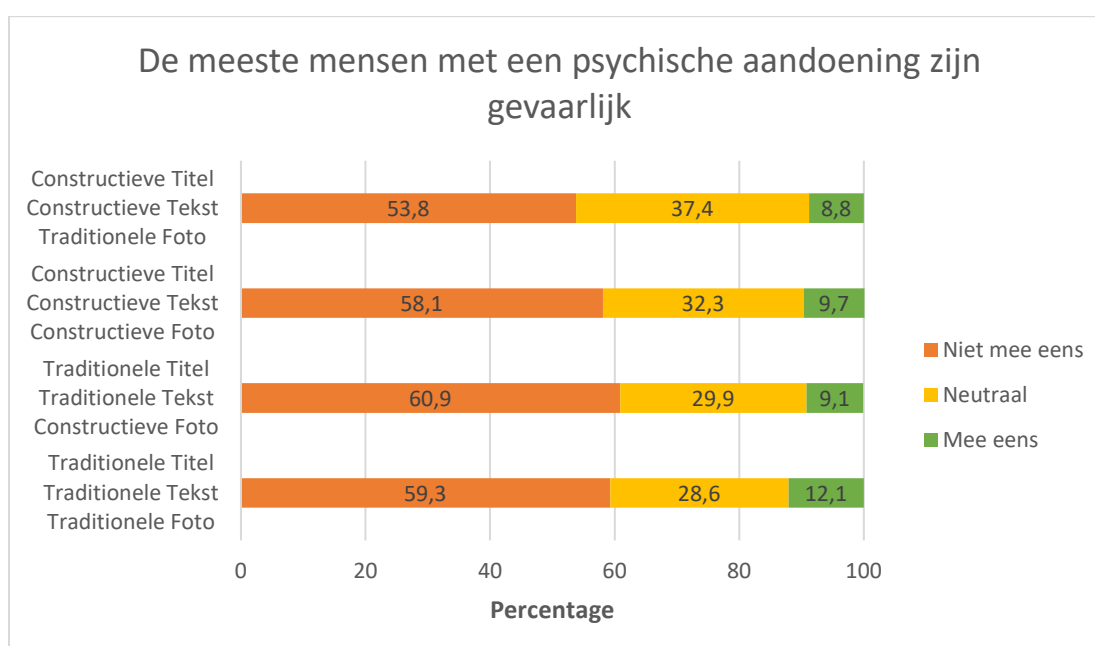
Figuur 21. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling Een psychische aandoening is geen echte ziekte, per versie (met foto)

“De meeste mensen met een psychische aandoening zijn gevaarlijk”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 4.608$, $p = .595$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 2.298$, $p = .890$, zie Figuur 22 en 23.

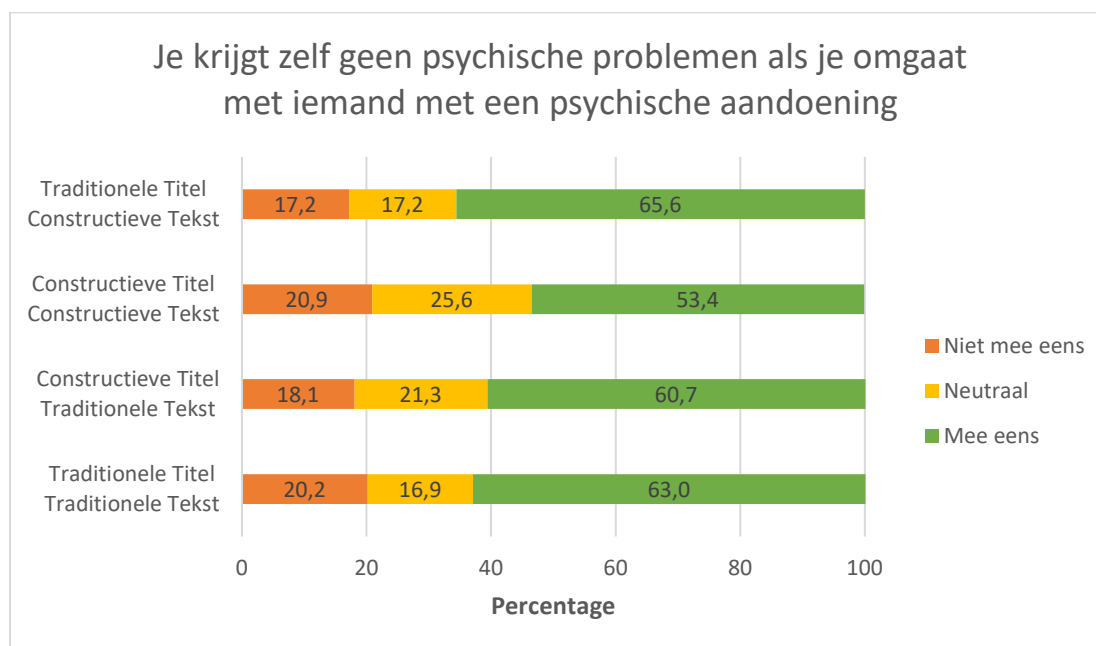
Figuur 22. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *De meeste mensen met een psychische aandoening zijn gevaarlijk*, per versie (zonder foto)

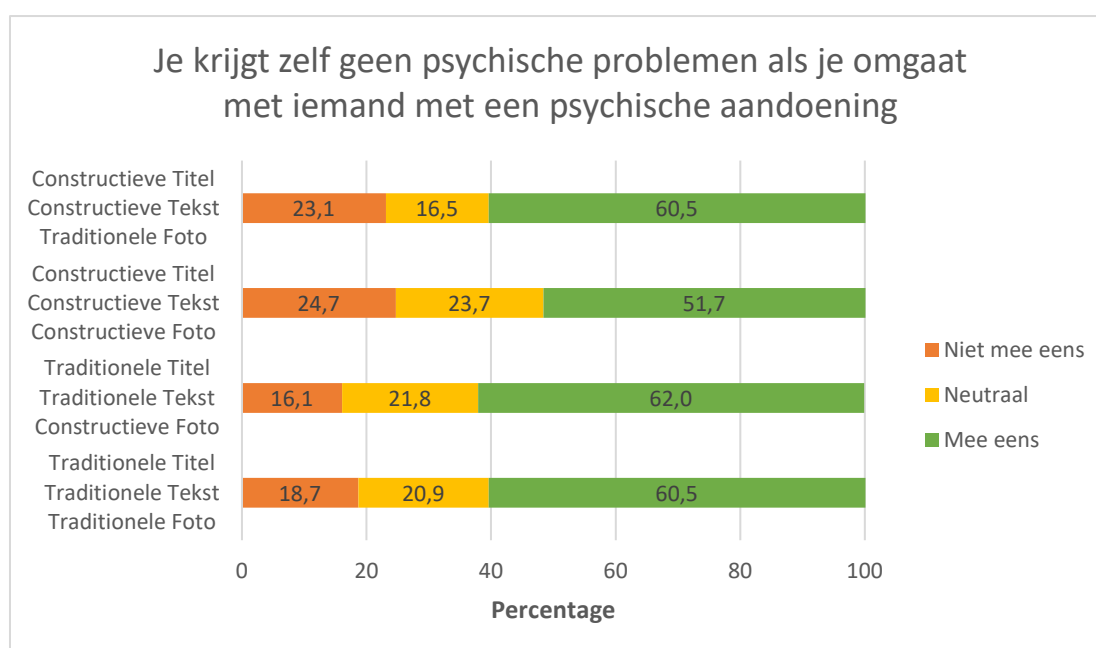
Figuur 23. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *De meeste mensen met een psychische aandoening zijn gevaarlijk*, per versie (met foto)

“Je krijgt zelf geen psychische problemen als je omgaat met iemand met een psychische aandoening”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 3.807$, $p = .703$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 4.336$, $p = .631$, zie Figuur 24 en 25.

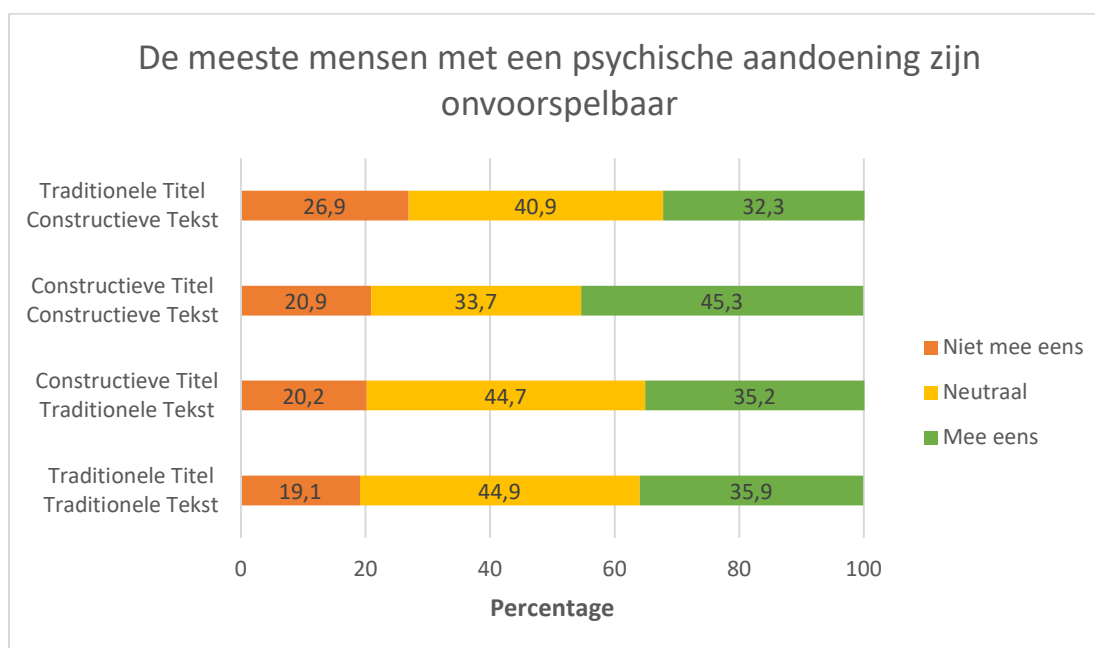
Figuur 24. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Je krijgt zelf geen psychische problemen als je omgaat met iemand met een psychische aandoening*, per versie (zonder foto)

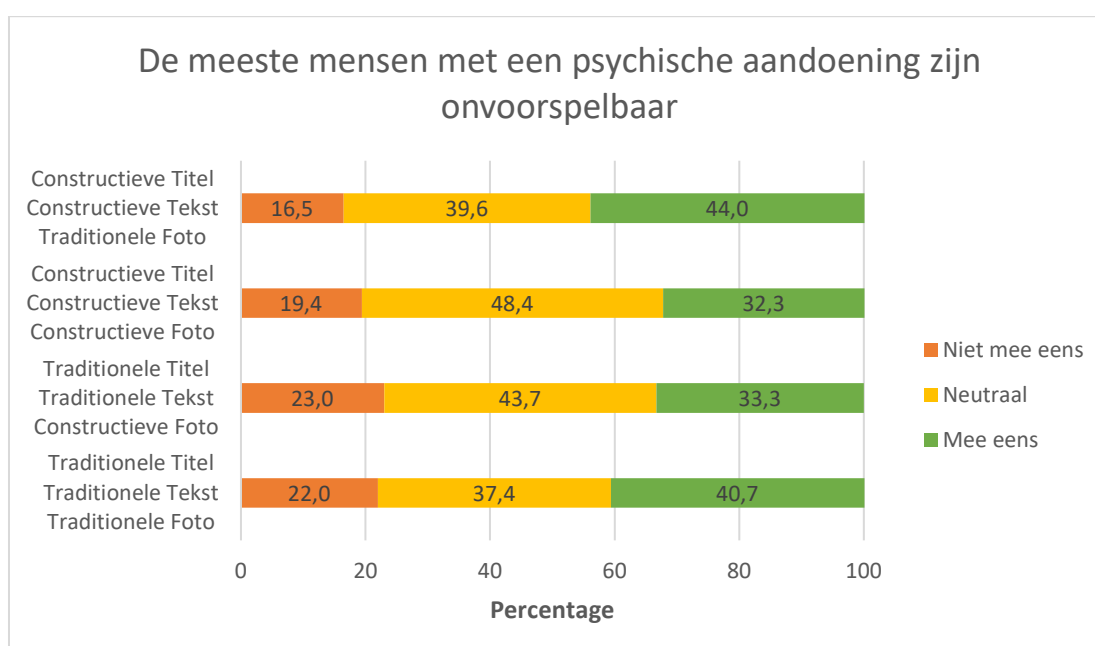
Figuur 25. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Je krijgt zelf geen psychische problemen als je omgaat met iemand met een psychische aandoening*, per versie (met foto)

“De meeste mensen met een psychische aandoening zijn onvoorspelbaar”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 5.588$, $p = .471$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 5.008$, $p = .543$, zie Figuur 26 en 27.

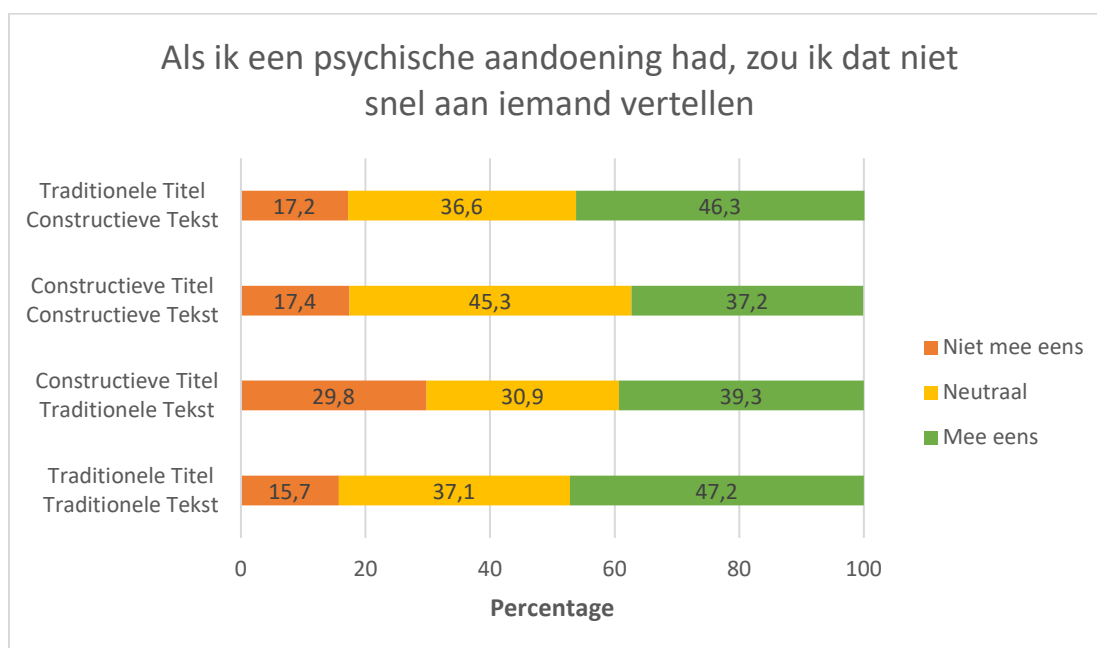
Figuur 26. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *De meeste mensen met een psychische aandoening zijn onvoorspelbaar*, per versie (zonder foto)

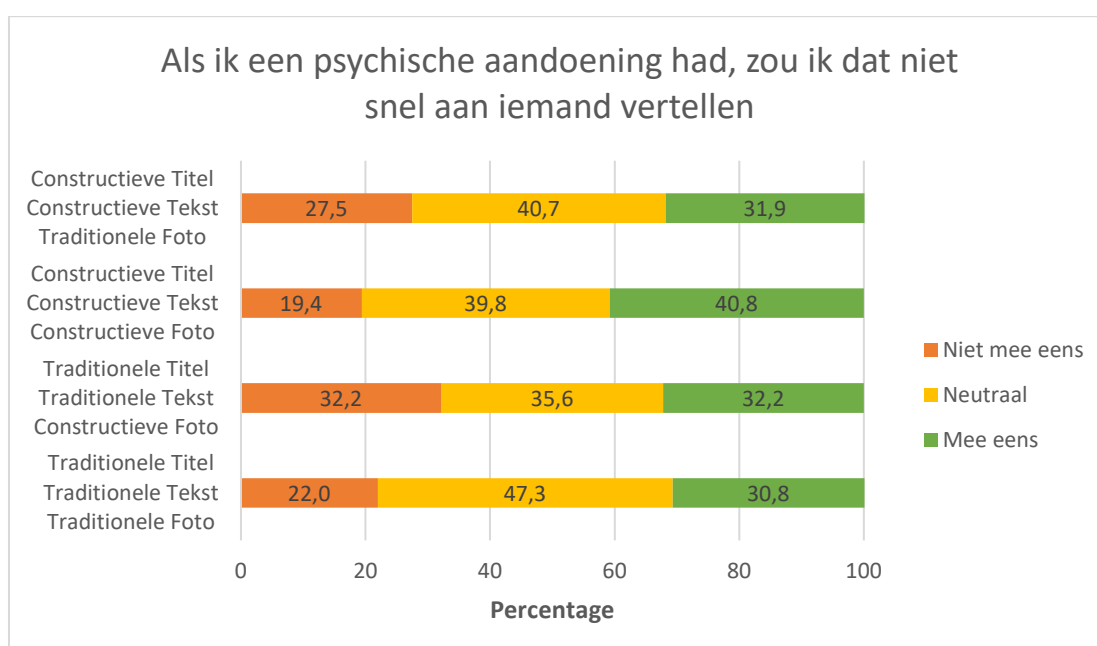
Figuur 27. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *De meeste mensen met een psychische aandoening zijn onvoorspelbaar*, per versie (met foto)

“Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 10.010$, $p = .124$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 6.806$, $p = .339$, zie Figuur 28 en 29.

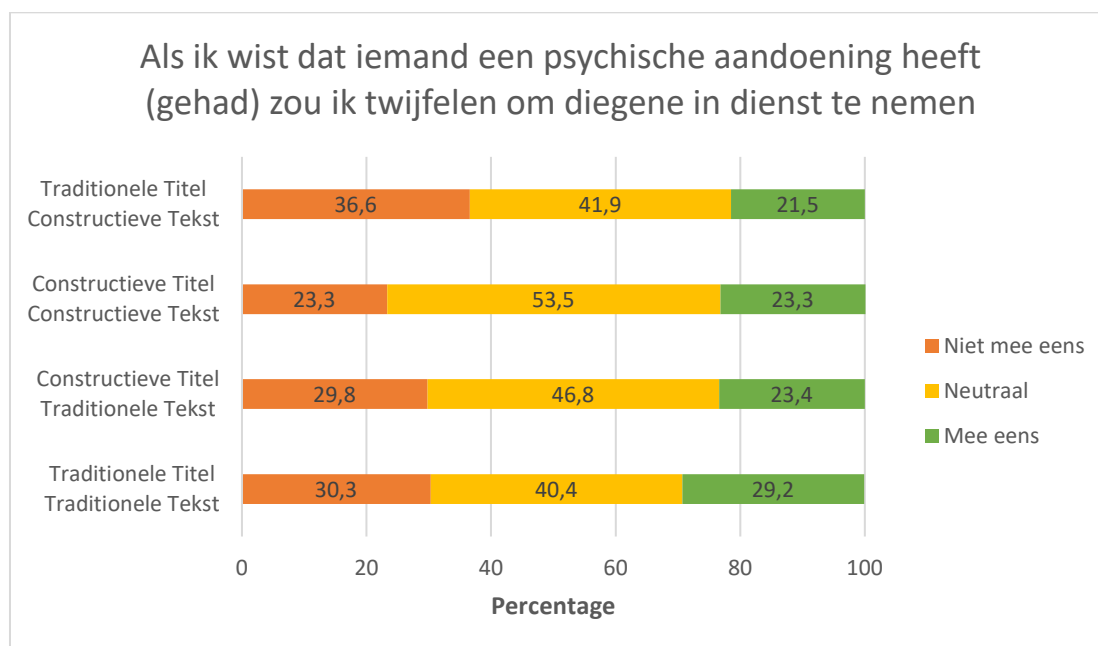
Figuur 28. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen*, per versie (zonder foto)

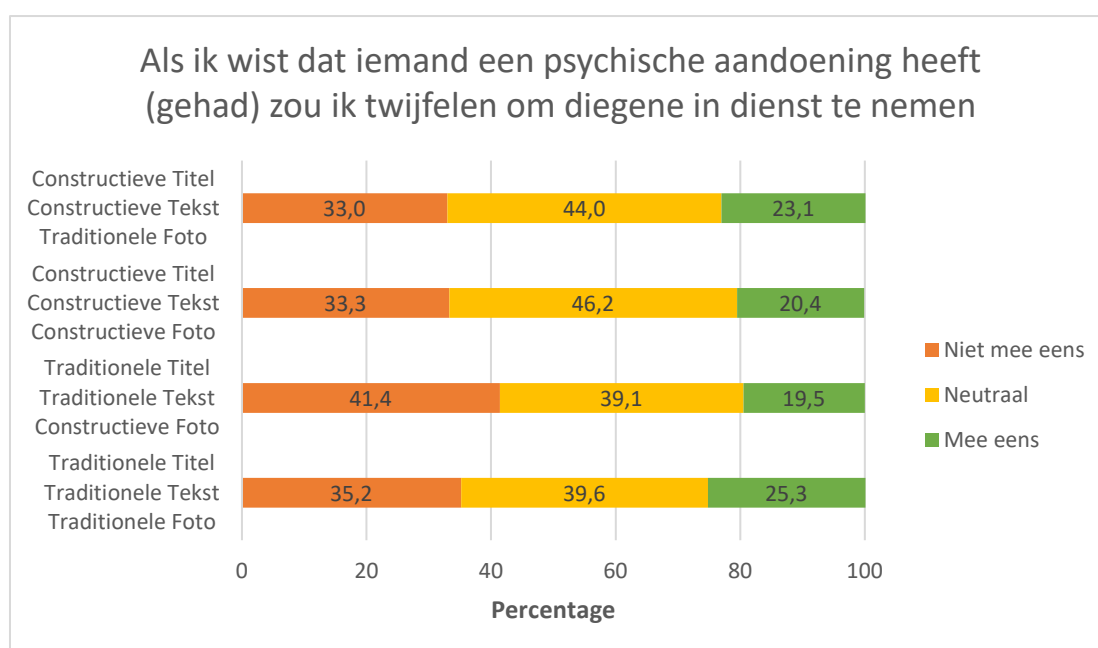
Figuur 29. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen*, per versie (met foto)

“Als ik wist dat iemand een psychische aandoening heeft (gehad) zou ik twijfelen om diegene in dienst te nemen”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 5.880$, $p = .437$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 2.736$, $p = .841$, zie Figuur 30 en 31.

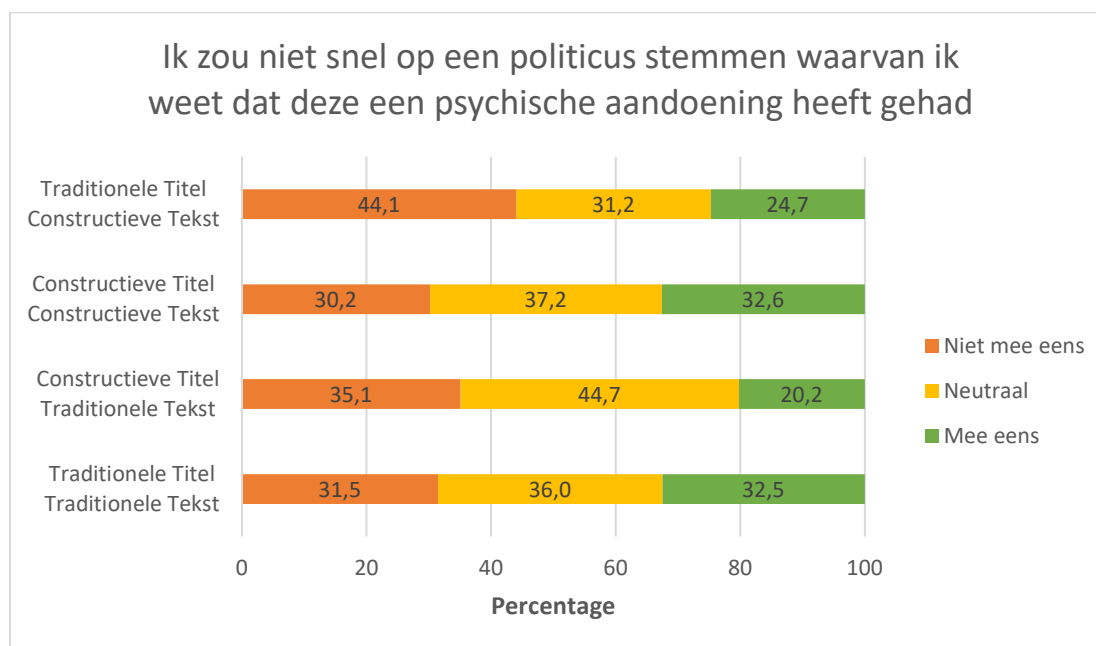
Figuur 30. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Als ik wist dat iemand een psychische aandoening heeft (gehad), zou ik twijfelen om diegene in dienst te nemen*, per versie (zonder foto)

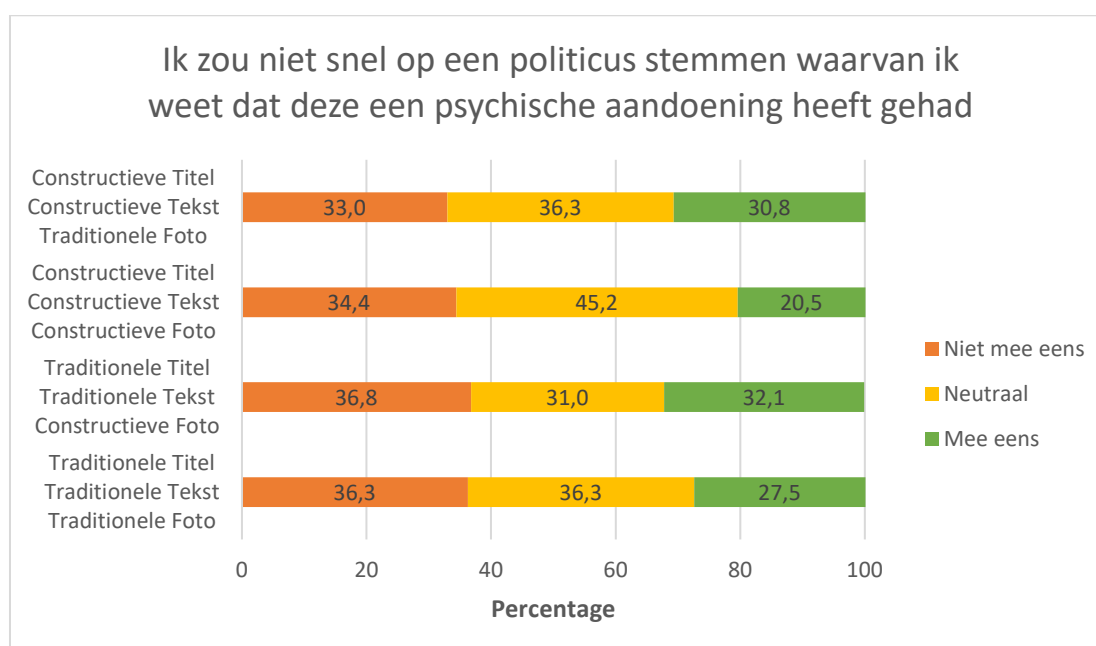
Figuur 31. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Als ik wist dat iemand een psychische aandoening heeft (gehad), zou ik twijfelen om diegene in dienst te nemen*, per versie (met foto)

“Ik zou niet snel op een politicus stemmen waarvan ik weet dat deze een psychische aandoening heeft gehad”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 9.105$, $p = .168$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 5.469$, $p = .485$, zie Figuur 32 en 33.

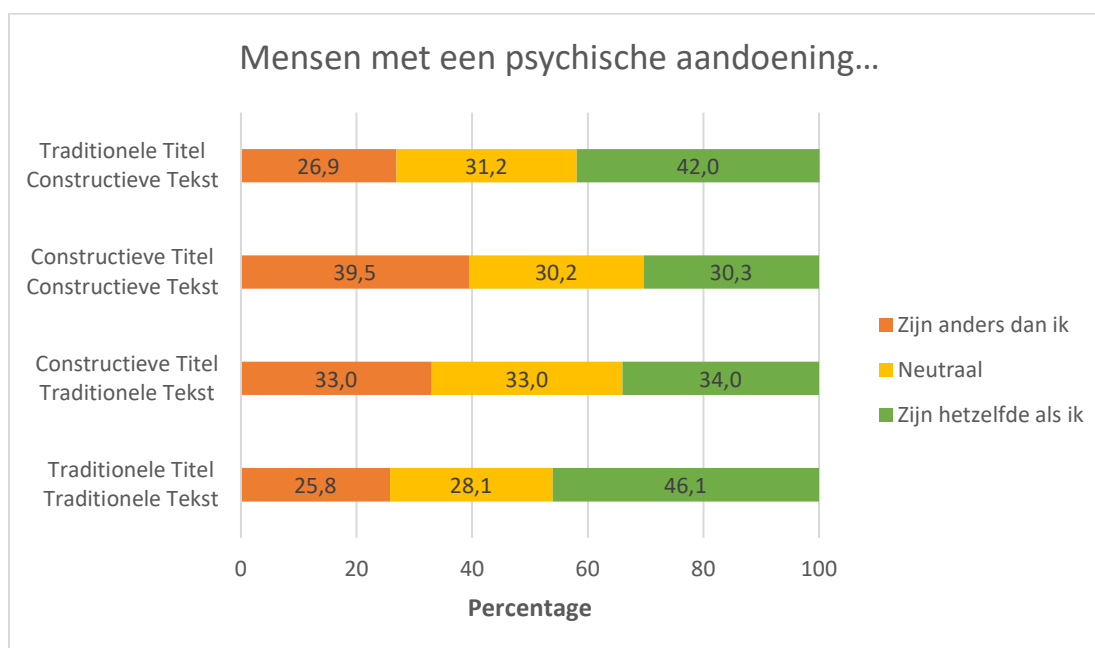
Figuur 32. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Ik zou niet snel op een politicus stemmen waarvan ik weet dat deze een psychische aandoening heeft gehad*, per versie (zonder foto)

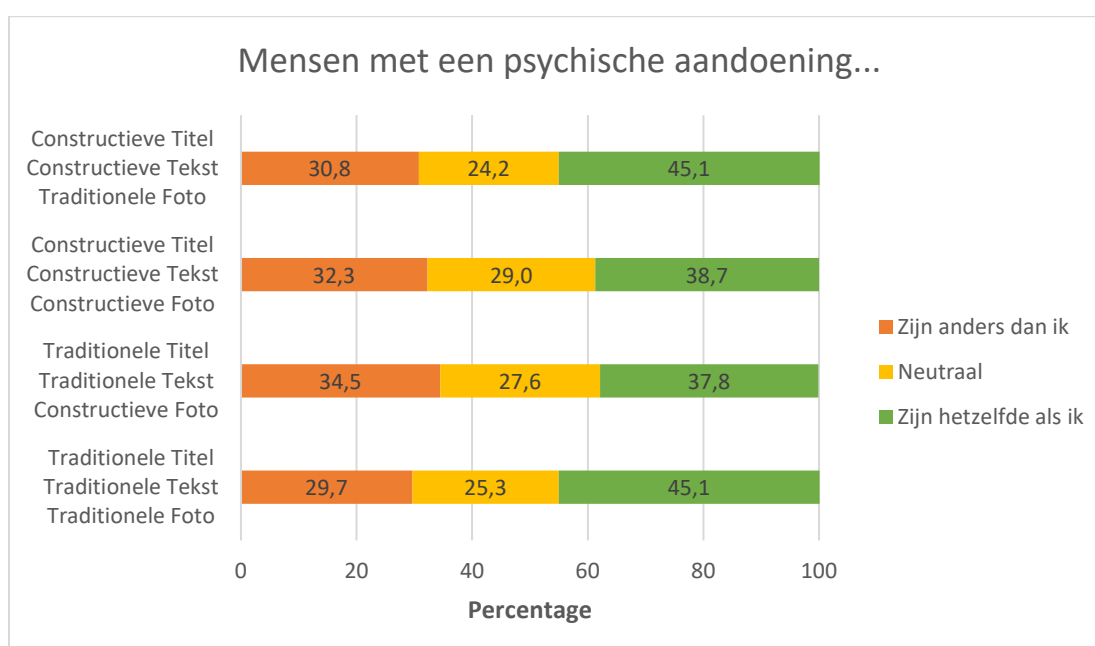
Figuur 33. Percentage respondenten dat niet mee eens, mee eens of neutraal antwoordde op de stelling *Ik zou niet snel op een politicus stemmen waarvan ik weet dat deze een psychische aandoening heeft gehad*, per versie (met foto)

“Mensen met een psychische aandoening...”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 7.396$, $p = .286$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 1.851$, $p = .933$, zie Figuur 34 en 35.

Figuur 34. Percentage respondenten dat zijn anders dan ik, zijn hetzelfde als ik of neutraal antwoordde op de stelling *Mensen met een psychische aandoening...*, per versie (zonder foto)

Figuur 35. Percentage respondenten dat zijn anders dan ik, zijn hetzelfde als ik of neutraal antwoordde op de stelling *Mensen met een psychische aandoening...*, per versie (met foto)

9. Intentie tot actie

De intentie van de respondenten om actie te ondernemen werd gemeten met vier stellingen op vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet groot*, 5 = *heel groot*) (Cronbach's $\alpha = .531$). Deze stellingen waren:

"Hoe groot is de kans dat u zelf naar de buurman stapt om een praatje te maken?"

"Hoe groot is de kans dat u de buurman vermijdt?"

"Hoe groot is de kans dat u kijkt of u een website kan vinden waar tips staan wat te doen in uw situatie?"

"Hoe groot is de kans dat u contact opneemt met een instantie die u en uw buurman verder zou kunnen helpen?"

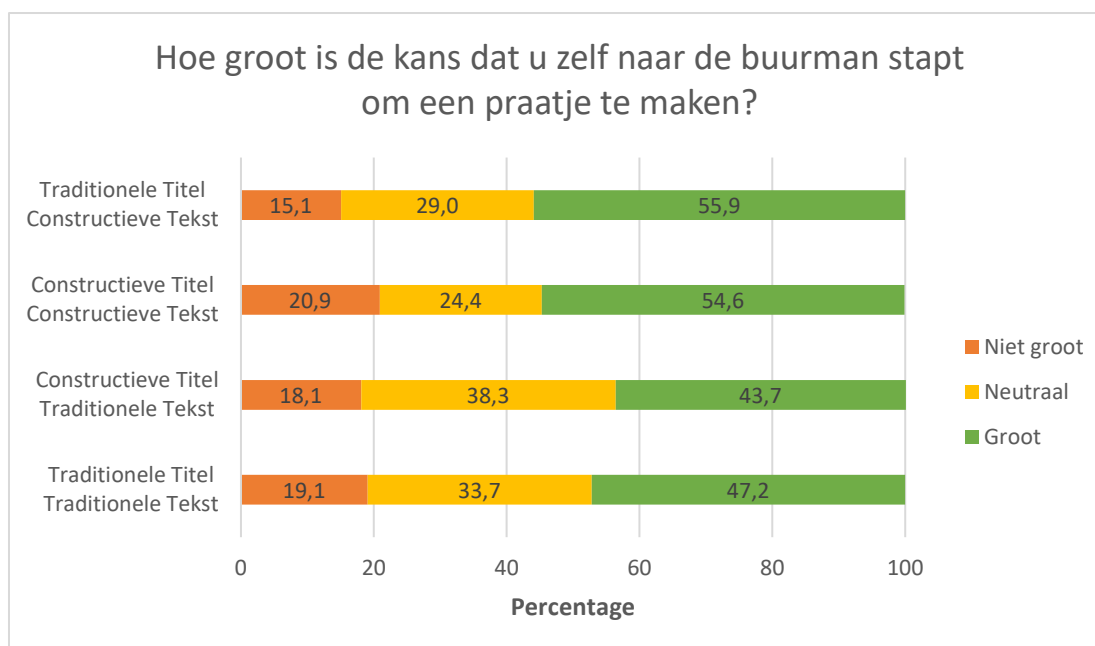
Voor deze stellingen werden alle respondenten die als antwoord *helemaal niet groot* of *niet zo groot* hadden gegeven gehercodeerd als respondenten die *niet groot* antwoordden.

Respondenten die *best wel groot* en *heel groot* hadden geantwoord werden gehercodeerd als respondenten die de kans groot achten dat ze de actie zouden ondernemen (*groot*).

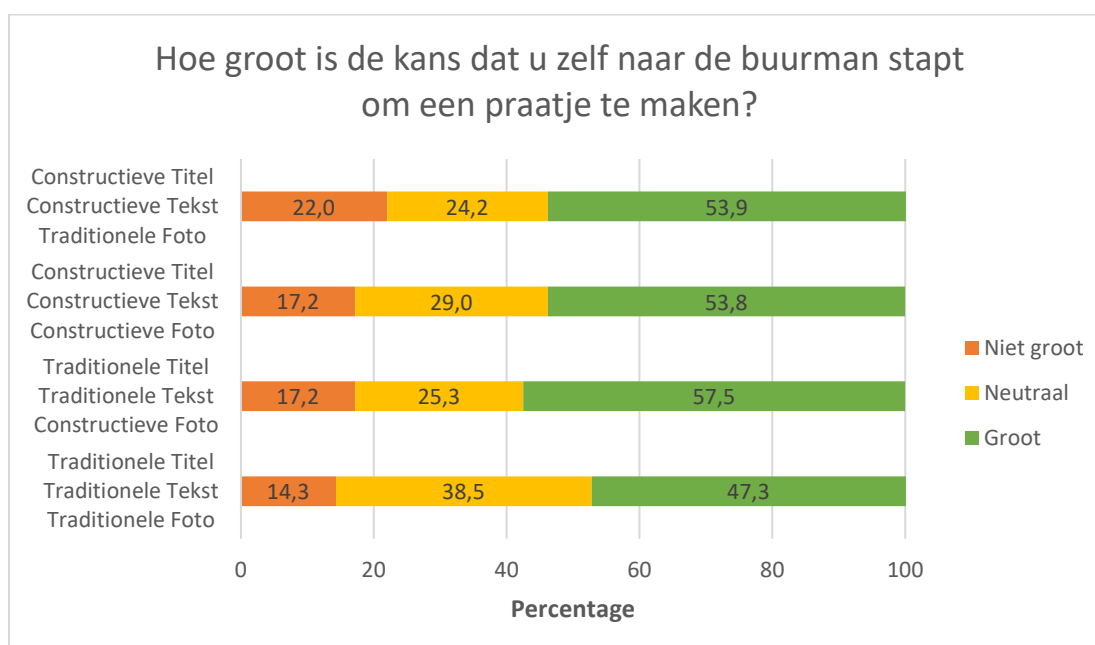
Respondenten die *niet groot/niet klein* als antwoord gaven werden gecodeerd als *neutraal*.

"Hoe groot is de kans dat u zelf naar de buurman stapt om een praatje te maken?"

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 5.876$, $p = .473$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 6.387$, $p = .381$, zie Figuur 36 en 37.

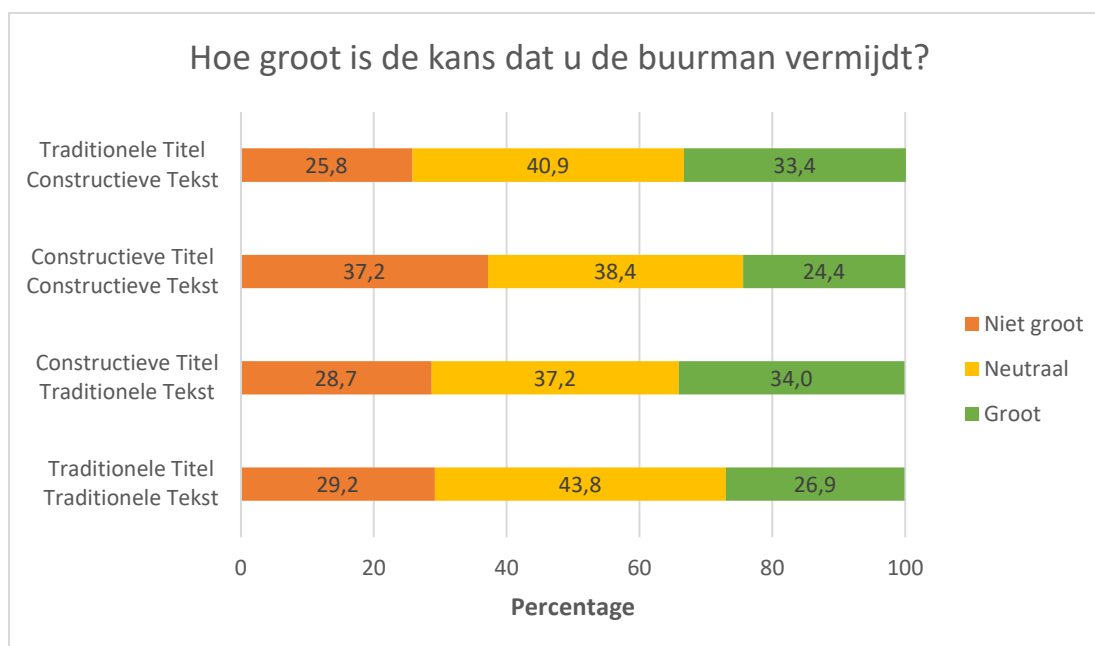
Figuur 36. Percentage respondentent dat niet groot, groot of neutraal antwoordde op de vraag Hoe groot is de kans dat u zelf naar de buurman stapt om een praatje te maken?, per versie (zonder foto)

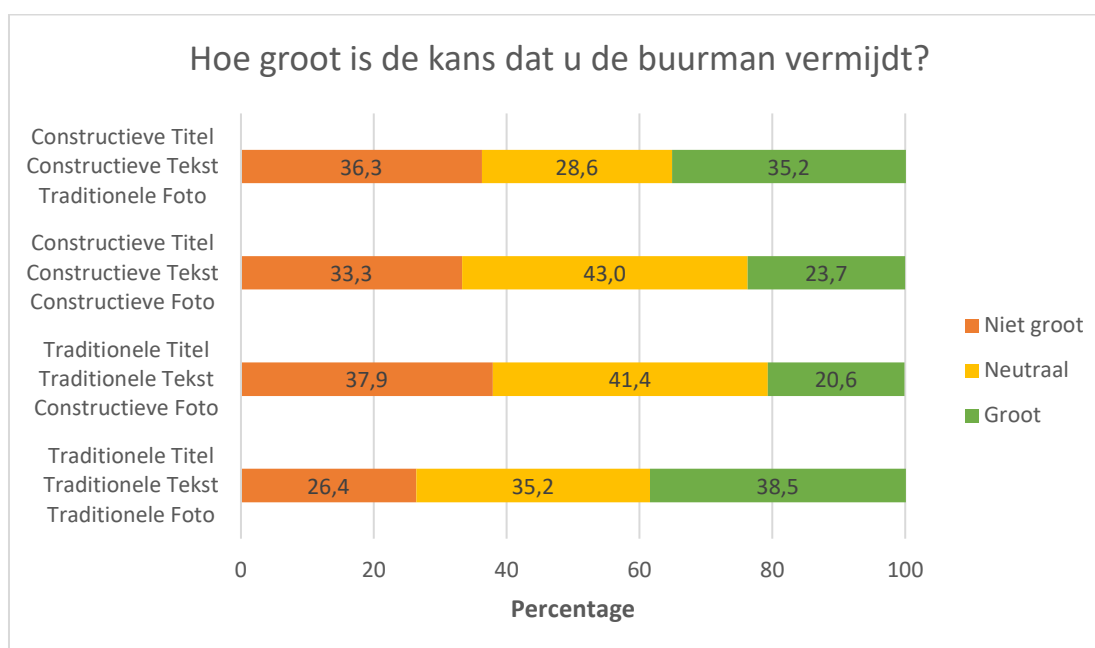
Figuur 37. Percentage respondentent dat niet groot, groot of neutraal antwoordde op de vraag Hoe groot is de kans dat u zelf naar de buurman stapt om een praatje te maken?, per versie (met foto)

“Hoe groot is de kans dat u de buurman vermijdt?”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 4.703$, $p = .582$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $X^2(6) = 12.109$, $p = .06$, zie Figuur 38 en 39.

Figuur 38. Percentage respondentent dat niet groot, groot of neutraal antwoordde op de vraag Hoe groot is de kans dat u de buurman vermijdt?, per versie (zonder foto)

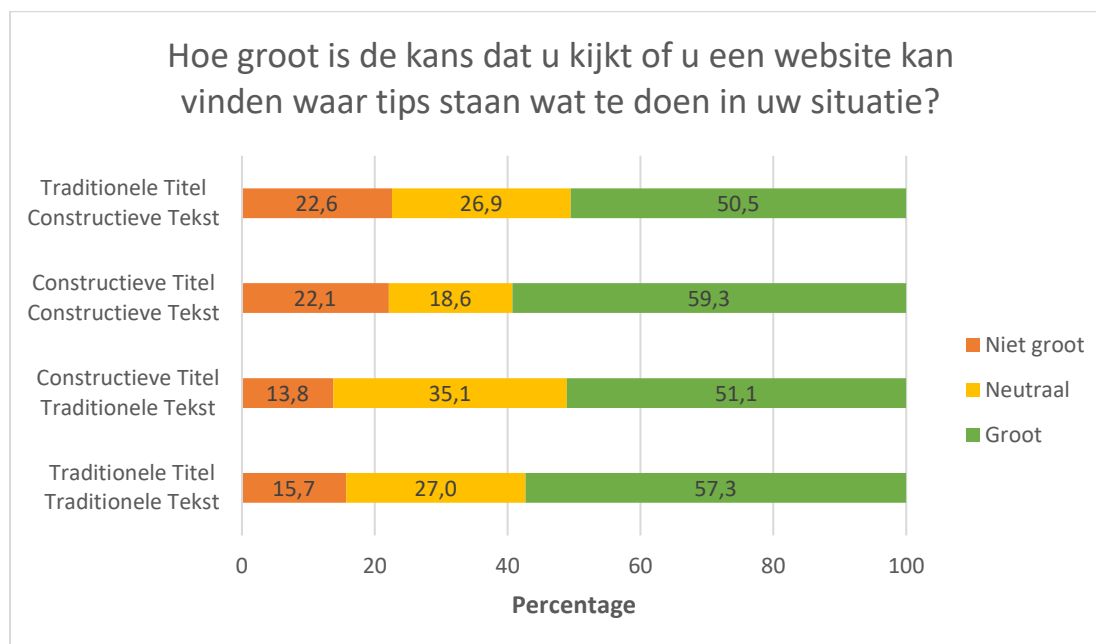

Figuur 39. Percentage respondentent dat niet groot, groot of neutraal antwoordde op de vraag Hoe groot is de kans dat u de buurman vermijdt?, per versie (met foto)

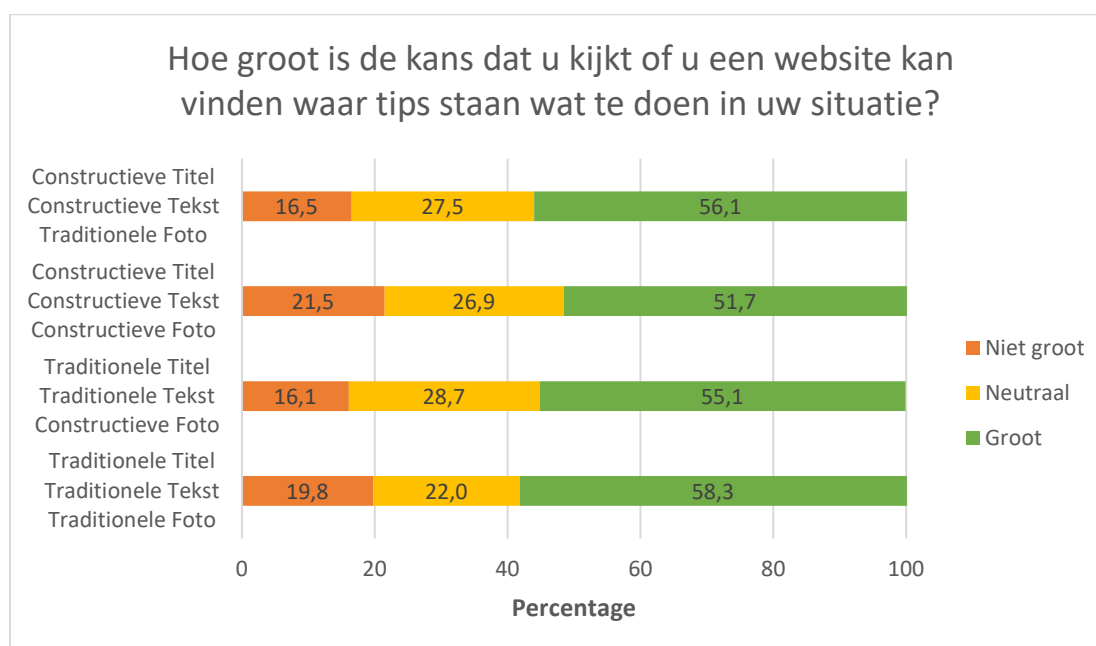
“Hoe groot is de kans dat u kijkt of u een website kan vinden waar tips staan wat te doen in uw situatie?”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 8.399$, $p = .210$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen

significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 2.291$, $p = .891$, zie Figuur 40 en 41.

Figuur 40. Percentage respondenten dat niet groot, groot of neutraal antwoordde op de vraag Hoe groot is de kans dat u kijkt of u een website kan vinden waar tips staan wat te doen in uw situatie?, per versie (zonder foto)

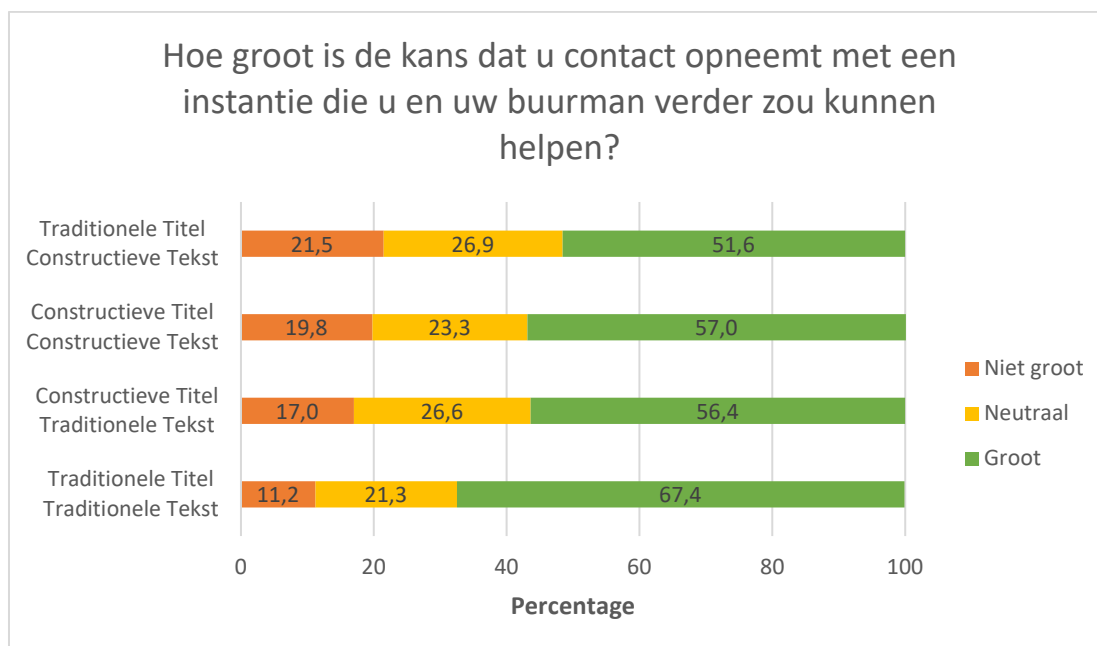

Figuur 41. Percentage respondenten dat niet groot, groot of neutraal antwoordde op de vraag Hoe groot is de kans dat u kijkt of u een website kan vinden waar tips staan wat te doen in uw situatie?, per versie (met foto)

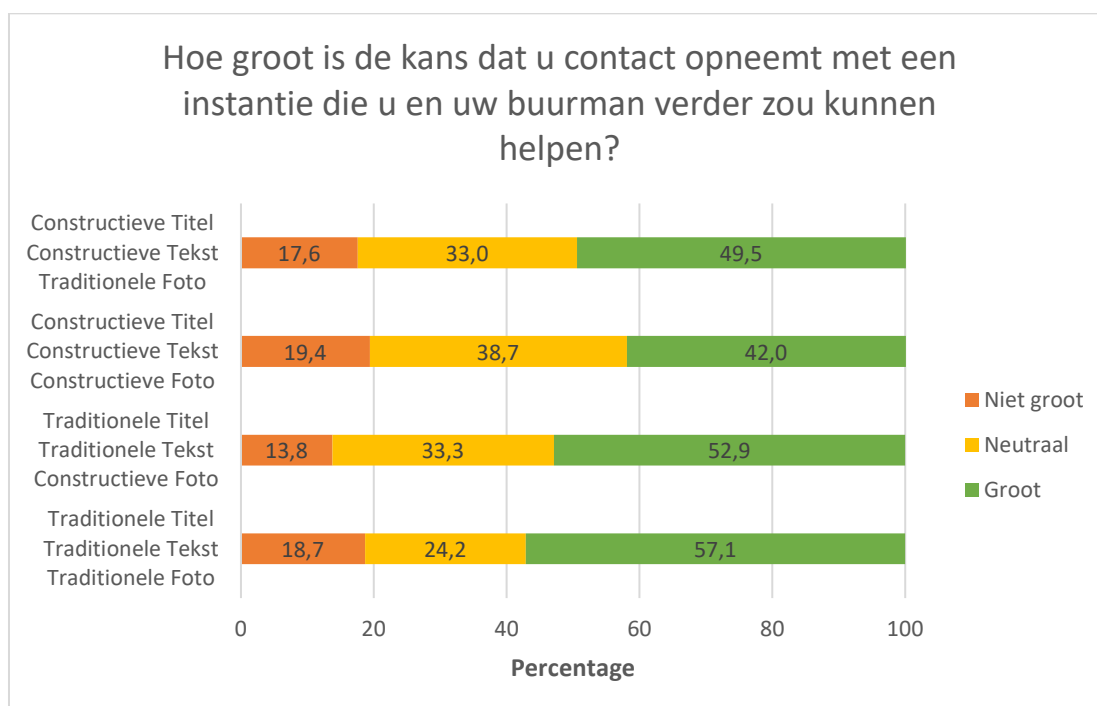
“Hoe groot is de kans dat u contact opneemt met een instantie die u en uw buurman verder zou kunnen helpen?”

Uit een Pearson's chi-square test bleek dat er geen significante associatie was tussen het gelezen nieuwsbericht zonder foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 5.996$,

$p = .424$. Ook voor de respondenten die een nieuwsbericht met foto lazen, bleek er geen significante associatie tussen het gelezen nieuwsbericht met foto en het wel of niet eens zijn met de stelling, $\chi^2(6) = 6.293$, $p = .391$, zie Figuur 42 en 43.

Figuur 42. Percentage respondenten dat niet groot, groot of neutraal antwoordde op de vraag Hoe groot is de kans dat u contact opneemt met een instantie die u en uw buurman verder zou kunnen helpen?, per versie (zonder foto)

Figuur 43. Percentage respondenten dat niet groot, groot of neutraal antwoordde op de vraag Hoe groot is de kans dat u contact opneemt met een instantie die u en uw buurman verder zou kunnen helpen?, per versie (met foto)

1. Filtering van het databestand

De enquête werd uitgezet door enquêteplatform CheckMarket (www.checkmarket.nl). In eerste instantie openden 1000 respondenten de enquête, waarvan er 161 het einde van de vragenlijst niet bereikten. Van de overgebleven 839 respondenten die het einde van de enquête wel bereikten, bleken er 38 minder dan 90 seconden over het invullen van de vragenlijst te hebben gedaan, deze respondenten werden verwijderd. Daarna werd bij de 801 respondenten die overbleven gekeken naar wat voor waarden (op een schaal van 0 = helemaal niet, tot 100 = heel erg) zij bij de vraag naar emoties hadden ingevuld. Wanneer een respondent hier maar één gelijke waarde had ingevuld (bijvoorbeeld voor alle emoties 50, zie onderstaande Tabel 1, Voorbeeld 1), dan werd de respondent verwijderd.

Nadat deze respondenten waren verwijderd, bleef er een databestand met 762 respondenten over. In dit databestand werd een nieuwe variabele *Gemiddelde alle Emoties* aangemaakt, waarin het gemiddelde van alle emoties werd uitgerekend (zie Tabel 1, Voorbeeld 2).

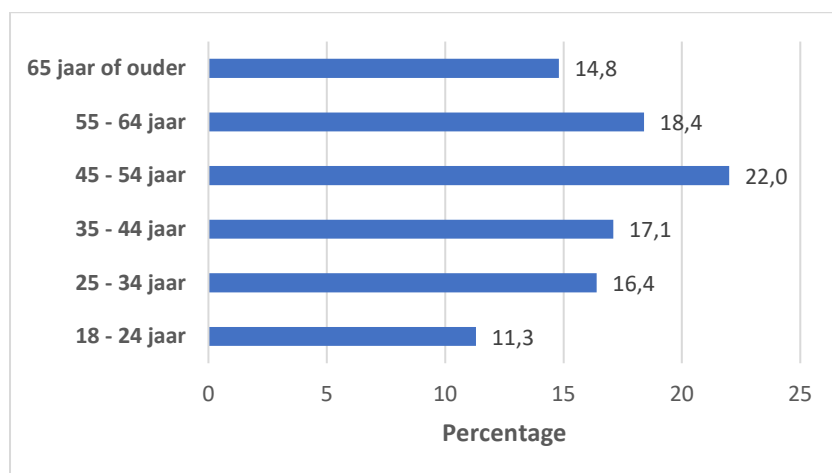
Hierna werd het databestand opgesplitst naar de acht versies en werd er voor elke versie een box plot voor *Gemiddelde alle emoties* gemaakt. De respondenten die als uitschieters (outliers, oftewel extreme scores) werden aangegeven in de box plots, zijn uit het databestand verwijderd. Het uiteindelijke databestand bevat 724 respondenten.

Respondent	Boos	Hoopvol	Bedroefd	Enthousiast	Ontroerd	Geïnspireerd	Machteloos	Begaan	Ongerust	Opgewekt	Gemiddelde alle Emoties
Voorbeeld 1	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Voorbeeld 2	60	23	77	15	10	66	85	55	77	12	48

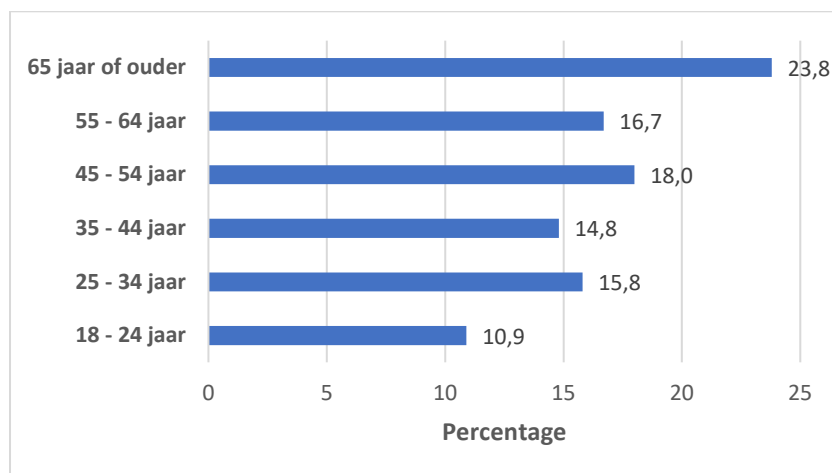
Tabel 1. Voorbeelden van ingevulde waarden bij de emoties door verschillende respondenten.

De uiteindelijke 724 respondenten kunnen worden ingedeeld in verschillende leeftijdsgroepen. Hieruit blijkt dat de grootste groep respondenten tussen de 45-54 jaar oud was, terwijl de kleinste groep tussen de 18-24 jaar oud was, zie Figuur 1. Als we de leeftijdsgroepen in dit onderzoek vergelijken met de leeftijdsopbouw van de huidige Nederlandse bevolking, blijkt dat de 35-44 jarigen en de 45-54 jarigen licht

oververtegenwoordigde zijn, terwijl de groep van 65 jaar of ouder ondervertegenwoordigd is (Centraal Bureau voor de Statistiek, n.d.), zie Figuur 1 en Figuur 2.

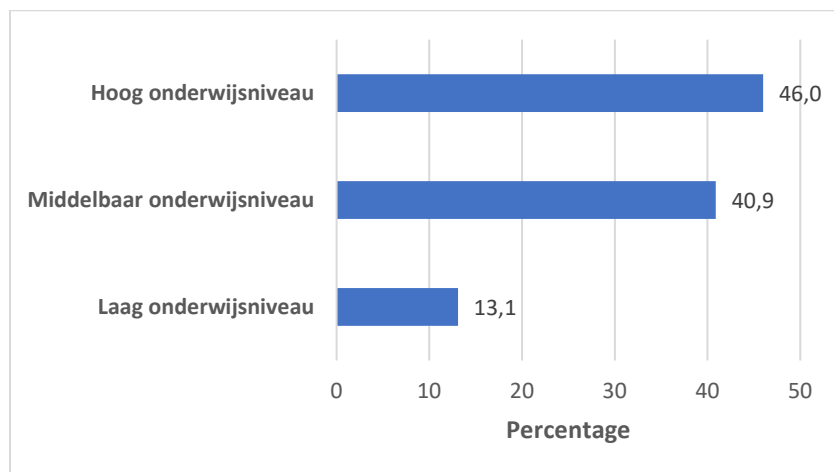

Figuur 1. Percentage respondenten per leeftijdscategorie, totaal aantal respondenten $n = 724$

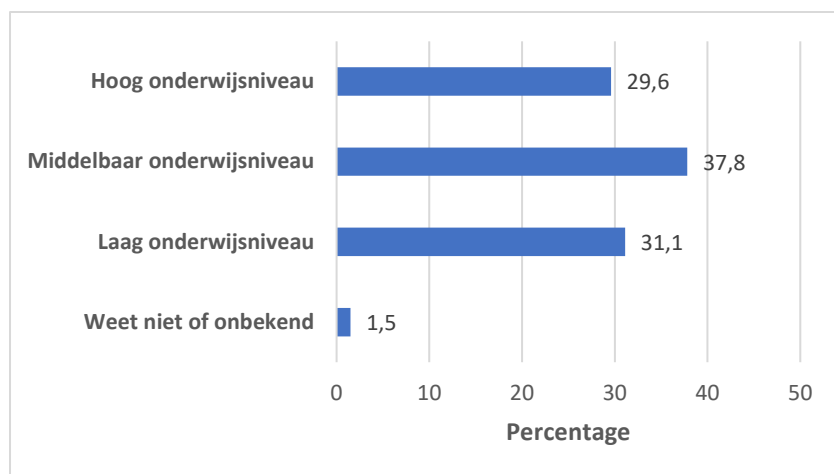

Figuur 2. Percentage van de Nederlandse bevolking in 2019 per leeftijdscategorie, gegevens via Centraal Bureau voor de Statistiek

De respondenten werd gevraagd aan te geven wat hun hoogst genoten opleidingsniveau was. Daarbij gaf 13 % aan een opleiding op laag onderwijsniveau afgerond te hebben (basisonderwijs en VMBO), 41 % volgde een opleiding van middelbaar niveau (HAVO, VWO of MBO) en 46 % rondde een opleiding op hoger onderwijsniveau af (HBO of VWO), zie Figuur 3. Hoewel een vergelijking met de huidige Nederlandse bevolking in dit geval wat lastiger is, omdat het Centraal Bureau voor de Statistiek onderwijsgegevens vanaf 15 jaar en ouder verstrekt, terwijl in het huidige onderzoek alleen personen van 18 jaar en ouder zijn meegenomen, blijkt wel dat in het huidige onderzoek respondenten met een laag onderwijsniveau zeer ondervertegenwoordigd zijn, terwijl respondenten met een hoog onderwijsniveau oververtegenwoordigd zijn (Centraal Bureau voor de Statistiek, n.d.), zie Figuur 3 en Figuur 4.

Figuur 3. Percentage respondenten per opleidingsniveau, totaal aantal respondenten $n = 724$

Figuur 4. Percentage van de Nederlandse bevolking (15 jaar of ouder) in 2019 (eerste kwartaal) per onderwijsniveau, gegevens via Centraal Bureau voor de Statistiek

Van de respondenten die de enquête invulden, kwamen de meesten uit de provincie Zuid-Holland (21,7 %) en de minste uit de provincie Zeeland (1,9 %). 61,2 % van de respondenten woonden in de stad, terwijl 38,8 % aangaf in een dorp te wonen.

1. Resultaten – naar aanleiding ervaring met psychische aandoening

In totaal namen er 724 respondenten deel aan het onderzoek. Het bleek dat een ruime meerderheid van deze respondenten op één of andere manier bekend was of ervaring had met mensen met een psychische aandoening. 80 respondenten gaven aan zelf een psychische aandoening te hebben, 282 respondenten antwoordden dat iemand die ze goed kenden een psychische aandoening had, 189 respondenten gaven aan dat iemand in hun omgeving (maar die ze wat minder goed kenden) een psychische aandoening had en 266 respondenten kenden niemand met een psychische aandoening.

Hieronder zullen de resultaten voor de *Emoties* en de resultaten voor *Publiek Stigma* van deze groepen apart behandeld worden.

1.1. Emoties – naar aanleiding ervaring met psychische aandoening

Respondenten konden voor vier verschillende negatieve en vier verschillende positieve emoties aangeven in hoeverre ze deze hadden ervaren tijdens het lezen (0 = *helemaal niet*, 100 = *heel erg*). Om de variabele Totale Negatieve emoties te creëren, werd de gemiddelde score uitgerekend van de emoties *boos*, *bedroefd*, *machteloos* en *ongerust*. Om de variabele Totale Positieve emoties te creëren, werd de gemiddelde score van de emoties *hoopvol*, *enthousiast*, *geïnspireerd* en *opgewekt* uitgerekend.

Hieronder worden de scores voor de variabelen Totale Negatieve emoties en Totale Positieve emoties weergegeven naar aanleiding van de ervaring die respondenten hadden met (mensen met) een psychische aandoening. In Tabel 1, Tabel 2, Tabel 3 en Tabel 4 zijn het aantal respondenten per versie van het gelezen nieuwsbericht terug te vinden, opgedeeld naar melding van de ervaring die respondenten hadden met (mensen met) een psychische aandoening.

Versie	Titel (Bovenkop, Kop en Intro)	Tekst (Tekst en Streamers)	Foto	Aantal respondenten (%)
1	Traditioneel	Traditioneel	geen	6 (7,5)
2	Constructief	Constructief	geen	10 (12,5)
3	Traditioneel	Constructief	geen	12 (15,0)
4	Constructief	Traditioneel	geen	5 (6,3)
5	Traditioneel	Traditioneel	passend (Traditioneel)	10 (12,5)
6	Traditioneel	Traditioneel	niet passend (Constructief)	9 (11,3)
7	Constructief	Constructief	passend (Constructief)	15 (18,8)
8	Constructief	Constructief	niet passend (Traditioneel)	13 (16,3)

Tabel 1. Aantal respondenten (en percentage tussen haakjes) per versie van het aantal respondenten dat aangaf zelf een psychische aandoening te hebben, n = 80

Versie	Titel (Bovenkop, Kop en Intro)	Tekst (Tekst en Streamers)	Foto	Aantal respondenten (%)
1	Traditioneel	Traditioneel	geen	36 (12,8)
2	Constructief	Constructief	geen	29 (10,3)
3	Traditioneel	Constructief	geen	38 (13,5)
4	Constructief	Traditioneel	geen	41 (14,5)
5	Traditioneel	Traditioneel	passend (Traditioneel)	32 (11,3)
6	Traditioneel	Traditioneel	niet passend (Constructief)	32 (11,3)
7	Constructief	Constructief	passend (Constructief)	39 (13,8)
8	Constructief	Constructief	niet passend (Traditioneel)	35 (12,4)

Tabel 2. Aantal respondenten (en percentage tussen haakjes) per versie van het aantal respondenten dat aangaf dat iemand die ze goed kenden een psychische aandoening heeft, n = 282

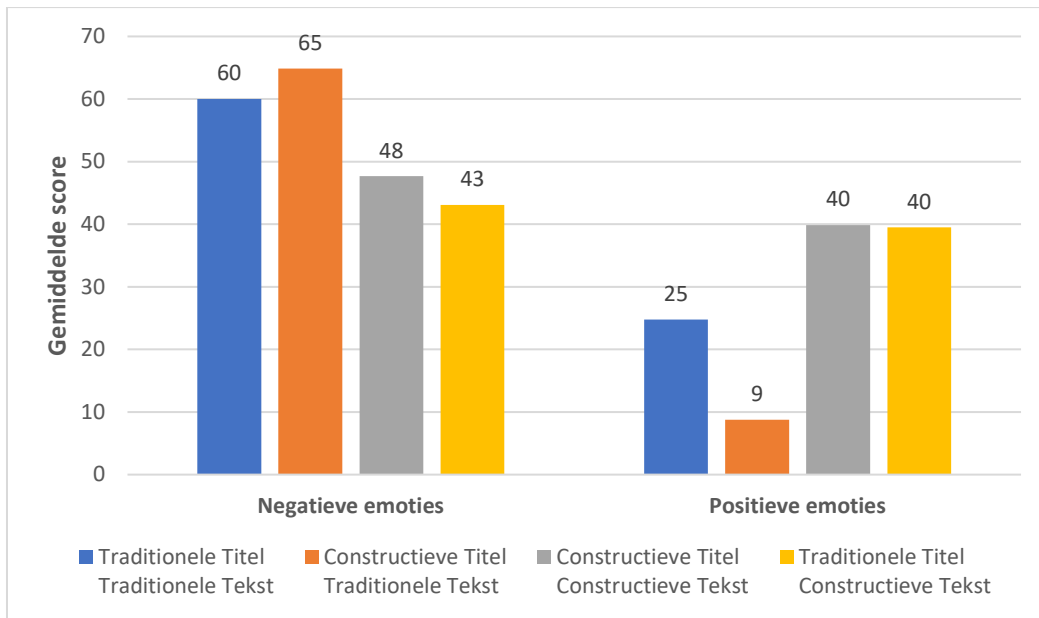
Versie	Titel (Bovenkop, Kop en Intro)	Tekst (Tekst en Streamers)	Foto	Aantal respondenten (%)
1	Traditioneel	Traditioneel	geen	20 (10,6)
2	Constructief	Constructief	geen	20 (10,6)
3	Traditioneel	Constructief	geen	32 (16,9)
4	Constructief	Traditioneel	geen	24 (12,7)
5	Traditioneel	Traditioneel	passend (Traditioneel)	24 (12,7)
6	Traditioneel	Traditioneel	niet passend (Constructief)	23 (12,2)
7	Constructief	Constructief	passend (Constructief)	22 (11,6)
8	Constructief	Constructief	niet passend (Traditioneel)	24 (12,7)

Tabel 3. Aantal respondenten (en percentage tussen haakjes) per versie van het aantal respondenten dat aangaf dat iemand in hun omgeving, maar die ze minder goed kenden, een psychische aandoening heeft, n = 189

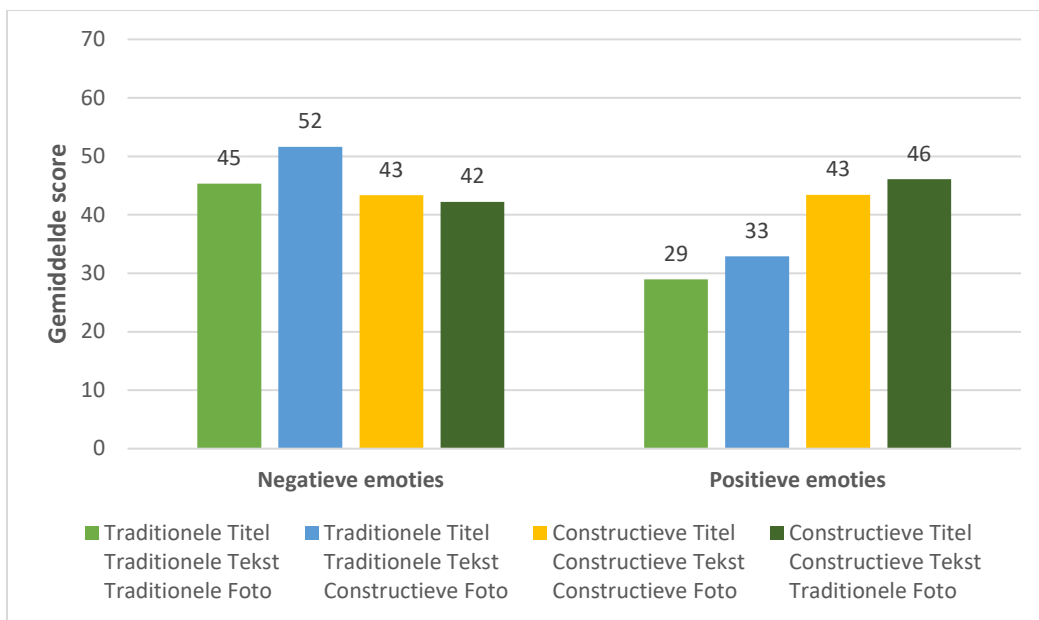
Versie	Titel (Bovenkop, Kop en Intro)	Tekst (Tekst en Streamers)	Foto	Aantal respondenten (%)
1	Traditioneel	Traditioneel	geen	35 (13,2)
2	Constructief	Constructief	geen	35 (13,2)
3	Traditioneel	Constructief	geen	30 (11,3)
4	Constructief	Traditioneel	geen	32 (12,0)
5	Traditioneel	Traditioneel	passend (Traditioneel)	34 (12,8)
6	Traditioneel	Traditioneel	niet passend (Constructief)	35 (13,2)
7	Constructief	Constructief	passend (Constructief)	32 (12,0)
8	Constructief	Constructief	niet passend (Traditioneel)	33 (12,4)

Tabel 4. Aantal respondenten (en percentage tussen haakjes) per versie van het aantal respondenten dat aangaf dat niemand te kennen die een psychische aandoening heeft, n = 266

In Figuur 1 en Figuur 2 staan de scores voor de Negatieve en Positieve emoties voor de respondenten die zelf een psychische aandoening hebben per versie van het gelezen nieuwsbericht (zonder en met foto). Hierbij moet als kanttekening geplaatst worden dat het aantal respondenten dat de versie met een Constructieve Titel en Traditionele Tekst of een versie met een Traditionele Titel en Traditionele Tekst las, erg klein was.

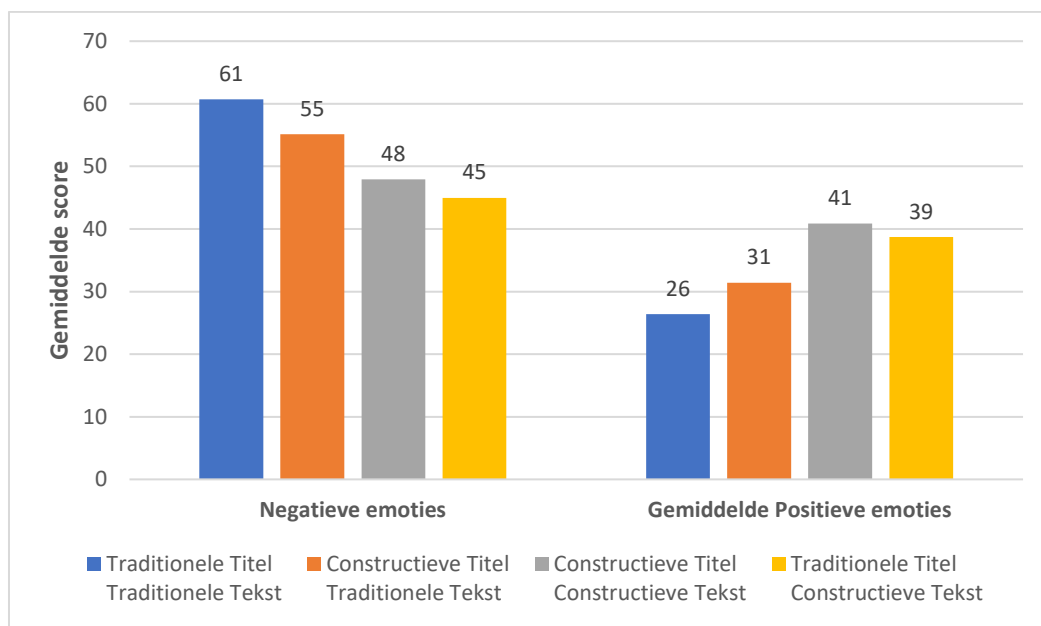

Figuur 1. Gemiddelde score per versie (zonder foto) voor de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve emoties voor de respondenten die aangaven zelf een psychische aandoening te hebben

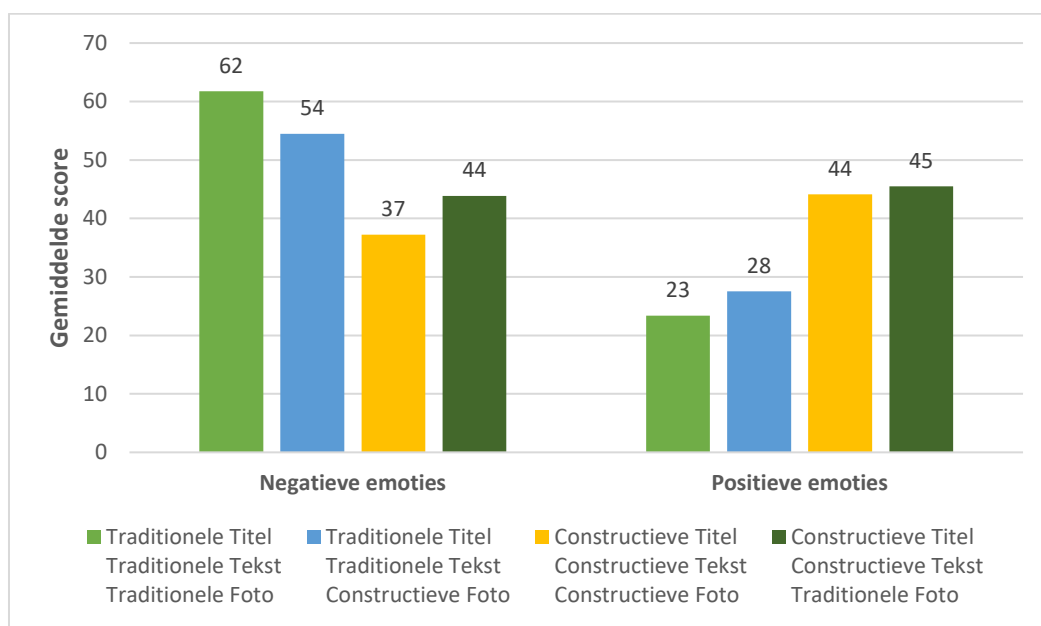

Figuur 2. Gemiddelde score per versie (met foto) voor de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve emoties voor de respondenten die aangaven zelf een psychische aandoening te hebben

In Figuur 3 en Figuur 4 staan de scores voor de Negatieve en Positieve emoties voor de respondenten die aangaven dat iemand die ze goed kennen een psychische aandoening heeft, per versie van het gelezen nieuwsbericht (zonder en met foto).

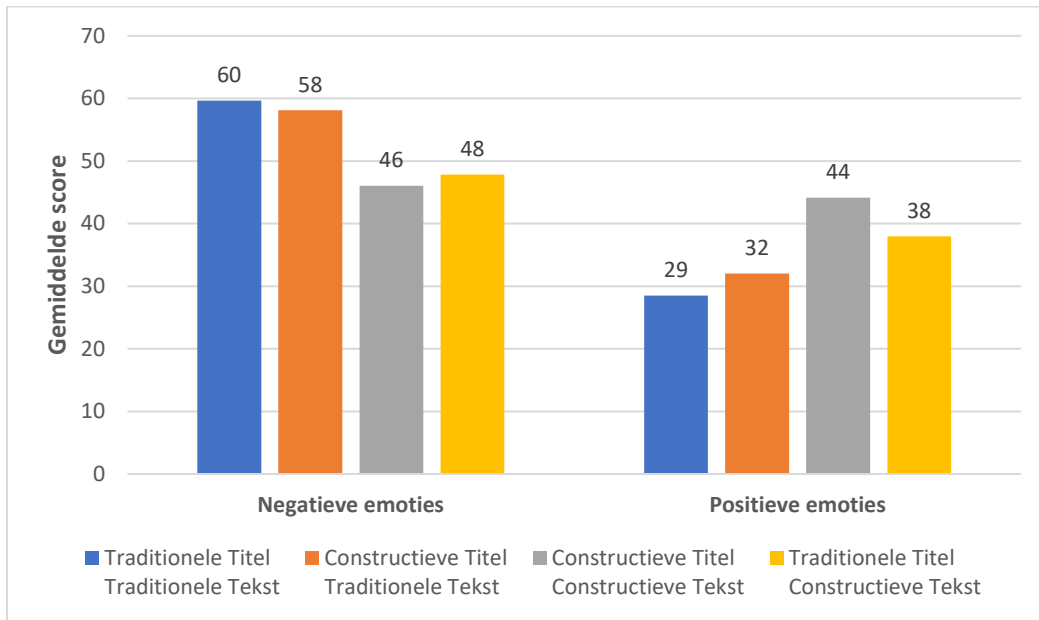

Figuur 3. Gemiddelde score per versie (zonder foto) voor de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve emoties voor de respondenten die aangaven dat iemand die ze goed kennen een psychische aandoening heeft

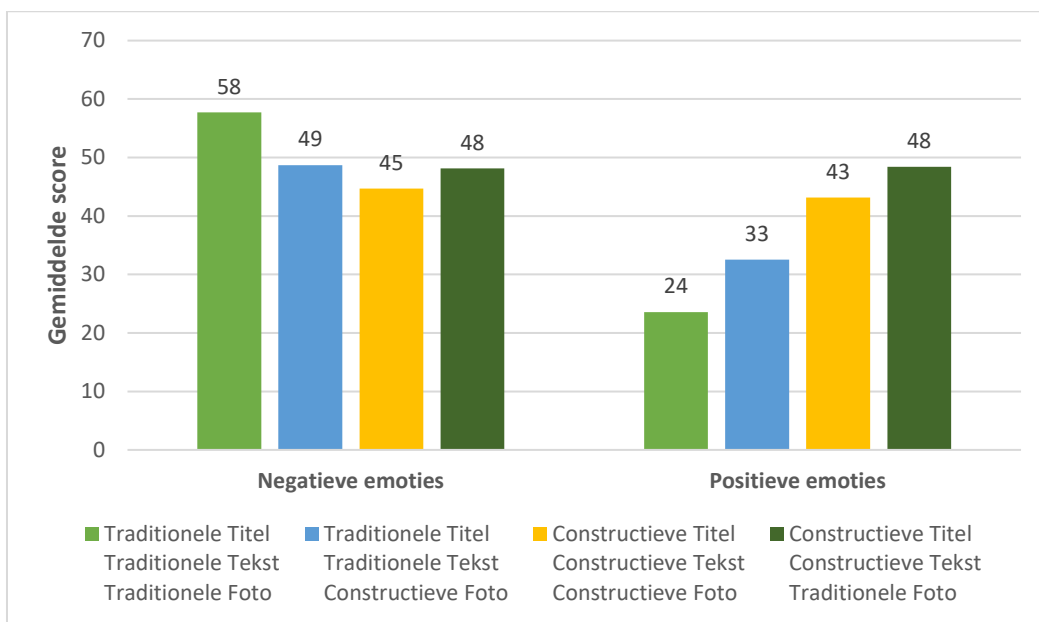

Figuur 4. Gemiddelde score per versie (met foto) voor de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve emoties voor de respondenten die aangaven dat iemand die ze goed kennen een psychische aandoening heeft

In Figuur 5 en Figuur 6 staan de scores voor de Negatieve en Positieve emoties voor de respondenten die aangaven dat iemand uit hun omgeving, maar die ze wat minder goed kennen, een psychische aandoening heeft, per versie van het gelezen nieuwsbericht (zonder en met foto).

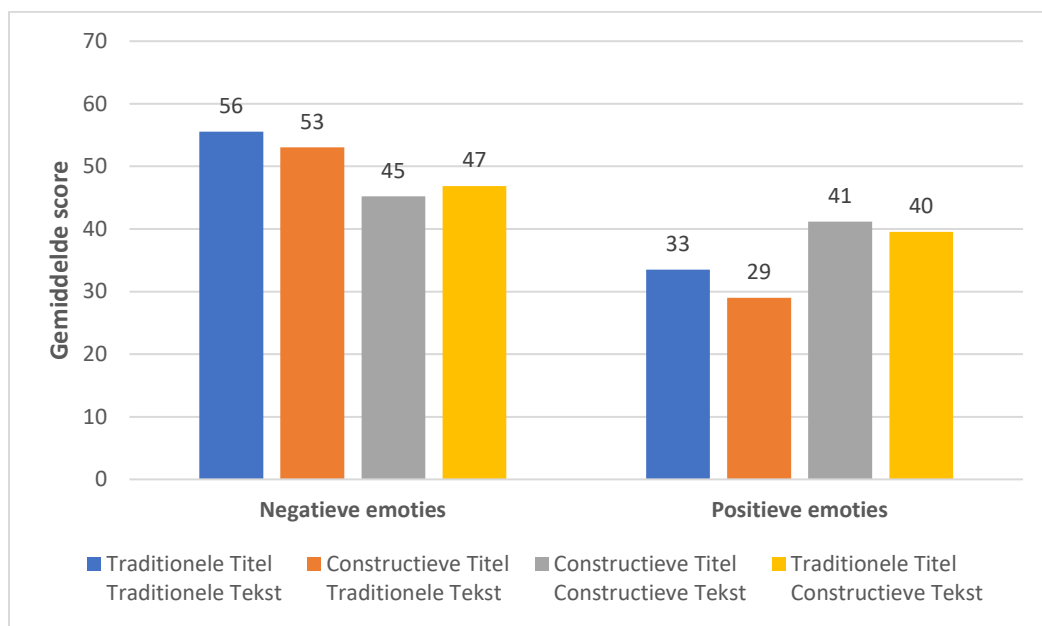

Figuur 5. Gemiddelde score per versie (zonder foto) voor de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve emoties voor de respondenten die aangaven dat iemand uit hun omgeving, maar die ze wat minder goed kennen, een psychische aandoening heeft

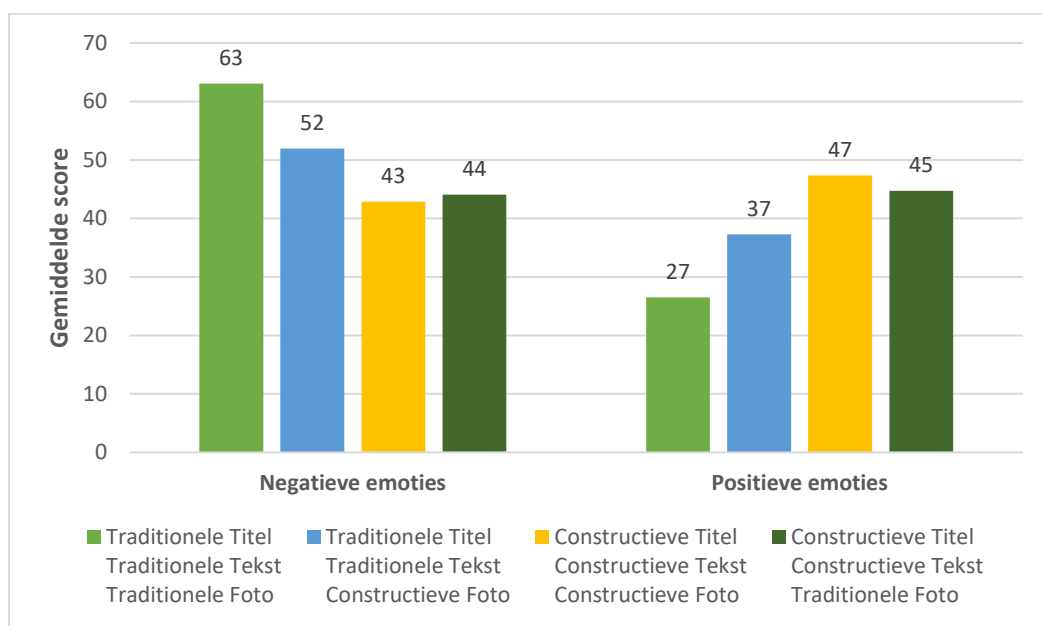

Figuur 6. Gemiddelde score per versie (met foto) voor de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve emoties voor de respondenten die aangaven dat iemand uit hun omgeving, maar die ze wat minder goed kennen een psychische aandoening heeft

In Figuur 7 en Figuur 8 staan de scores voor de Negatieve en Positieve emoties voor de respondenten die aangaven niemand te kennen met een psychische aandoening, per versie van het gelezen nieuwsbericht (zonder en met foto).

Figuur 7. Gemiddelde score per versie (zonder foto) voor de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve emoties voor de respondenten die aangaven dat ze niemand kenden die een psychische aandoening heeft

Figuur 8. Gemiddelde score per versie (met foto) voor de Totale Negatieve emoties en de Totale Positieve emoties voor de respondenten die aangaven dat ze niemand kenden die een psychische aandoening heeft

1.2. Publiek Stigma – naar aanleiding ervaring met psychische aandoening

Publiek stigma van de respondenten werd gemeten door negen stellingen. Respondenten konden op een vijfpuntsschaal (1 = *helemaal niet mee eens*, 5 = *helemaal mee eens*) aangeven in hoeverre ze het eens waren met stellingen als “De meeste mensen met een psychische aandoening zijn onvoorspelbaar” en “Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen”. Ook werd respondenten gevraagd in hoeverre ze vonden dat mensen met een psychische aandoening anders of hetzelfde waren als zichzelf (1 = *anders dan ik*, 7 = *hetzelfde als ik*).

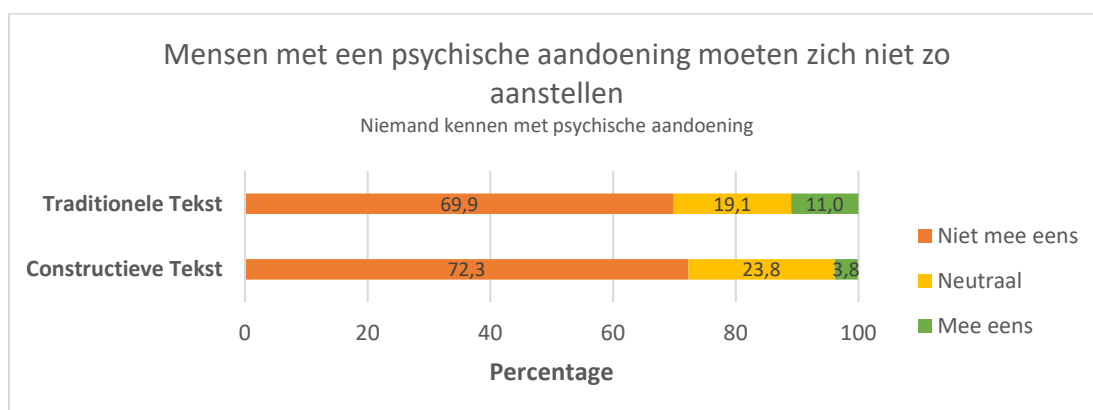
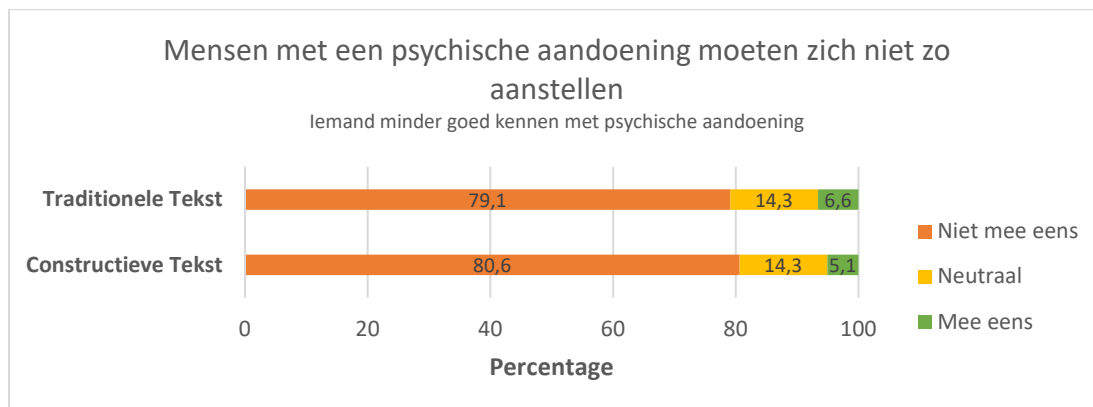
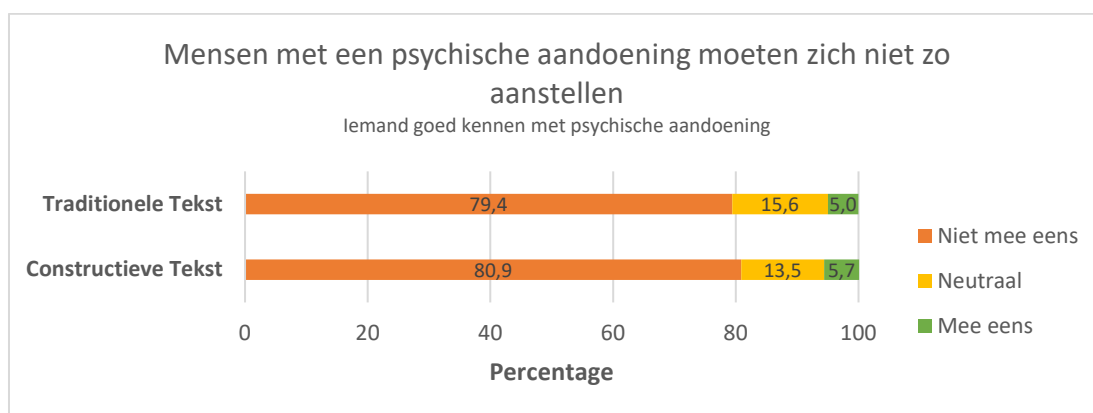
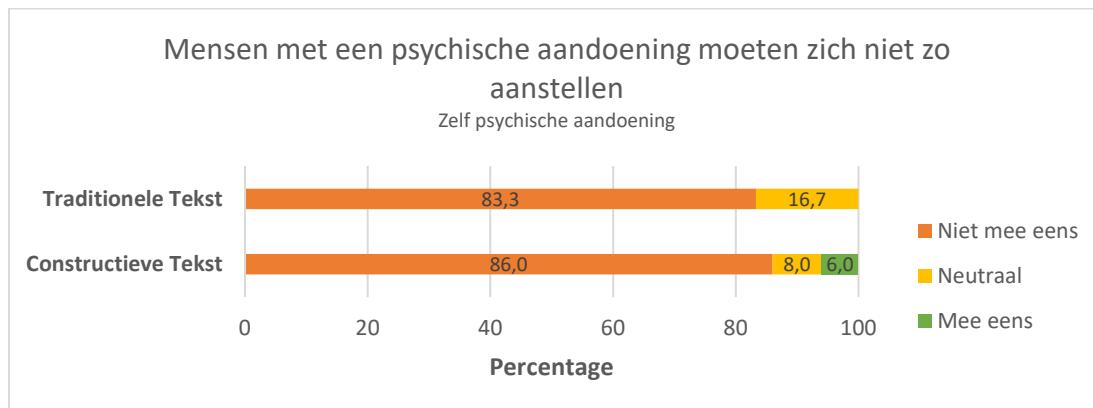
Hieronder worden de resultaten per stelling weergegeven voor de groep respondenten die aangaf zelf een psychische aandoening te hebben ($n = 80$), de respondenten die aangaven dat iemand die ze goed kenden een psychische aandoening had ($n = 282$), de respondenten die aangaven dat iemand in hun omgeving (maar die ze wat minder goed kenden) een psychische aandoening had ($n = 189$) en voor de respondenten die aangaven dat ze niemand met een psychische aandoening ($n = 266$).

Respondenten die een nieuwsbericht hadden gelezen met een Constructieve Tekst (onafhankelijk van de Titel van het bericht, onafhankelijk of er een Foto bij het artikel was geplaatst) werden daarbij samengevoegd en respondenten die een nieuwsbericht hadden gelezen met een Traditionele Tekst (onafhankelijk van de Titel van het bericht, onafhankelijk of er een Foto bij het artikel was geplaatst) werden daarbij samengevoegd. In Tabel 5 wordt het aantal respondenten per groep weergegeven.

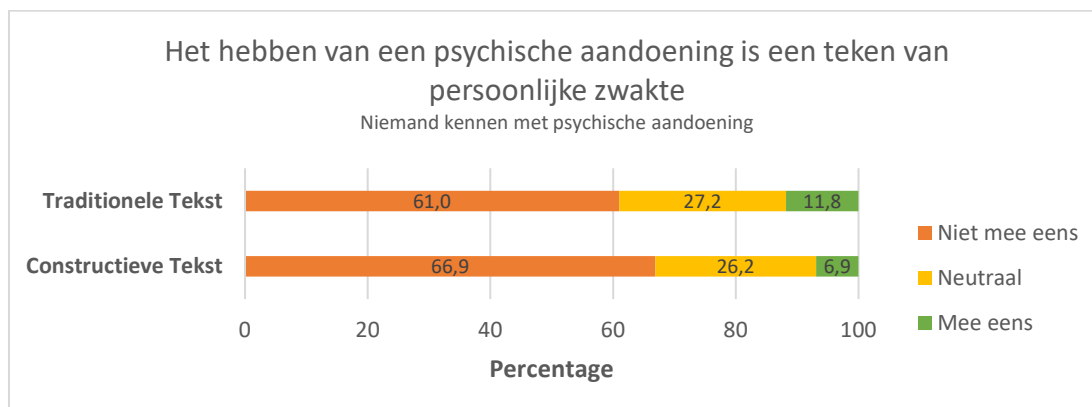
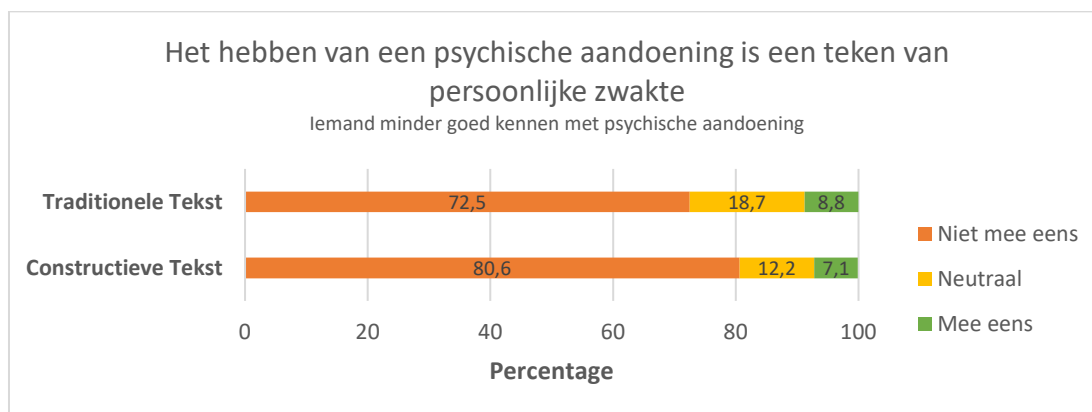
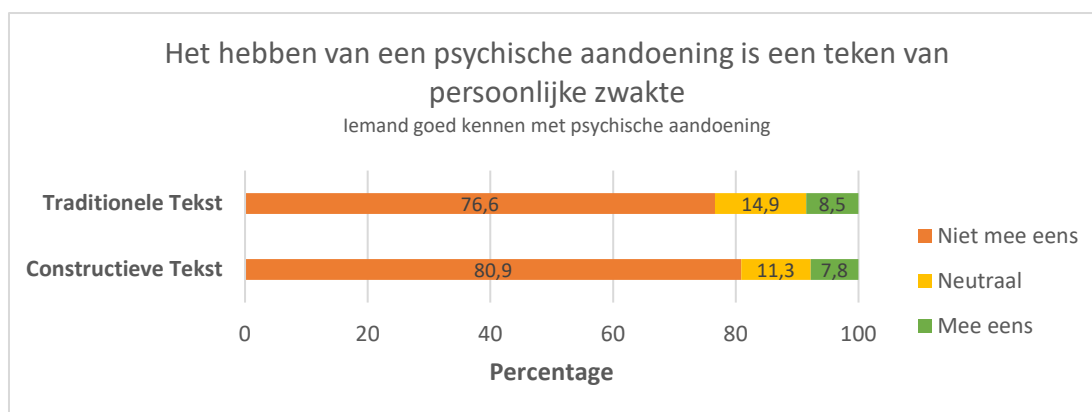
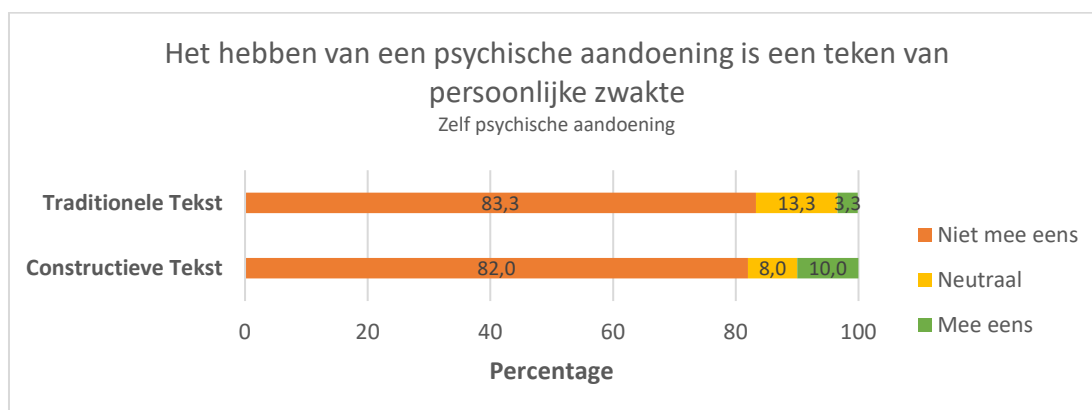
Ervaring psychische aandoening	Tekst nieuwsbericht	Aantal respondenten
Zelf psychische aandoening	Traditioneel	30
Zelf psychische aandoening	Constructief	50
Iemand goed kennen met psychische aandoening	Traditioneel	141
Iemand goed kennen met psychische aandoening	Constructief	141
Iemand minder goed kennen met psychische aandoening	Traditioneel	91
Iemand minder goed kennen met psychische aandoening	Constructief	98
Niemand kennen met psychische aandoening	Traditioneel	136
Niemand kennen met psychische aandoening	Constructief	130

Tabel 5. Aantal respondenten per groep ervaring met psychische aandoening, per Tekst versie (Traditioneel of Constructief), onafhankelijk van de Titel van het bericht en onafhankelijk of er een Foto bij het bericht was geplaatst

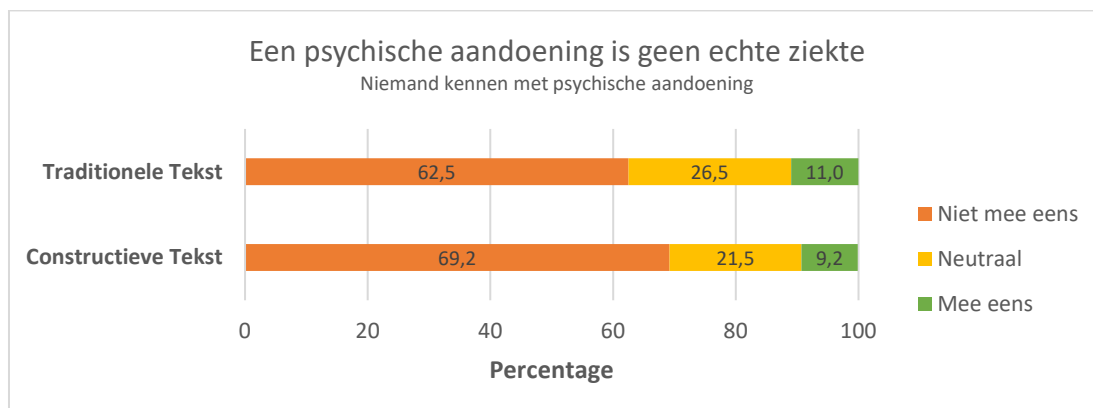
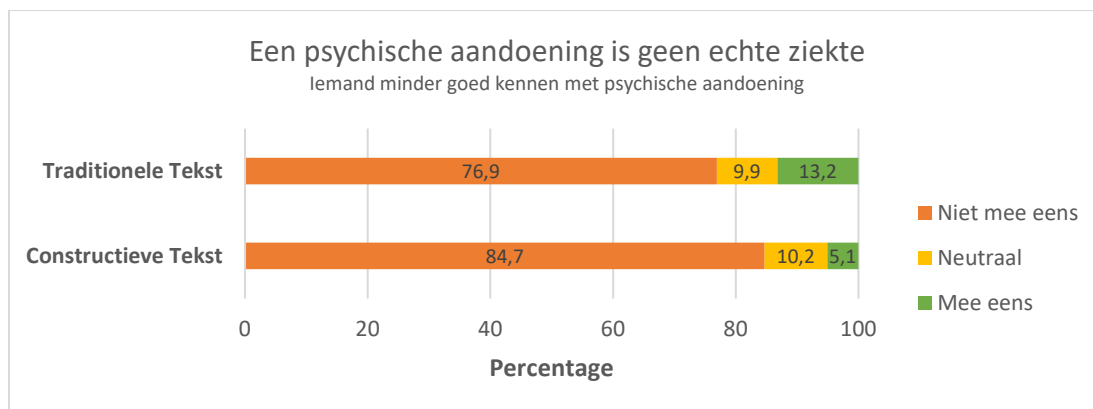
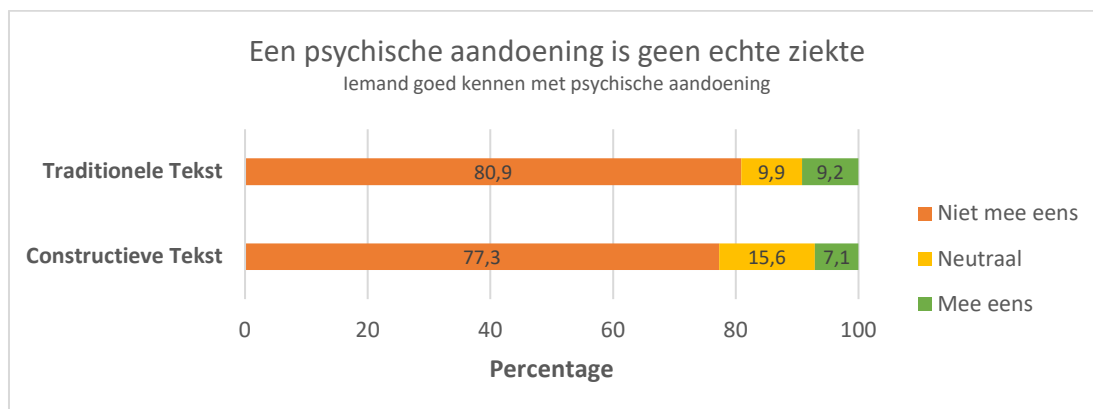
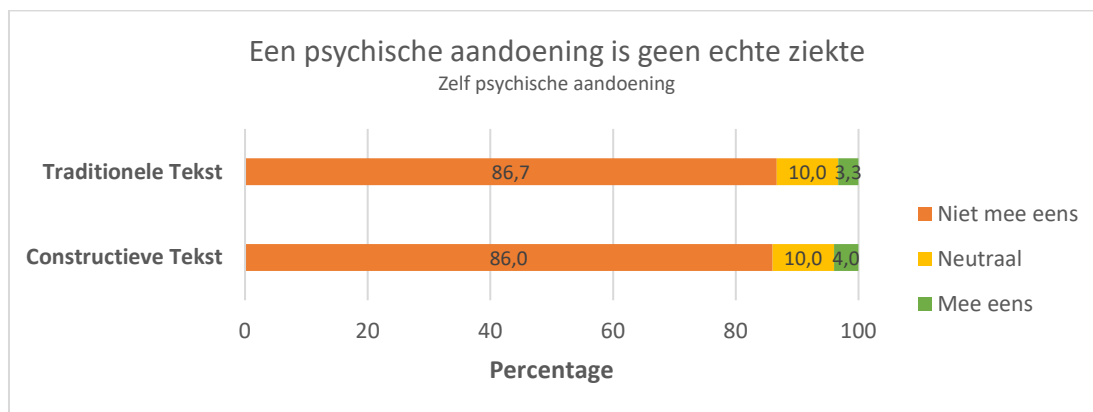
1.2.1. Stelling: “Mensen met een psychische aandoening moeten zich niet zo aanstellen”

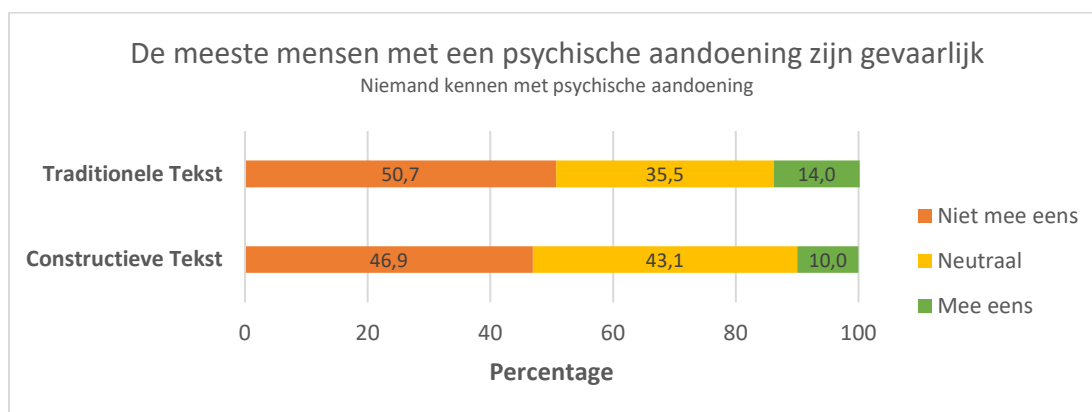
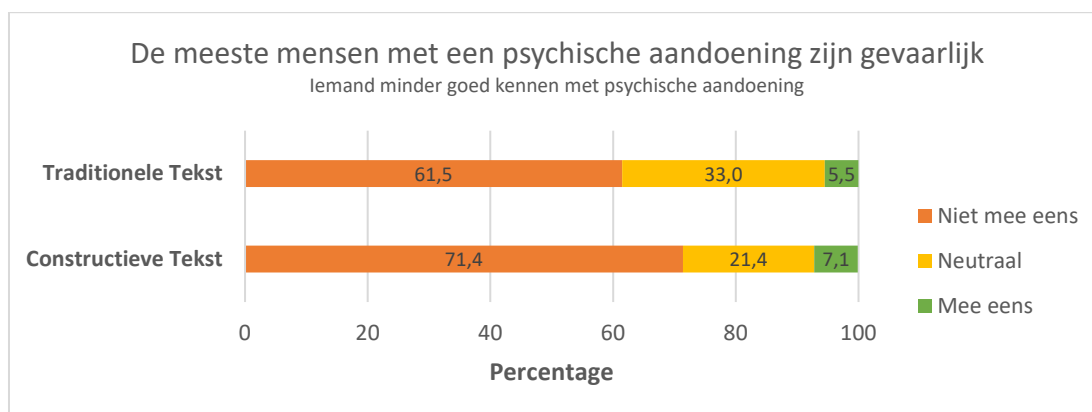
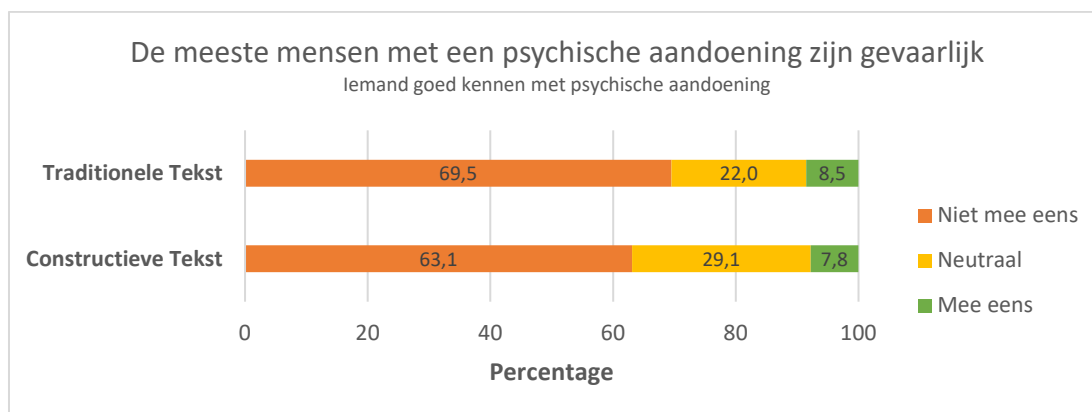
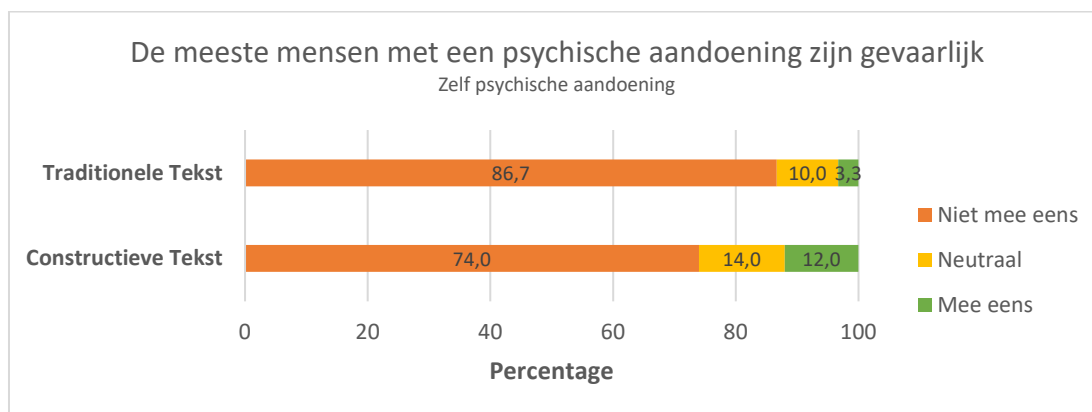

1.2.2. Stelling: “Het hebben van een psychische aandoening is een teken van persoonlijke zwakte”

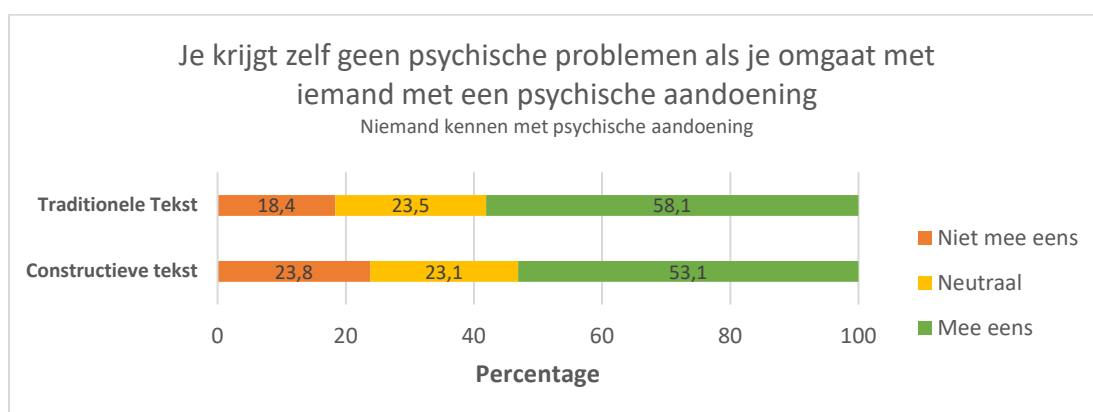
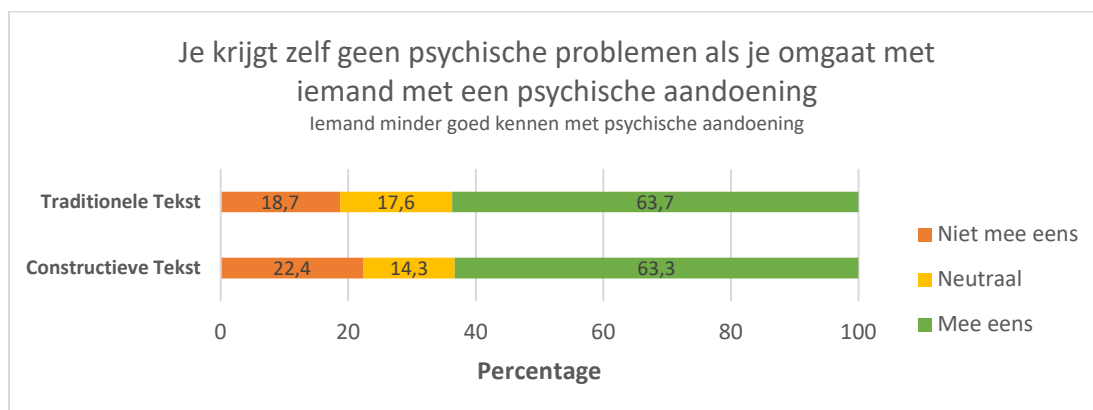
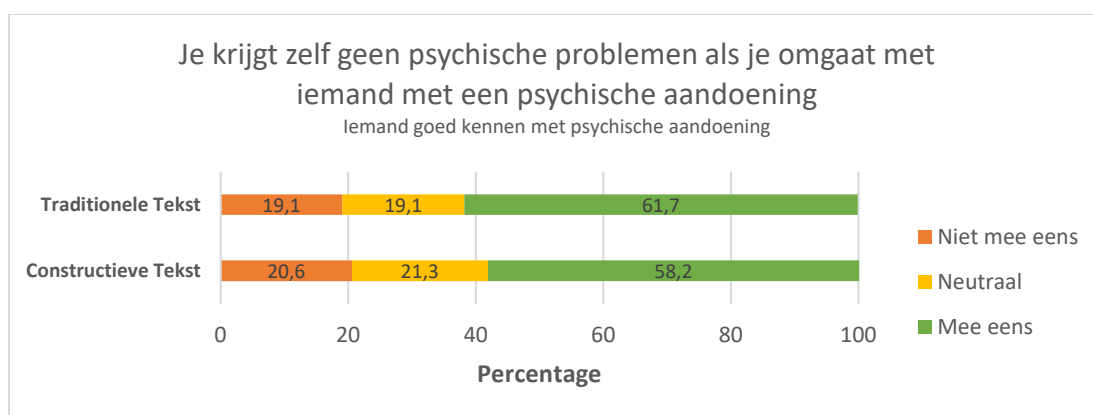
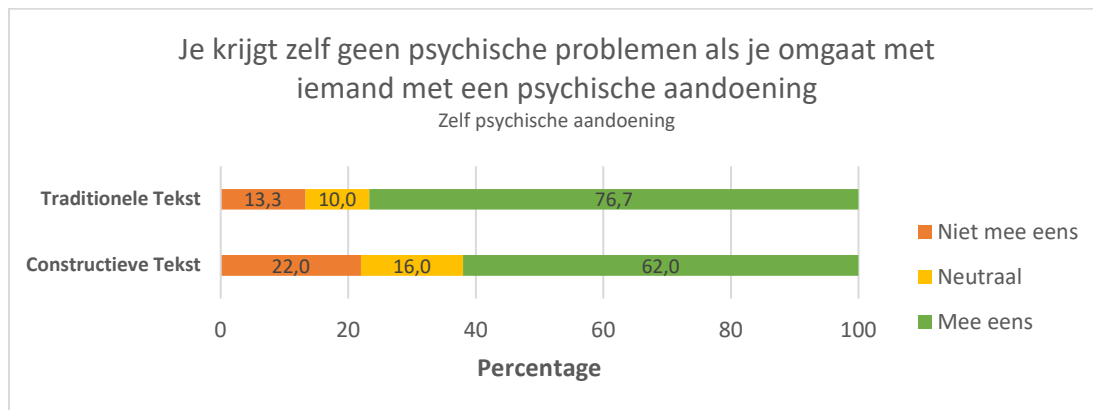

1.2.3. Stelling: “Een psychische aandoening is geen echte ziekte”

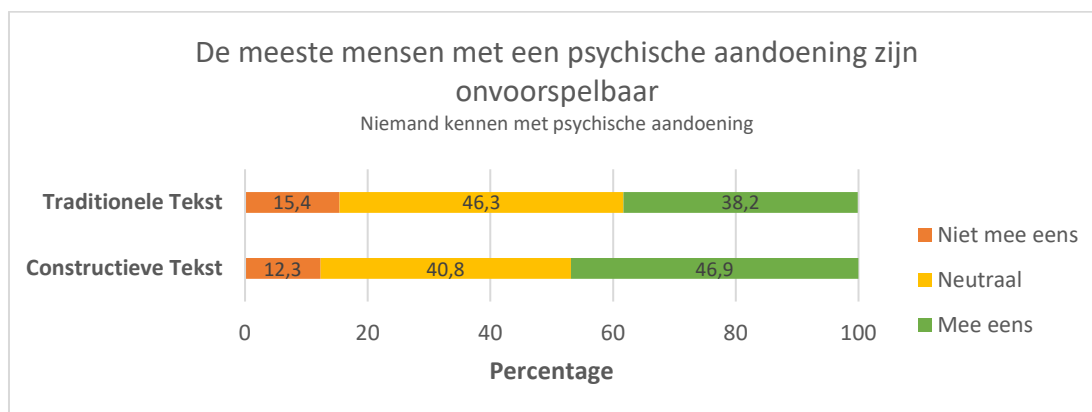
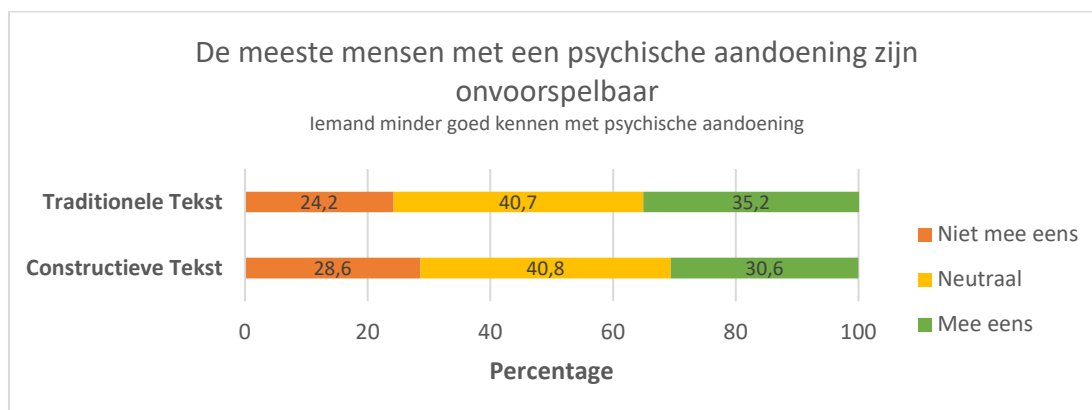
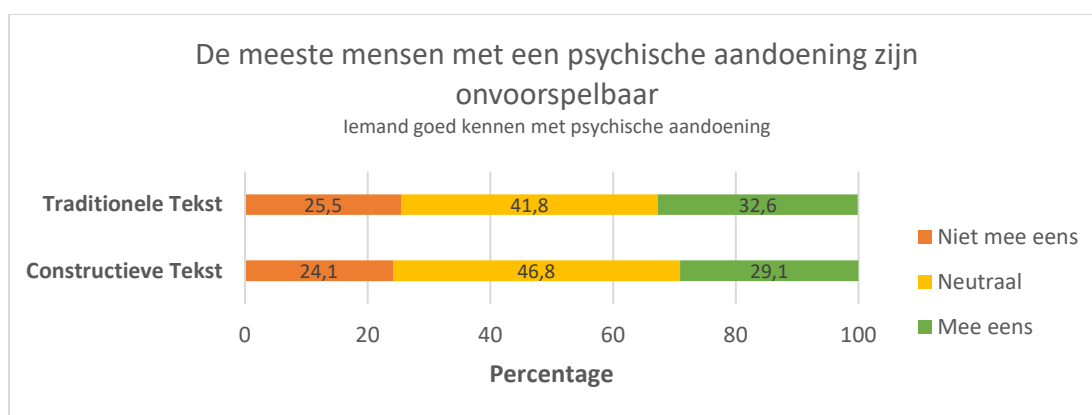
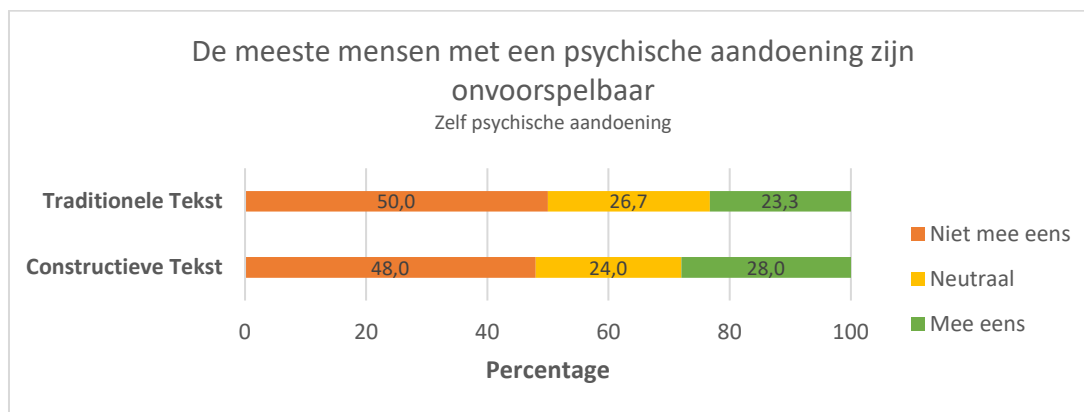

1.2.4. Stelling: “De meeste mensen met een psychische aandoening zijn gevaarlijk”

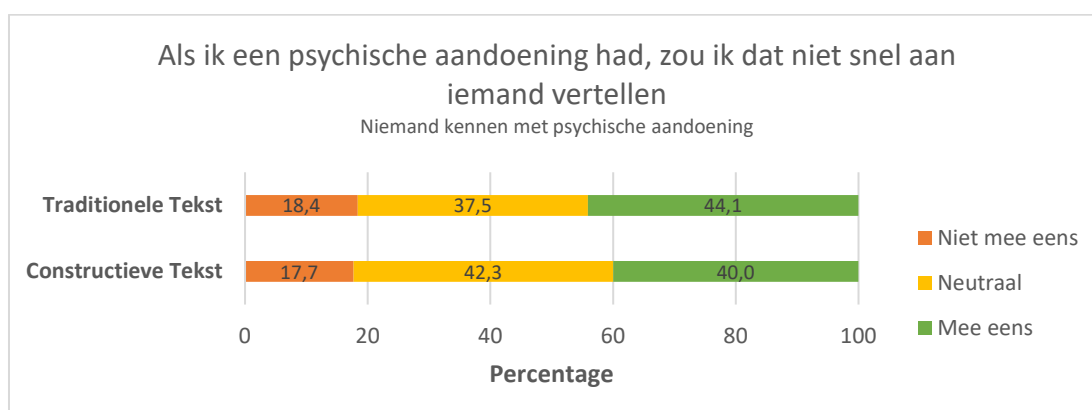
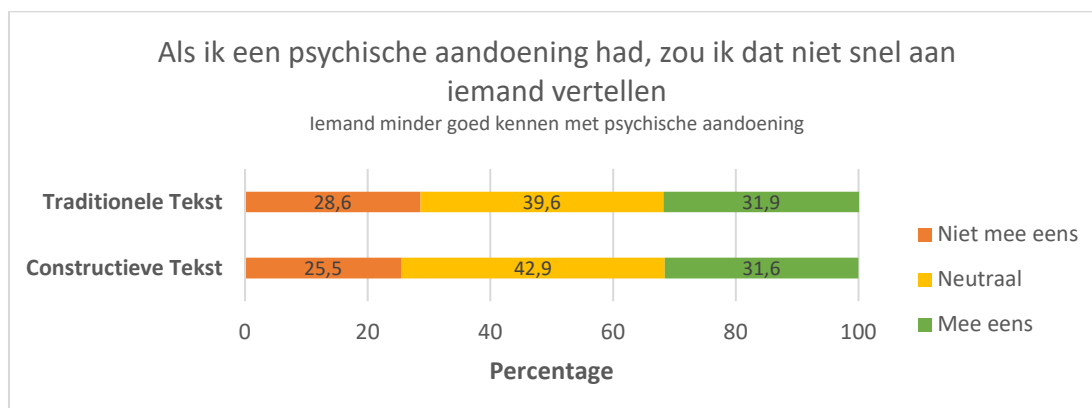
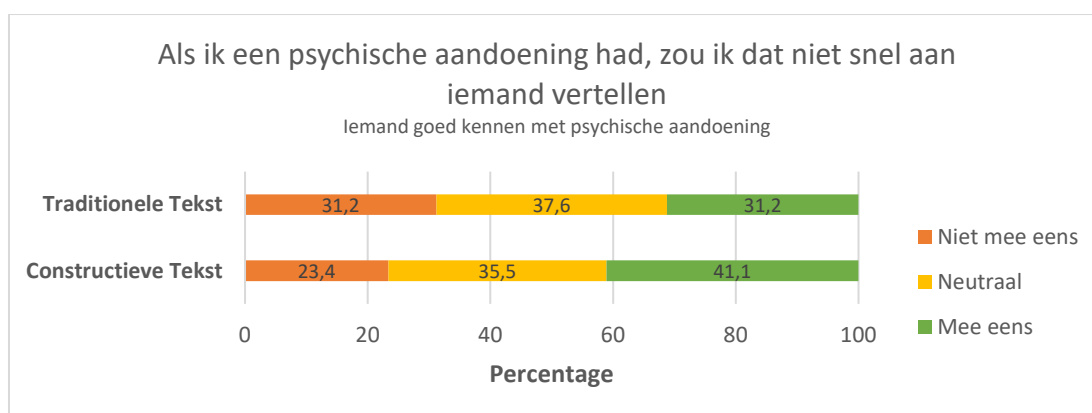
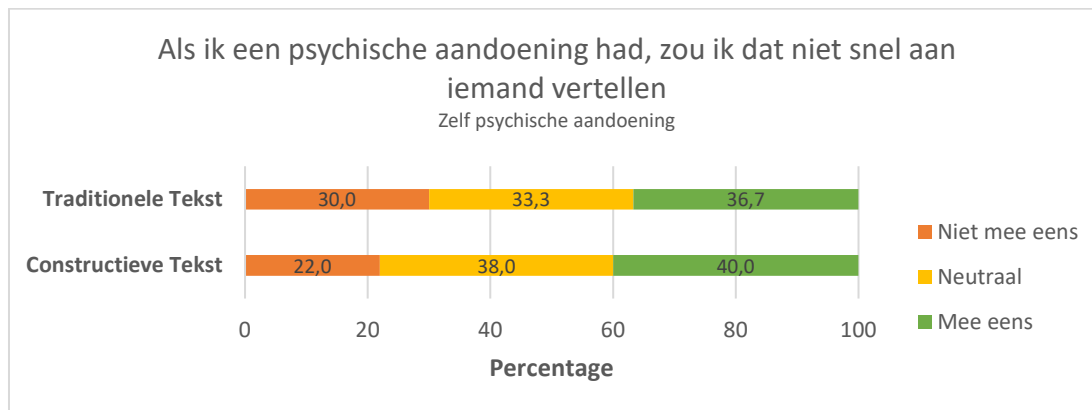
1.2.5. Stelling: “Je krijgt zelf geen psychische problemen als je omgaat met iemand met een psychische aandoening”

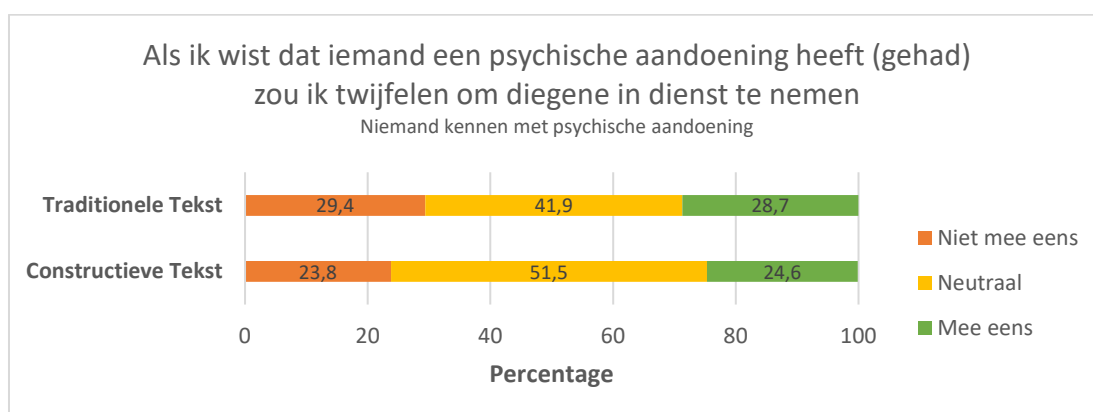
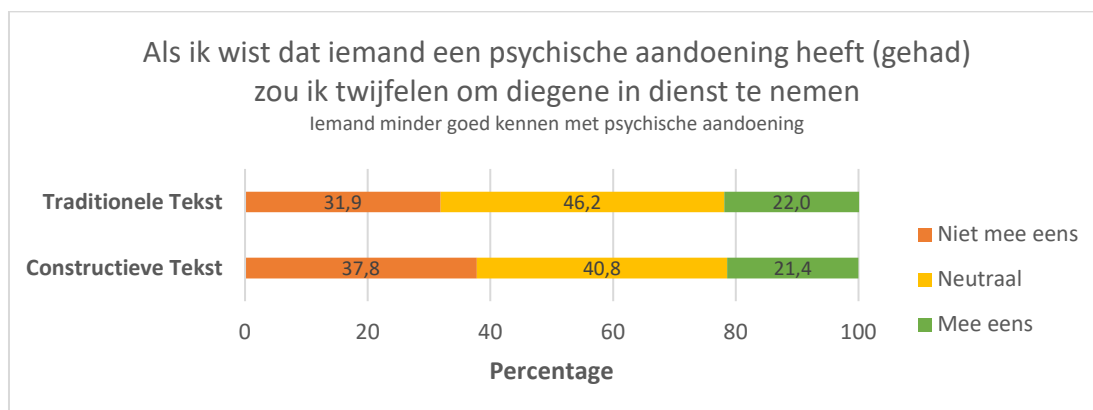
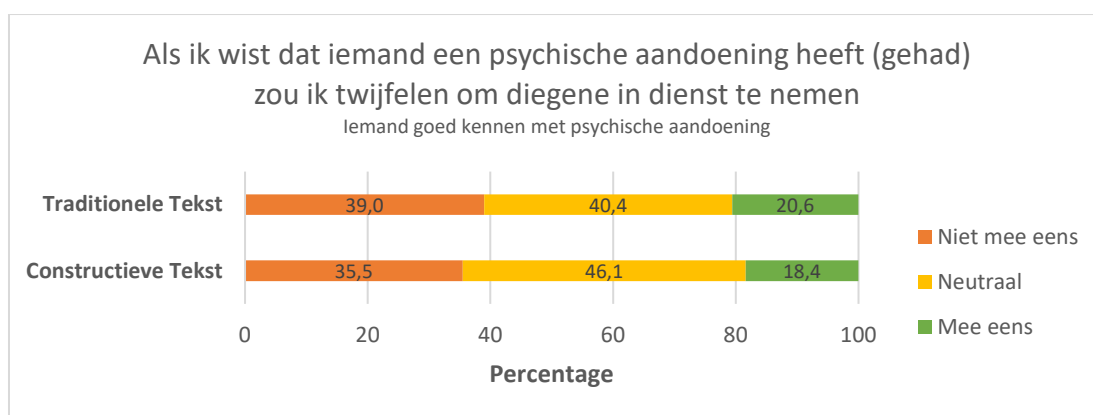
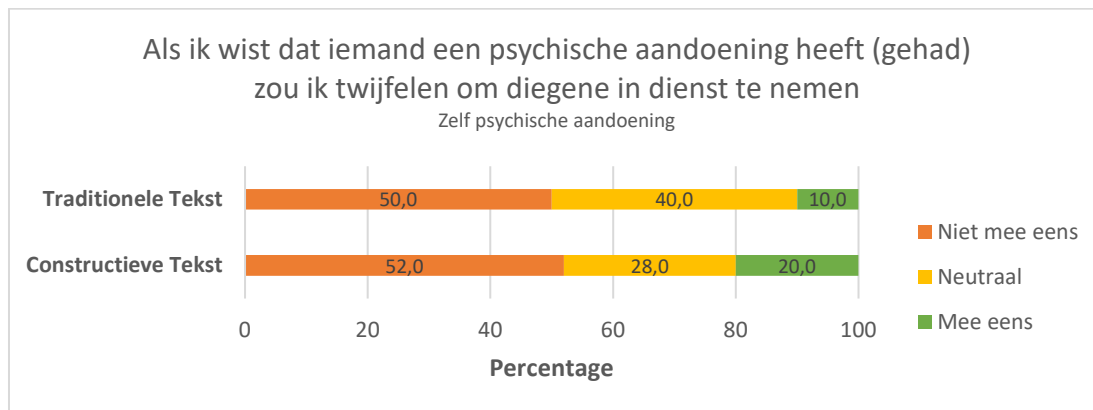
1.2.6. Stelling: “De meeste mensen met een psychische aandoening zijn onvoorspelbaar”

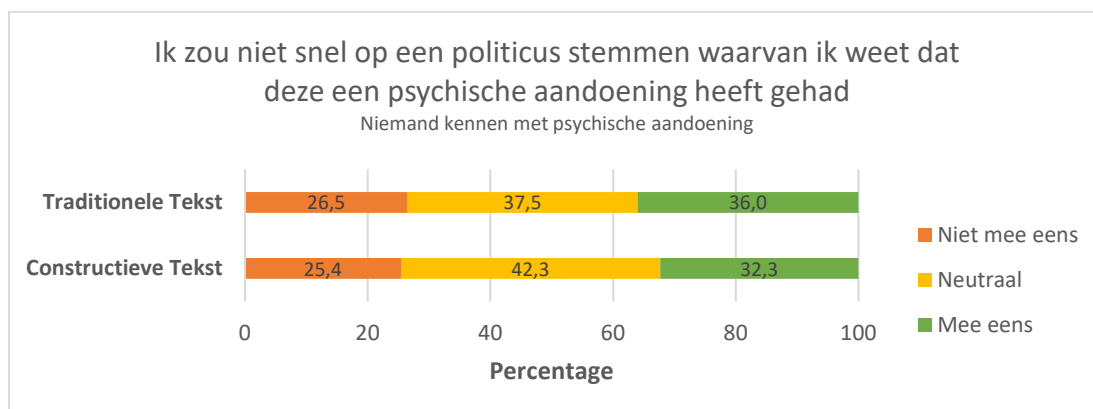
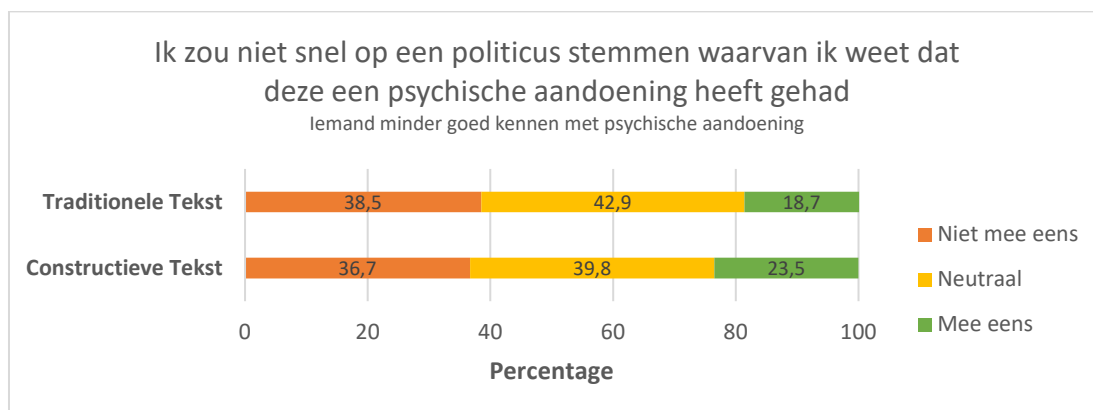
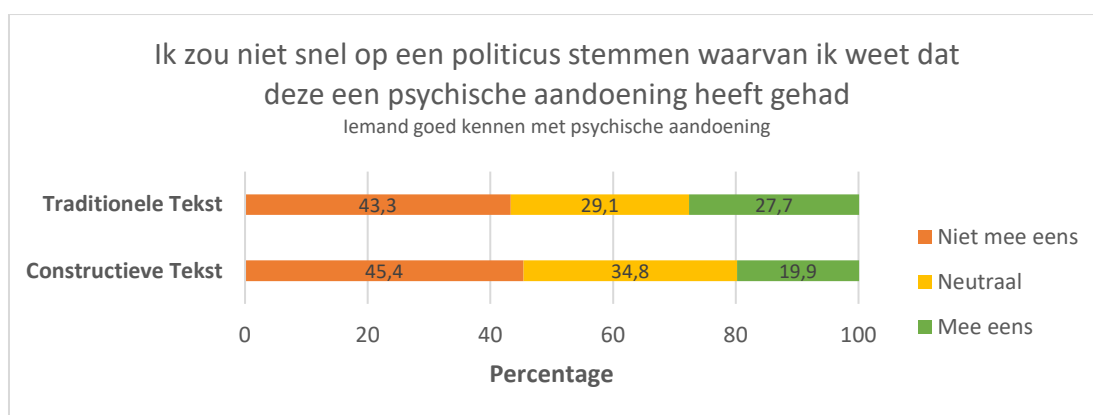
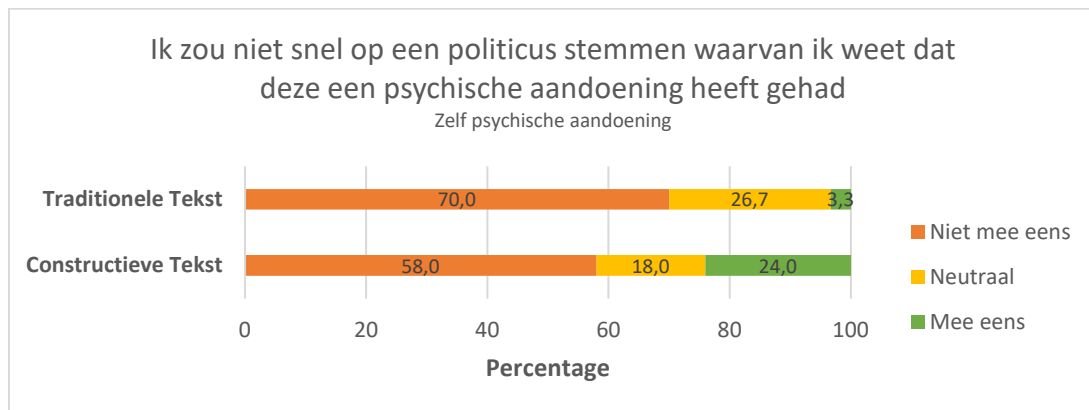
1.2.7. Stelling: “Als ik een psychische aandoening had, zou ik dat niet snel aan iemand vertellen”

1.2.8. Stelling: “Als ik wist dat iemand een psychische aandoening heeft (gehad) zou ik twijfelen om diegene in dienst te nemen”

1.2.9. Stelling: “Ik zou niet snel op een politicus stemmen waarvan ik weet dat deze een psychische aandoening heeft gehad”

1.2.10. Stelling: "Mensen met een psychische aandoening..."

